

Gramática, Ejercicios y Diccionario
del
Idioma Internacional Auxiliar
ESPERANTO

POR

JOSÉ ANGLADA PRIOR

MIEMBRO DEL "INSTITUTO ESPAÑOL DE ESPERANTO"; SECRETARIO DEL
"ZAMENHOF-INSTITUTO"; VOCAL REGIONAL DE LA H. E. A. EN CATALUÑA;
VICEPRESIDENTE DE "STENOGRAFIA INSTITUTO TUTMONDA"; DELEGADO
Y REPRESENTANTE DE "UŜE-EĤO", Y DELEGADO DE "LIGILO
POR VIDANTOJ", EN ESPAÑA

BARCELONA

Es propiedad del Autor.

Queda hecho el depósito
que marca la Ley.

Prezento kaj klariga noto al la tria eldono

Prezente la trian eldonon de mia verko, mi kore salutas la novajn gelernantojn kaj la gesamideanojn, kaj mi deziras al ili la plej grandan sukceson en la lernado kaj en la propagando de Esperanto.

Iuj miris, kial mi, estante kataluno, ne verkis la jenan libron en la lingvo de miaj gepatroj. Jen la kialo: La hispana lingvo estas multe pli disvastigita, instruata en la katalunaj lernejoj, komprenata de la katalunoj kaj tre simila al la kataluna lingvo.

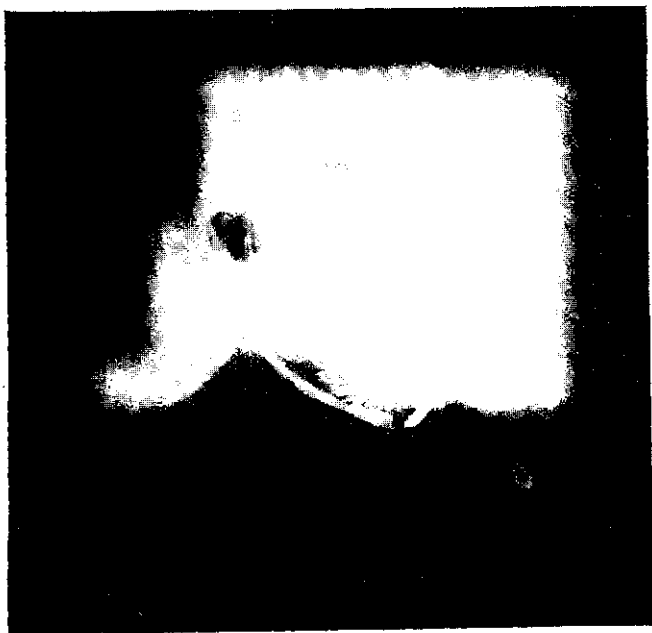
Do sen ia malutilo al la instruado en Katalunujo, per la hispana lingvo oni povas propagandi Esperanton en la ceteraj hispanaj regionoj, en Ameriko kaj en la Filipina Insularo.

Detaloj pri Esperanto, estas haveblaj de la aŭtoro (Jozefo Anglada, Sitjas, 3, pral., Barcelono). Kunsendu poŝtmarkon, respondkuponon aŭ poŝtkarton.

FEDERACIÓN
ESPAÑOLA
DE ESPERANTO
HISPANA ESPERANTO-FEDERACI

5518 - 16 x 2003 hef005518 af

L. L. ZAMENHOF
(Aŭtoro de Esperanto)

* 15 · XII · 1859 — † 14 · IV · 1917

Zamenhof estas ne nur la aŭtoro de la plej kompleta, perfekta kaj praktika projekto de lingvo internacia; li estas krom tio unu el la plej grandaj bonfarantoj de la homaro. Li lasis, kiel heredaĵon al la tuta mondo sian dumvivan verkon, t. e.: la lingvo Esperanto, la laboro disvastiginta ĝin en la malfacila periodo de ĝia komenco, kaj siaj belaj paroladoj kaj traktaĵoj por la paco kaj harmonio interpopola. Oni vere povas diri pri li, ke lia klarvideco ebligis al li kompreni kaj priskribi objekte la bezonojn rilate al la situacio de la nuna mondo.

Kiel unu el liaj plej grandaj meritoj, ni povas diri, ke Zamenhof ne laboris ekskluzive por la aparta klaso de la scienculoj; li dediĉis sian verkon al ĉiuj homoj ĝenerale; tiun aserton pruvas la mirinda simpleco kaj facileco, kiun li sukcesis doni al sia lingvo.

Serene analizante la faktojn, ni trovos, ke nur tial Zamenhof sukcesis vivi Esperanton, ĉar li inokulis en ĝin la «novan senton» prikantatan en nia himno «La Espero»: la senton de harmonio kaj paco interpopola, tiun senton, por kies efektiviĝo estas nepre necese, ke la Homaro sin sentu solidara sur neŭtrala lingva fundamento ebliganta, ke la popoloj komprenu sin unu la alian.

Zamenhof estis doktoro-okulisto. Li naskiĝis en Bjelostoko la 15an de Decembro 1859 kaj mortis en Varsovio la 14an de Aprilo 1917.

Li ĉeestis ĉiujn antaŭmilitajn Universalajn Kongresojn de Esperanto kaj havis la ĝojon vidi sian verkon estimata de la homoj kaj disvastigita tra la tuta mondo.

Li mem tradukis al la de li elpensita lingvo kelkajn el la plej gravaj verkoj de la tutmonda literaturo. Rimarkinda estas lia traduko de la Malnova Testamento, kiun li faris rekte el la hebrea originalo.

Li estis homo de noblaj idealoj kaj bela karaktero. Ni estu indaj je lia memoro lernante kaj propagandante fervore la belan lingvon Esperanto.

JOZEFO ANGLADA
(Aütoro de tiu ĉi libro)

EL PROBLEMA DE UN IDIOMA INTERNACIONAL AUXILIAR

UN idioma auxiliar internacional enseñado al lado de la lengua materna en las escuelas de los distintos países, reportaría a la humanidad un **inmenso beneficio** moral y material, por razones que es innecesario enumerar por ser manifiestas a todo el mundo.

Un idioma internacional se hace cada día más **necesario**, por el aumento y perfeccionamiento de los medios físicos y mecánicos de comunicación.

Un idioma internacional es una empresa plenamente **posible**, como lo demuestra la existencia de varios sistemas internacionales de expresión en ciertas esferas, por ejemplo: las cifras árabes, las notas musicales, las señales marinas con banderas, las fórmulas químicas y algebraicas, los nombres científicos de origen greco-latino, los alfabetos Morse y Braille, el sistema métrico decimal, etc.

Por consiguiente, ya que un idioma internacional auxiliar ha de reportar al mundo una inmensa utilidad y que su existencia es posible, **es lógico que el Esperanto se haya inventado y su adopción vaya difundiéndose por todo el mundo**, a pesar de argumentos insidiosos y de los obstáculos que opone la ignorancia o la rutina.

Algunos creen que hay **otros candidatos** aptos para prestar dicho servicio, pero no es difícil ver, examinado el asunto escrupulosamente, que quedan todos descartados ante el Esperanto.

Idioma internacional auxiliar no puede serlo el latín, el griego (antiguo), el hebreo ni el sánscrito, porque **esas lenguas doctas de la antigüedad** son difíciles y sólo pueden adquirirse mediante muchos años de estudio; además, son poco adecuadas para expresar con sencillez y precisión los objetos e ideas de los tiempos modernos, necesitarían sufrir unas fijaciones y reformas en su pronunciación, ortografía y léxico, que, a parte de ser sumamente costosas y de muy difícil uniformación, no están en modo alguno de acuerdo con el respeto que merecen los idiomas que fueron vehículo de expresión de aquellas remotas civilizaciones.

El título de idioma auxiliar internacional no puede merecerlo

el español, el francés, el inglés, el alemán, el ruso, el chino, ni ninguno de los múltiples **idiomas nacionales** existentes, pues su adopción provocaría la envidia y rivalidad de las naciones. Por otra parte, estos lenguajes son difíciles para los extranjeros, por su gramática, pronunciación, escritura y giros idiomáticos.

En cambio, el **Esperanto**, que es sencillo, flexible, armonioso, verdaderamente imparcial e internacional en sus elementos y adecuado a las necesidades de la vida moderna, presenta al mundo civilizado la **única verdadera solución** de idioma internacional auxiliar, ya que, muy fácil para personas no muy instruídas, es comprendido sin esfuerzo por las personas de cierta cultura. Innumerables hechos atestiguan el mérito práctico del citado idioma, según verán nuestros lectores por la reseña que va a continuación.

BREVE HISTORIA DEL ESPERANTO, SUS VENTAJAS Y PROGRESOS

EL Esperanto fué inventado por el **Doctor Lázaro Luís Zamenhof**, de Varsovia (Polonia); el primer libro para aprender dicho idioma se publicó en 1887. Autoridades eminentes en la lingüística, bellas letras, etc., reconocieron prontamente los méritos del nuevo idioma; personas estudiosas de todo el mundo empezaron a aprenderlo y propagarlo, y hoy día no hay país civilizado donde no exista un buen número de esperantistas, muchos de ellos agrupados en sociedades de propaganda. La **finalidad** del Esperanto es ser un segundo lenguaje al alcance de todos, de manera que con el idioma propio para relacionarnos con los individuos de nuestro país y con el Esperanto para relacionarnos con los que no conozcan nuestro idioma, tengamos un bagaje lingüístico completo, suficiente a todas las necesidades de la vida moderna, que exige cada día más el progreso de las relaciones entre personas de distintos países. Las **cualidades** del Esperanto son: su **sencillez**, **precisión**, **flexibilidad** y **armonía**. El **valor educativo** del Esperanto, según ha demostrado la práctica de su enseñanza en varias escuelas de Gran Bretaña y otros países, es: la **mejora** en el conocimiento del idioma propio y de la gramática; la **aptitud** que proporciona a los que desean estudiar algún idioma extranjero; el **interés** que despierta por los **estudios geográficos** y los viajes, por los correspondientes que facilita en todo el mundo, y el espíritu de considerar y amar a las personas de distinto país con quienes podemos relacionarnos por medio del idioma auxiliar, igual co-

mo a nuestros conciudadanos. Esto sin contar el valor práctico que hoy ya tiene el Esperanto para la correspondencia, viajes, comercio, cultura científica y literaria, etc.

A pesar del tiempo relativamente corto, transcurrido desde su aparición, el Esperanto ha hecho rápidos progresos en todo el mundo y en los más diversos campos de la actividad humana. **Corporaciones científicas**, como la Academia de Ciencias, de París, Asociaciones Británica e Italiana para el Progreso de la Ciencia, han reconocido la importancia del Esperanto y tomado resoluciones recomendando el estudio de este idioma. **Cámaras de Comercio**, como las de Londres, París, Burnley, Bath, Plymouth, Huesca, etc., han recomendado el Esperanto como idioma auxiliar para las relaciones mercantiles internacionales. la primera patrocina exámenes y expide títulos de aptitud de dicho idioma. **Ferias internacionales de muestras**, como las de Leipzig, Lyon, Barcelona, Basilea, Francfort, Pádua, París, Valencia, Helsingfors, Gante, Breslau, Reichenberg, Praga, Río de Janeiro, etc., han editado y editan prospectos, folletos y carteles de propaganda en Esperanto y admiten correspondencia en este idioma. **Importantes casas comerciales e industriales**, como la Hüttig, A - G, de Dresden; Stephen's Inks de Londres; Günther Wagner, de Hannover; Seidel & Naumann, de Dresden; Thos. Cook & Son., y Borroughs Wellcome & Co, de Londres, etc., han editado extensos catálogos en Esperanto. La casa Lugagne, editora de claves telegráficas, publicó su **Clave Telegráfica Internacional** en Esperanto. Muchas **oficinas de Turismo** han editado en Esperanto guías de varios países y ciudades. **Congresos Internacionales** científicos, sociales, religiosos, etc., han adoptado el Esperanto como lenguaje auxiliar. Varios Gobiernos. Ministerios de **Instrucción Pública** y Autoridades Escolares de Alemania, Brasil, Checoslovaquia, España, Finlandia, Francia, Gran Bretaña, Japón, Rusia, Suiza y otros países han tomado acuerdos y firmado decretos autorizando o imponiendo para determinados estudios la enseñanza del Esperanto o reconociendo su conocimiento como mérito oficial para ciertos exámenes de ingreso. Estaciones de **Radio-difusión** en Alemania, Australia, Austria, Checoslovaquia, España, Francia, Inglaterra, Japón, Polonia, Rusia, Suiza y otros países dan periódicamente lecciones de Esperanto y audiciones (conferencias, cantos, etc.) en el mencionado idioma. La "American Radio Relay League", la asociación más importante de aficionados a la Radiotelefonía, después de atenta deliberación, y examen de varios proyectos de idioma internacional, acordó recomendar el estudio y uso del Esperanto por ser el mejor, más sencillo y el único que ha salido del

estado de proyecto, entrando de lleno en el terreno práctico y que está difundido y es utilizado por un gran número de personas en todo el mundo. Las oficinas de **Telégrafos** aceptan el Esperanto como lenguaje claro para los telegramas, de acuerdo con la decisión de la Conferencia Internacional de la Unión Universal de Telégrafos en 1925. El Congreso de la **Prensa Técnica** celebrado en París, acordó unánimemente recomendar a los periódicos técnicos la publicación de un resumen de su contenido en Esperanto, recomendación seguida por numerosos periódicos, como "El Magisterio Español", de Madrid. "La Revista de Diagnósticos y Tratamientos Físicos", de Barcelona, el "Magazine de la Raza", de la Habana, "Polytechnisch Weekblad" de los ingenieros holandeses, de Amsterdam, "Engineering Progress", de Berlín, "Experimental Wireless", de Londres, "Das Scharfe Auge", de los oculistas alemanes, etc., etc.

La extensísima **Enciclopedia Ilustrada** editada por la casa Espasa contiene la traducción de todas las palabras en Esperanto. El importante **Anuario Universal** de Comercio e Industria que publica la casa Didot-Botin de París, contiene traducidos en Esperanto los títulos de las varias secciones de artículos y productos.

El Esperanto se ha divulgado mucho entre los **ciegos** de los distintos países, quienes sostienen entre sí correspondencia en dicho idioma y disponen de la revista "**Esperanta Ligilo**", fundada por el profesor Teófilo Cart y editada en Suecia por el Sr. Harald Thilander. Dicha revista, órgano oficial de la "**Universala Asocio de Blindul - Organizaĵoj**", está editada en Esperanto, en alfabeto Braille, con subvención de las principales instituciones de ciegos, y tiene lectores en todos los países. También los ciegos hallan en el Esperanto un poderoso medio que les permite elevar su nivel intelectual con un esfuerzo relativamente escaso.

Han adoptado el Esperanto diversos movimientos de carácter internacional, entre los cuales merece especial mención el proyecto de **Confederación Europea**, del Sr. José Zauner, que edita en Esperanto la revista "**USE-EÑO**" (El Eco de los Estados Unidos de Europa), y que propaga el Esperanto como base esencial de la precitada Confederación.

Los principales sistemas de **Taquigrafía** o **Estenografía** han sido adaptados al Esperanto, habiéndose publicado métodos notables por su sencillez comparable con la del mencionado idioma, como el

sistema "Duployé-Flageul", por el cual se publica ya hace años la revista "Fluganta Skribilo".

Se han celebrado 26 **Congresos Universales de Esperanto** en: Boulogne-sur-Mer (1905), Ginebra (1906), Cambridge (1907), Dresde (1908), Barcelona (1909), Washington (1910), Amberes (1911), Cracovia (1912), Berna (1913), París (1914), San Francisco (1915), La Haya (1920), Praga (1921), Helsingfors (1922), Nuremberg (1923), Viena (1924), Ginebra (1925), Edimburgo (1926), Danzig (1927), Amberes (1928), Budapest (1929), Oxford (1930), Cracovia (1931), París (1932), Colonia (1933), Estocolmo (1934), Roma (1935). Cada uno de estos Congresos se ha visto concurrido por 1.000 a 4.000 personas de unos 40 países, que se han reunido para tratar de los asuntos del movimiento esperantista, profesionales, etc., habiéndose entendido a la perfección gracias al uso exclusivo del Esperanto. Además, en estas grandes Asambleas universales tienen lugar, todo en el idioma Esperanto, conferencias de divulgación científica y literaria, representaciones teatrales, visitas instructivas, excursiones guiadas y explicadas en el idioma internacional por esperantistas del país donde se celebra el Congreso, etc.

En España se han celebrado **Congresos Regionales** de distintas Federaciones y los Ibéricos y Españoles en Barcelona (1920), Zaragoza (1921), Valencia (1923), Bilbao (1924), Córdoba (1925), Madrid (1926), Sevilla (1928), Oviedo (1929), Madrid (1932), Santander (1933).

La gramática del Esperanto ha sido traducida a 40 idiomas y más de 100 revistas se consagran semanal y mensualmente a su propaganda. Algunas de ellas, redactadas enteramente en Esperanto, informan sobre asuntos comerciales, científicos, literarios, deportivos, etc.

El Esperanto, por sus cualidades, ha demostrado ser uno de los idiomas más adecuados para la expresión del pensamiento, tanto en prosa, como en verso, como lo prueban, millares de obras literarias traducidas y originales que ya existen en dicho idioma y las que casi diariamente van publicándose.

Son modelos literarios dignos de mencionarse por la fidelidad, naturalidad y elegancia de estilo, y se pueden comparar con el original, las siguientes traducciones hechas por nuestro insigne maestro Dr. Zamenhof: **Hamlet** (en verso), de Shakespeare; **Los Bandidos**, de Schiller; **Ifigenia en Taurida** (en verso), de Goethe. **Jorge Dandin**, de Molière; **El Inspector**, de Gogol; **Marta**, de Orzeszko; así como la traducción completa del **Antiguo Testamento** (Biblia); **Proverbaro Esperanta** (recopilación de refranes y proverbios de

cuatro idiomas, hecha por el padre del Dr. L. L. Zamenhof y adaptada al Esperanto por éste); la obra lingüística base del idioma **Fundamento de Esperanto**; el epistolario filológico **Lingvaj Respondoj**; la recopilación de trozos literarios, en prosa y verso, originales y traducidos, publicada para servir de modelo fundamental del estilo del idioma y que se denomina **Fundamenta Krestomatio de la lingvo Esperanto**; la colección completa de los **Cuentos de Andersen**; la **Kongresparoladoj**, etc.

El reducido espacio de que disponemos no permite extendernos en los múltiples hechos que podríamos citar y cuyo conocimiento nos ha ido convirtiendo en adeptos cada día más fervientes de este grande y hermoso ideal de propagar el idioma internacional auxiliar, que tan brillante porvenir promete al mundo civilizado.

Toda clase de detalles que se deseen referente al Esperanto, su difusión, utilidad, obras, literatura, etc., pueden pedirse por escrito (acompañando sello para la contestación o cupón-respuesta), al autor de esta obra, **J. Anglada**, Sitjas, 3, pral. 1.ª, Barcelona.

o a

LA PROBLEMO DE UNU INTERNACIA HELPA LINGVO

(Traduko de "EL PROBLEMA DE UN IDIOMA INTERNACIONAL AUXILIAR").

Lingvo helpa internacia, instruata apud la gepatra lingvo en la lernejoj de la diversaj landoj, alportus al la homaro **grandegan profiton** moralan kaj materialan, pro kialoj, kiujn oni ne bezonas detali, ĉar ili estas evidentaj al la tuta mondo.

Internacia lingvo fariĝas ĉiutage pli **necesa**, pro la plinombriĝo kaj perfektigo de la fizikaj kaj meĥanikaj rimedoj de komunikado.

Internacia lingvo estas entrepreno plene **ebla**, kiel tion pruvas la ekzistado de diversaj internaciaj sistemoj de esprimado en difinitaj randoj, ekzemple la arabaj ciferoj, la muzikaj notoj, la maristaj flagsignaloj, la hemiaj kaj algebraj formuloj, la natursciencaj

nomoj de latingreka deveno, la alfabeto Morse'a kaj Brajla, la dek-
uma metra sistemo, k. t. p..

Tial, ĉar internacia helpa lingvo alportus al la homaro grande-
gan utilon, kaj ĉar ĝia ekzistado estas ebla, **estas logike, ke Es-
peranto estis elpensita kaj ke ĝia alprenado disvastiĝadu tra la
tuta mondo**, malgraŭ la insidaj argumentoj kaj malgraŭ la baroj
kontraŭmetitaj de la nescio aŭ la rutino.

Iuj kredas, ke ekzistas **aliaj kandidatoj** taŭgaj por fari la di-
ritan servon, sed ne estas malfacile vidi, ekzamenante skrupule la
aferon, ke ili ĉiuj restas dekalkulitaj antaŭ Esperanto.

Internacia helpa ne povas estiĝi la latina, la malnovgreka, la
hebrea, nek la sanskrita, ĉar tiuj **kulturlingvoj el la antikveco**
estas malfacilaj kaj nur lerneblaj per multaj jaroj da studado;
krom tio, ili estas malmulte taŭgaj por esprimi simple kaj ĝuste la
objektojn kaj ideojn de la modernaj tempoj. Ili bezonus suferi
iajn fiksigojn kaj ŝanĝojn en sia elparolado, ortografio kaj vorta-
ro, kiuj, krom tio, ke ili estus treege malfacilaj je farado kaj in-
terkonsento, neniel akordiĝas kun la respekto meritata de lingvoj,
kiuj estis esprimilo de tiuj malproksimaj civilizacioj.

La rajton de internacia helplingvo ne povas meriti la hispana,
franca, angla, germana, rusa, hina, nek iu el la ekzistantaj **naci-
lingvoj**, ĉar ilia alprenado elvokus la envion kaj malamikecon inter
la nacioj. Aliflanke, tiuj lingvoj estas malfacilaj por eksterlandanoj
pro sia gramatiko, elparolado, skribado kaj parolturnoj.

Kontraŭe, **Esperanto**, kiu estas simpla, fleksebla, belsona, vere
senpartia kaj internacia en siaj elementoj, kaj taŭga por la bezonoj
de la moderna vivo, prezentas al la mondo civilizita **la sole veran
solvon** de lingvo internacia helpa, ĉar, tre facila por homoj nemul-
te instruitaj, ĝi estas komprenata sen peno de la personoj bone edu-
kitaj. Nekalkuleblaj faktoj atestas la meriton praktikan de la no-
mita lingvo.

ADVERTENCIA

Casi todos los autores de obras de propaganda evitan, con el laudable propósito de no desalentar a los principiantes, el ponerles sobre aviso de que, de vez en cuando han surgido y surgen personas con la intención de propagar algún nuevo sistema de idioma, pretendiendo que es superior al Esperanto. Aparte de su absoluta inutilidad, pues, a pesar de lo que digan, solamente el Esperanto ha tenido éxito, podemos asegurar que, desde el punto de vista lingüístico, basta compararlo con todos los otros proyectos de idioma para convencerse de que el Esperanto es superior por su alfabeto, gramática, diccionario, sistema de formación de palabras, flexibilidad y, principalmente, por ser más fácil de aprender para todas las personas, sea cual fuere su idioma nativo. La razón de la existencia de tales proyectos de idiomas no ha de buscarse en la teoría, ni mucho menos en la práctica, sino en el espíritu de vanagloria de sus autores, y del que tan extraordinariamente desprovisto estuvo el autor del Esperanto. Es de esperar que ante estos estorbos, el sentido práctico del hombre sabrá apreciar aún más el triunfo definitivo del idioma de Zamenhof. Por poco graves que sean esos escollos, hemos creído un deber señalar su existencia.

GRAMÁTICA, EJERCICIOS Y DICCIONARIO

DE

ESPERANTO

Véase «Modo de usar este libro para aprender el idioma», en «Apéndices», n.º 2

ALFABETO

A B C Ĉ D E F G Ĝ H Ĥ I J Ĵ K
L M N O P R S Ŝ T U Ŭ V Z

Trabajos tipográficos.—Las imprentas que no posean los tipos con acento pueden substituirlos por *ch, gh, hh, jh, sh, u*, pero en este caso es recomendable separar con un guión en las palabras compuestas las radicales en que intervengan dichas letras, ej.: *posh-horlogho* (reloj de bolsillo), *vapor-shipo* (buque de vapor).

Pronunciación.—La pronunciación del Esperanto* es rigurosamente fonética, es decir, cada letra de su alfabeto tiene su sonido único e invariable y no hay letras mudas. Todas las letras se pronuncian como en español, a excepción de las siguientes:

La letra	Se pronuncia como	Ejemplo	Se pronuncia	La letra	Se pronuncia como	Ejemplo	Se pronuncia
C	ts	deca	détsa	H	j, suave	homo	jómo (con j suave).
Ĉ	ch	ĉarma	chárma	Ĝ	dj francesa		
G	g, suave	genuo	guenúo		(<i>adjutant</i>).		
Ĥ	j	ĥoro	jóro		o catalana		
J	y	ĵunaj	yúnay		(<i>adjunt</i>)	ĝui	djú-i.
Ŭ	u, breve	aŭdi	áu-di	Ĵ	j fr. (<i>je</i>)	ĵuri	júri.
R,	suave (no prolongar la vibración como en la rr española).				(<i>raja</i>).		
V,	labio-dental; diferenciarla de la b (labial).			Ŝ	ch fr. o	ŝipo	chípo.
LI	doble L (sólo se encuentra en palabras compuestas: mallonga, pr. mal-lóna).				x catal.		xípo
				Z	z fr. o catal.		
					(<i>zéro</i>)	zono	zóno

* En mayúscula por ser nombre propio del idioma.

Acento prosódico.—Carga siempre sobre la penúltima sílaba. (Véase regla 10 de la Gramática.)

Nombre de las letras en Esperanto.—El nombre de las vocales es igual como en español. El de las consonantes es la respectiva consonante seguida de la letra O que es la terminación de todo nombre o sustantivo, así: “a, bo, co, ĉo, u, ŭo, vo, zo”.

GRAMATICA COMPLETA DE ESPERANTO

PARTES DE LA ORACION

1. LA es el único **artículo**; es determinado e invariable: *la frat'o* (el hermano), *la frat'in'o* (la hermana), *la tabl'o'j* (las mesas) (pronúnciese *la tábloy*). (*Tabl'o*, una mesa; *tabl'o'j*, unas mesas).

(El objeto de estas comas o apóstrofes es sólo separar las partes constitutivas de la palabra, para facilitar a los principiantes el hallar las radicales y terminaciones en el diccionario. En el caso de personas que ya conozcan el idioma, se suprimen los apóstrofes, así: *la frato*, *la fratino*, *mi amas la patron*, etc.) (pronúnciese *mi ámas la pátron*) (yo quiero al padre.)

2. El **sustantivo** (nombre*) termina siempre en O: *La patro*, *la kato* (el padre, el gato). El femenino se forma con el sufijo IN: *la patr'in'o* (la madre), *la kat'in'o* (la gata), *la onkl'in'o* (la tía), etc. Para obtener el plural se añade una J al singular (*katoj*) (gatos) (pronúnciese *káttoy*). El idioma sólo tiene dos casos: el **nominativo** y el **acusativo** (complemento directo). Este último se forma añadiendo al nominativo la letra N. Los demás casos se expresan por medio de preposiciones (como en castellano): el **genitivo** por *de* (de), el **dativo** por *al* (a), el **ablativo** por *kun* (con) o por otras preposiciones, según el sentido. Ej.: *la patro* (el padre), *al la patro* (al padre), *de la patro* (del padre), *la patro'n* (al padre—en acusativo—), *kun la patro'j* (con los padres), *la patro'jn* (a los padres) (plural acusativo), *por la patro* (para el padre), *sen la patro* (sin el padre).

3. El **Adjetivo** (cualidad) termina siempre en A: *Bon'a libro* (buen libro), *bon'a pom'o* (buena manzana). Los números y casos

* Han sido utilizados algunos tipos gruesos o mayúsculas para ayudar la memoria por medio de la igualdad de letras en ambos idiomas y de la semejanza en el significado de palabras y terminaciones de que dichas letras forman parte. (*Mnemoniko*, *memorig'arto*.)

son iguales como en el sustantivo. El comparativo se forma con PLI-OL (más-que); el superlativo relativo, con PLEJ-EL (el más-de), ejemplos: *Ernesto estas pli bona, ol Jozefo* (Ernesto es más bueno que José). *Mi havas la plej belan libron el ĉiuj* (tengo el libro más hermoso de todos). El adjetivo concuerda con el sustantivo en número y caso. Ej.: *La tabl'o'j est'is grand'a'j* (las mesas eran grandes). (Pronúnciese: *la tábloj éstis grándaj*). *Mi leg'as util'a'n libr'o'n*. (Leo un libro útil)...*Il'i posed'as bon'a'jn dom'o'jn* (Ellos poseen buenas casas). (Pronúnciese: *ili posédas bónayn dómojn*).

4. Los **numerales** son invariables y por la simple unión de los mismos se forman las decenas y centenas. Son: unu (1), du (2), tri (3), kvar (4), kvin (5), ses (6), sep (7), ok (8), naŭ (9), dek (10). Cent (100), mil (1,000), (unu) miliono (1.000.000). Ejemplos de su combinación: *Dek unu* (11), *Dek du* (12), *dudek* (20), *sesdek* (60), *mil kvincent tridek tri* (1.533), *tridek du mil kvarcent sesdek unu* (32.461).

Para obtener los numerales *ordinales* se añade la terminación del Adjetivo A: *unua*, primero; *dua*, segundo; *dudek-unua* (pronúnciese *dúdek unúa*), vigésimo primero. Para los *multiplicativos*, el sufijo OBL: *duobla*, *doble*; para los *fraccionarios*, ON: *duona*, medio, media, *duono*, mitad. para los *colectivos*, OP: *kvarope* (en grupos) de a cuatro, *sesopo da* (*homoj*), un grupo de seis (hombres); para los *distributivos*, la palabra PO (a razón de): *po dek*, a (razón de) diez (cada uno).

Los numerales pueden usarse con la terminación substantiva, adjetiva o adverbial: *unu*, unidad; *duopa*, de a dos; *trie*, en tercer lugar.

5. Los **pronombres** personales son: MI (yo), CI — raramente usado—(tú), LI (él), ŜI (ella), ĜI (él, ella, ello—neutro—), NI (nosotros), VI (vosotros, vos, Vds., Vd., tú), ILI (ellos, ellas), SI (sí—reflexivo—), ONI (uno, se—impersonal—).

Cuando están en caso acusativo (complemento directo) toman, como los sustantivos, la terminación N: *mi vidis lin* (yo lo vi—a él—); *ni ne ŝin konas* (nosotros—nosotras—no la conocemos); *ili havas ĝin* (ellos lo tienen—refiriéndose a un objeto—); *li lavas sin* (él se lava); *li lavas lin* (él lo lava); *li lavas al li la vizagon* (él le lava la cara); *ŝi rigardas sin* (ella se mira—a sí misma—); *ŝi rigardas ŝin* (ella la mira—a otra—).

Añadiendo A se forman los *posesivos* (adjetivos y pronombres): *mia* (mi, mío, mía); *lia* (su, suyo, suya—de él—); *ŝia* (su, suyo,

suya—de ella—). *Mia patro* (mi padre); *patrino nia* (madre nuestra). *Plenumu vian devon, mi plenumos mian* (Cumple tu deber, yo cumpliré el mío.) Nótese que en Esperanto el pronombre se usa sin artículo, generalmente.

Para los pronombres y adjetivos *indefinidos, relativos-interrogativos, demostrativos, colectivos y negativos*, véase la tabla de las voces simples (1.ª serie, pronominales), lección n.º 18.

6. El **verbo** (existencia o acción) no cambia por las personas ni por los números. unas y otros se indican con los pronombres respectivos. Las terminaciones de los varios tiempos del verbo son:

Infinitivo	Presente (ActuAl)	Pasado (PretérItO)	FuturO	Condicional	Imperativo -sUbjuntivo
I	AS	IS	OS	US	U
<i>kant'i</i> cantar	<i>mi far'as</i> yo hago	<i>ŝi ven'is</i> ella vino	<i>ili fin'os</i> acabarán	<i>li vol'us</i> él querría	<i>ir'u</i> vé, id

Sólo hay una conjugación. Todos los verbos son regulares.

Los **participios** se forman con los siguientes sufijos:

ACTIVOS			PASIVOS		
Presente	Pasado	Futuro	Presente	Pasado	Futuro
ANT'	INT'	ONT'	AT'	IT'	OT'

Los *tiempos compuestos* se forman con el verbo auxiliar EST'I (ser, estar o haber) y el participio (activo o pasivo), que recibe la terminación del substantivo, Adjetivo o advErbio, según los casos: *Li est'as leg'ant'o* (él es un lector); *vi est'as amat'a'j* (pronúnciese *amátay*) (vosotros sois amados); *instru'ant'e, ni lern'as* (enseñando, aprendemos).

El *por* de la voz pasiva, se traduce en Esperanto por *de*: *la libr'o est'as verk'it'a de li* (el libro está escrito por él); *la leter'o'j estas leg'ot'a'j de ili* (pronúnciese *letéroy... legótay*) (las cartas deben ser leídas—están habiendo de ser leídas—por ellos (o ellas).

7. El **advErbio** (derivado) termina en E: *Mi'a amik'o kant'as bon'e*. (Mi amigo canta bien); *li am'is ili'n patr'e* (él los amaba paternalmente). Grados de comparación, como el adjetivo (Regla 3).

(Véase adverbios simples en el cuadro n.º 18 y en el Diccionario—*iam, morgaŭ*, etc.—).

8. Las **preposiciones** rigen (o exigen detrás de ellas) el nominativo: *Mi akir'is funt'o'n da pan'o*. (Adquirí una libra de pan.)

Li elektis multajn el la knaboj. (El eligió a muchos de (entre) los muchachos). *Ni vidis lin kun lia amiko.* (Lo vimos con su amigo.) (Véase la lista de las preposiciones, n.º 19.)

REGLAS GENERALES

9. Cada palabra *se pronuncia absolutamente como está escrita* (en Esperanto); es decir, el idioma es rigurosamente fonético: *laca*, *celo*, *gaja*, *genuo*; *internacia*, *miaj* (pronúnciese: *lá-tsa*, *tsé-lo*, *genu-ó*, *in-ter-na-tsí-a*, *míay*). El número de sílabas de una palabra es igual al de sus vocales (recuérdese que la *Ŭ* es consonante).

10. El acento prosódico carga siempre sobre la penúltima sílaba: *gepatroj*, *ilia*, *pasia*, *ankoraŭ*, (pr. *gue-pát-roy* (no se pronuncie la *r* como *rr* española, sino como *r* sencilla), *i-lí-a*, *pa-sí-a*, *an-kó-rau*, pero *balau* (pr. *ba-lá-u*).

11. Las palabras compuestas se forman por la simple unión de sus elementos constitutivos. La palabra fundamental debe colocarse al final: *skribtablo* o *skribotablo* (mesa para escribir), *lernlibro* o *lernolibro* (libro de texto), *vaporŝipo* (buque de vapor). Para facilitar la pronunciación o para evitar confusiones, pueden intercalarse terminaciones gramaticales: *multenombra*, *artefarita*, *vivipova*, *landonomo*. *posteulo*, *dispecigi* (compárese con *postulo*, *dispecigi*), *tempaĝo* (comp. *tempaĝo*). Véase Apéndice n.º 1.

12. Si en una frase hay una palabra *negativa*, se suprime el adverbio *NE* (para evitar que una negación niegue la otra): *Mi neniam vidis* (yo (no) vi nunca). *Li ne kredis ĝin iam* (él nunca lo creyó). En este último ejemplo no se suprime el adverbio *ne*, por no ser negativo, sino indefinido el adverbio *iam*.)

13. Si la palabra indica el lugar a donde uno va, toma la terminación *N* del acusativo: *Kie vi estas?* (¿Dónde está Vd.?), *kien vi iras?* (¿A dónde va Vd.?), *mi iras Parizon* (voy a París).

14. Cada preposición tiene en Esperanto un *sentido fijo y determinado*, debiéndose emplear según el consejo de la lógica. Cuando no se encuentre preposición adecuada, se puede emplear la preposición *je* (pronúnciese *ye*), que carece de sentido determinado, o, en su lugar, el acusativo sin preposición, cuando no se pueda temer anfibología (doble sentido) alguna: *je la tria de Marto*, o *la trian de Marto* (el tres de Marzo); *je la sepa matene*, o *la sepan matene* (a las siete de la mañana). (Véase lista preposiciones, lección n.º 19.)

15. Las *palabras extranjeras*, esto es, las que la mayor parte de idiomas han tomado de la misma fuente, no sufren variación al pasar al Esperanto; sólo se adaptan a su ortografía y terminaciones gramaticales: *Tragedio* (tragedia); *tragedia* (trágico); *tragedie* (trágicamente). (Véase apéndice n.º 4, pág. 55.)

16. Las terminaciones del sustantivo y del artículo pueden suprimirse y reemplazarse por un apóstrofo: *Ŝekspir'* (Shakespeare) en vez de *Ŝekspiro*; *de l' mondo* (del mundo) en vez de *de la mondo*. El suprimir la terminación del sustantivo, sólo se usa en poesía. La terminación del artículo se suprime también algunas veces en prosa, pero solamente detrás de preposición acabada en vocal. El sustantivo en plural o acusativo no admite tal supresión.

(N.º 17) AFIJOS

a) Prefijos

- bo** indica parentesco que resulta del matrimonio: *patro*, padre; *bo-patro*, suegro, *bofilino*, nuera; *bofrato*, cuñado.
- dis** indica dispersión: *doni*, dar, *disdoni*, repartir; *iri*, ir, *disiri*, separarse; *disigi*, separar; *dispecigi*, despedazar.
- ek** indica acción inicial o momentánea: *vidi*, ver, *ekvidi*, apereibir, *kanti*, cantar, *ekkanti*, ponerse a cantar; *ekkuri*, echar a correr.
- eks** ex—, que fué: *eksurbestro*, ex alcalde.
- ge** reunión de los dos sexos: *patro*, padre, *gepatroj*, padres (padre y madre); *gefratoj*, hermanos (hermanos y hermanas).
- mal** indica idea contraria: *bona*, bueno, *malbona*, malo; *amiko*, amigo, *malamiko*, enemigo; *luma*, luminoso; *malluma*, oscuro.
- mis** equivocación: *miskalkulo* (cálculo equivocado), *miskompreni* (entender mal), *mispaŝo*, mal paso, paso en falso.
- pra** pre—, bis—: *prahistoria*, prehistórico. *prunepo*, bisnieto.
- re** repetición, *redoni*, devolver, *reveni*, regresar, *restarigi*, restablecer; *repreŝi*, reimprimir.
- Ejemplos de preposiciones* (Véase N.º 19) *e interjecciones empleadas como prefijos.*
- eniri*, entrar, *enspezi*, ingresar, cobrar.
eldoni, editar, *elspezi*, gastar, *elkuri*, salir corriendo.
travidebla, transparente, *trairi*, atravesar.
priskribi, describir, *priparoli*, tratar.
fi! (¡uf!), *fihomo* (bellaco); *ve!* (¡ay!), *vekrio* (grito de dolor), etc.

b) Sufijos

(Se intercalan entre la raíz y la terminación)

- ac** despreciativo (en sentido material) : *êvalo*, caballo, *êvalaço*, penco, *libraço*, **libracho**, *domaço*, casucha.
- ad** duración: *parolo*, palabra, *parolado*, discurso.
- aj** cualidad concreta, cosa: *bela*, hermoso, *belajo*, una cosa bella,
- an** miembro, habitante, partidario : *grupano*, socio (de grupo), *vilaçano*, aldeano, *Kristano*, cristiano, *Peruano*, *Valenciano*.
- ar** conjunto, colección : *arbaro*, bosque, *vortaro*, diccionario, *pinaro*, pinar.
- abl** posibilidad : *fari*, hacer *farebla* factible.
- ec** cualidad abstracta : *naiveco*, ingenuidad, *beleco*, belleza.
- eg** aumentativo : *grandega*, grandioso, *librego*, librazo.
- ej** lugar adecuado : *lerni*, aprender, *lernejo*, escuela, *preĝi*, rezar, *preĝejo*, iglesia *librejo*, librería.
- em** inclinación, tendencia: *studi*, estudiar, *studema*, estudioso, *dormi*, dormir, *dormemo*, sueño (ganas de dormir), *emo*, afición.
- er** fragmento, parte divisoria : *fajro*, fuego *fajrero*, chispa, *sablo*, arena, *sablero*, grano de arena.
- estr** jefe: *urbo*, ciudad, *urbestro*, alcalde, *ŝipo*, buque, *ŝipestro*, capitán de buque.
- et** diminutivo : *tablo*, mesa, *tableto*, mesita, *infaneto*, niño.
- id** descendiente: *êvalido*, potro, *kaprido*, cabrito, *reĝido*, príncipe.
- ig** hacer: *veni*, venir, *venigi*, hacer venir, *blankigi*, blanquear, *ruĝigi*, enrojecer.
- iĝ** hacerse, volverse : *blankiĝi*, volverse blanco, *stari*, estar de pie, *stariĝi*, ponerse de pie, *kuŝi*, estar echado, *kuŝiĝi*, acostarse.
- il** instrumento para : *trançi*, cortar, *trançilo*, cuchillo, *fosì*, cavar, *fosilo*, azada, *aliĝi*, adherirse, *aliĝilo*, boletín de adhesión.
- in** femenino : *patrino*, madre, *bovino*, vaca, *Jozefino*, (V. regla 2)
- md** digno de : *puni*, castigar, *puninda*, punible, *aminda*, digno de ser amado, amable.
- ing** objeto para introducir lo que expresa la raíz: *cigarro*, cigarro, *cigarango*, boquilla, *fiŝgro*, dedo, *fiŝgringo*, dedal *ĝlavingo*, vaina.
- ism** partido, ideal: *esperantismo*, *katolikismo*, *anarkiismo*.
- ist** profesión, ocupación: *masonisto*, albañil, *seruristo*, cerrajero *lampisto*, *lampista*, *instruisto*, maestro.
- iv** (técnico) = "que puede" (*kondukiva* - *conductor*)
- iz** " = cubrir, proveer (*sulfurizi*, *sulfurar*) ^[de electr.]
- oz** " = que contiene (*kalkeza*, calcáreo)

- uj** cosa que contiene: *inko*, tinta, *inkujo*, tintero, *cigarujo*, cigarra; árbol: *pirujo*, peral; *persikujo*, melocotonero; en estos casos se puede usar en sustitución la palabra *arb'o* como sufijo: *pir-arbo*, *persikarbo*; país: *hispano* (un) español, *Hispanujo*, España, *patro*, padre, *patrujo*, patria. También se puede usar en sustitución la palabra *land'o* (país): *Ruslando*, Rusia, *patrolando*, patria.
- ul** individuo caracterizado por lo que expresa la raíz: *junulo*, un joven (derivado de *juna*), joven (adjetivo), *milionulo* (un) millonario.
- um** sufijo indeterminado; se emplea cuando no se encuentra un sufijo adecuado para la idea que deseamos expresar; indica generalmente una idea de superposición: *kolo*, cuello, *kolumo*, cuello postizo. *kalkano*, talón, *kalkanumo*, tacón; *ventumi*, abanicar, *aerumi*, airear, *krucumi*, crucificar; *plando*, planta del pie, *plandumo*, suela.
- ĉj** diminutivo cariñoso (se aplica generalmente suprimiendo algunas letras de la raíz) : *Jozefo*, José, *Joĉjo*, o *Jozeĉjo*, Pepito, Pepe; *Petro*, Pedro, *Peĉjo*, Pedrito.
- nj** diminutivo cariñoso, para nombres propios femeninos: *patrino*, madre, *panjo*, mamá, *Klaro*, Clara, *Klanjo*, Clarita, *Franciskino*, Francisca, *Franjo*, Paquita. (También se puede decir *Francinjo*, *patrinjo*, etc.)
- (Nótese que los diminutivos cariñosos no necesitan precisar, pues sólo los aplicamos a nombres de personas conocidas, y por esto, al emplear estos sufijos (**ĉj** y **nj**), suprimimos algunas letras del nombre, como es costumbre hacer en todos los idiomas, para la formación de los diminutivos familiares.)
- end** obligación: *farenda*, que se ha de hacer; *lernenda*, que se debe aprender. (Es sufijo no oficial.)

Los afijos pueden emplearse como palabras independientes y también unidos entre sí; *dise*, separadamente; *ree*, repetidamente; *aĵo*, cosa. *disigi*, separar; *senigi*, privar; *posteulo*, sucesor (pronúnciese: *poste-ulo*); *emo*, afición, ganas; *ulo*, individuo; *ero*, fragmento; *aro*, colección; *eta*, pequeño; *etulo*, enano, etc.

Tratamientos en Esperanto. Existe la palabra *moŝto*, que puede aplicarse a todos los títulos, v. g.: *Via Reĝa Moŝto*, Vuestra Real Majestad. *Lia Papa Moŝto*, Su Santidad; *Lia Provincestro Moŝto*, Su Excelencia (el Gobernador de la Provincia); *Via Sinjora, Pastra, Monahina, k. t. p. (kaj tiel plu) Moŝto*, Vuestra Señoría, Reverencia, etc.

N.º 18. CUADRO DE LAS VOCES SIMPLES O PALABRAS DE SIGNIFICACIÓN Y ESTRUCTURA CORRELATIVAS

Facilita el estudio de este cuadro el aprender primero solamente las voces pronominales y, cuando se saben bien éstas, las adverbiales

	PRONOMINALES				ADVERBIALES				
	Cosa	Calidad (úsanse también con)	Poseción (también con)	Individuo (o adjetivos)	Tiempo	Lugar o parte	Modo o manera	Causa	Cantidad
Indefinidos	IO algo	IA de alguna clase	IES de alguien	IU alguien alguno	IAM un día, una vez	IE en alguna parte	IEL de algún modo	IAL por alguna causa	IOM (da) algo (de)
K Interrogativos-relativos	KIO que	KIA de que clase	KIES de quien. cuyo	KIU quien, el cual	KIAM cuando	KIE donde	KIEL como	KIAL por qué	KIOM cuanto
T Demostrativos	TIO eso, aquello	TIA de tal clase	TIES de ese (persona o cosa)	TIU ese, aquel	TIAM entonces	TIE allí	TIEL así	TIAL por eso	TIOM tanto (de)
Ĉ Colectivos	ĈIO todo cada cosa	ĈIA de toda o cada clase	ĈIES de cada uno, de todos	ĈIU cada uno todos	ĈIAM siempre	ĈIE en todo lugar	ĈIEL de todos modos	ĈIAL por toda causa	ĈIOM todo (de)
NEN Negativos	NENIO nada	NENIA de ninguna clase	NENIES de ninguno	NENIU ninguno, nadie	NENIAM nunca	NENIE en ninguna parte	NENIEL de ningún modo	NENIAL por ninguna causa	NENIOM nada (de)

«ia, iu» admiten el plural (J) y el acus. (N), «io», sólo el acus., ej.: «tiaj» (tales), «tiuj» (aquellos), «kiuj» (quienes), «ĉiujn» (todos, pl. acus.) Pronunc. «tí ay, kí-uy», etc. A los demostrativos puede aplicárseles la partícula aproximativa «ĉi», ej.: «tiu ĉi» o «ĉi tiu» (este), «tie ĉi» o «ĉi tie» (aquí). Para indicar indistinción de pospone «ajn», ej.: «iu ajn» o «kiu ajn» (cualquiera). Pronunc. «í-u ayn», «kí-u ayn».

Con terminaciones: «ĉiama» (eterno); «la kialo» (el porqué), etc.

Núm. 18 A. LISTA DE ADVERBIOS

Además de los adverbios señalados en el cuadro de la página anterior (lección 18), he aquí los principales:

adiañ , adió	for , fuera, lejos
ajn , cualquiera que sea	frue , temprano
alie , de otro modo	ĝustatempe , oportunamente
aliloke , en otro lugar	hazarde , por casualidad
alimaniere , de otra manera	hejme , en casa, hejmen , a casa.
aliparte , por otra parte	hierañ , ayer
alivorte , en otras palabras	hodiañ , hoy
almenañ , al menos	intence , adrede, aposta
ankañ , también	ja , en verdad
ankorañ , todavía	jam , ya, jam ne , ya no
antañ nelonge , no ha mucho	ne jam o ankorañ ne , aún no
antañe , antes	jen , he aquí, jen... jen , ora... ora
aparte , separadamente	jes , sí (afirmación)
apenañ , apenas	ju pli... des pli , cuanto más... más
atente , atentamente	ĵus , ahora mismo
baldañ , prontamente, pronto	kaŝe , a escondidas
bone , bien	kelkafoje , a veces
cetere , por lo demás	kiel eble plej , lo más posible
ĉirkañe , alrededor	kompore , en comparación
ĉiufoje , cada vez	komprenoble , naturalmente, es claro.
ĉiujare , anualmente	konforme , conformemente
daŭre , continuamente	kontrañe , enfrente; en contra
dekstre , a la derecha	kune kun , junto con
dekstren , hacia la derecha	de longe , desde largo tiempo
denove , nuevamente	long(temp)e , por largo tiempo.
des pli bone , tanto mejor	malbone , mal, malamente
due , en segundo lugar	maldekstre , a la izquierda
dume , mientras tanto	maldekstren , hacia la izquierda
eble , quizás, tute eble , a buen seguro.	male , contrariamente
eĉ , hasta (incluso)	malplej , el menos
efektive , efectivamente	
entute , en total	
fine , finalmente	
foje , una vez	

malpli, menos
malproksime, lejos
malsupre, abajo; **malsupren**, hacia abajo.
matene, por la mañana
memstare, independientemente
memore, de memoria. V. **parke-re**.
meze de, en medio de
morgaŭ, mañana
multe, mucho, **malmulte**, poco
ne, no
ne plu, no más, ya no
nepre, irremisiblemente
nokte, de noche
noktomeze, a media noche
nome, a saber
nun, ahora, **de nun**, desde ahora
nur, solamente
ofte, a menudo
okaze, en tal caso u ocasión. por casualidad.
pace, en paz
parkere, de memoria
parole, de palabra
pasie, apasionadamente
persono, personalmente
pie(d)ire, a pie
plej., el, el más... de
plene, completamente
pli aŭ malpli, **pli-malpli**, más o menos
pli kaj pli, más y más
pli... ol, más... que
plu, más allá, más (continuación).
poste, después
posttagmeze, por la tarde

precipe, principalmente
prefere, preferentemente
preskaŭ, casi
proksime, cerca
proksimume, aproximadamente
prunte, a préstamo
rapide, de prisa
reciproke, recíprocamente
ree, repetidamente
resume, en resumen
revene, de regreso
samtempe, al mismo tiempo
sekve, seguidamente
sendube, sin duda
sinsekve, consecutivamente
skribe, por escrito
speciale, especialmente
stare, de pie
subite, súbitamente, repentinamente
sufiĉe, bastante
sume, en suma
supre, arriba; **supren**, hacia arriba
tagmeze, a mediodía
tre, muy
tro, demasiado
tuj, en seguida
tute, enteramente
tute ne, de ningún modo
unue, primeramente
vane, en vano
vespere, por la tarde o noche
vice, por turno
videble, evidentemente
vole-nevole, de grado o por fuerza
volonte, de buena gana
vulgar, vulgarmente

N.º 19. LISTA DE PREPOSICIONES

(V. reglas 8 y 14 de la Gramática)

Al = A	Apud = cerca de (<i>ápuđ</i>)
Antaũ = Ante, delante de, antes de	Anstataũ = en vez de
Da = de (cantidad)	Ĉe = en casa de, junto a
De = de, desde	Ĉirkaũ = alrededor de
Dum = durante, mientras	Dank'al = gracias a
Ekster = en el exterior de	El = de (de <i>entro</i>)
En = en (dentro)	Ĝis = hasta (distancia)
For de = fuera de, lejos	Jen = he aquí
Inter = entre	Krom = aparte de
Interne de = en el interior de	Laũ = según
Kontraũ = contra enfrente de	Malgraũ = a pesar de
Kun = con (compañía)	Post = detrás de, después de (posterioridad)
Per = por medio de	Preter = más allá
Pór = para	Pri = referente a
Sen = sin	Pro = a causa de
Super = sobre (por encima)	Sub = debajo
Surb = sobre (tocando)	Trans = a la otra parte de
Tra = a través de	

Je. Preposición indeterminada. Se emplea cuando no encontramos preposición adecuada a la relación que deseamos expresar. Ejemplos; *Je la sesa (horo)*. A las seis (horas). *Li ridis je li*. El se reía de él (de otro).

Pueden emplearse con terminaciones: *ekster'a* (exterior), *anstataũ'i* (substituir), *ĉirkaũ'o* (circuito).

Añadiendo a las preposiciones la terminación E se les da cierto significado pronominal característico del adverbio: antaũe, delante (de tal cosa) antes (de tal tiempo); poste, detrás (de tal cosa) después (de tal tiempo); dume, mientras tanto. Si estis en la domo kaj li atendis ekstere (=ekster la domo). Interne de; ésta es una locución o forma preposicional compuesta del adverbio *interne* y de la preposición *de*; quitando, pues, ésta última, obtenemos el sentido pronominal antes mencionado: Si estis interne (=interne de la domo).

Es frecuente el uso de preposiciones en calidad de prefijos: iri (ir), eliri (salir), foriri (marcharse), etc. (V. lección 17).

Algunas veces se emplean las preposiciones con prefijos, por ejemplo **malantaŭ**, que equivale a **post**, o **ekde**, que equivale a **komence de**. Pueden formarse preposiciones dobles (**de antaŭ**, **de post**, **de sur**). Para precisar el sentido de la preposición **de** después de substantivo verbal transitivo, puede emplearse **fare de**, para señalar el sujeto agente, y algunas veces se substituye por **al** cuando precede al objeto paciente. (La akcepto (fare) de la ministro al la kongresanoj. La vizito (fare) de la kongresanoj al la ministro).

Antaŭ se convierte en conjunción mediante **ol** (**antaŭ ol dormi, li studis**). **Por** puede preceder al infinitivo (**li venis por saluti nin**) y forma la conjunción **por ke** (para que). **Sen** puede preceder al infinitivo (**sen mangi**), aunque acostumbra a usarse más bien el substantivo o adjetivo (**sen mango** o **senmanga**) o el gerundio con el adverbio **ne** (**ne mangante**). **Anstataŭ** y **krom** se emplean como conjunciones, por lo que pueden preceder al infinitivo y también al acusativo, según el sentido (**anstataŭ Petro, Jakobo vidis Karolon. Anstataŭ Petron, Jakobo vidis Karolon. Krom Petro, (ankaŭ) Jakobo vidis Karolon. Krom Petron, Jakobo vidis (ankaŭ) Karolon.**

Anstataŭ equivale a **ne... sed**. **Krom** equivale a **escepte de** o **a aldone de**, o **aldone al**, según el sentido, el cual puede aclararse con otras palabras, por ejemplo **ankaŭ, ne, neni** (**Krom la gefianĉoj, neni restis en la salono. Krom la gefianĉoj, ankaŭ ĉiuj venis**). **Ĉirkaŭ** puede significar **proksimume**, y entonces es adverbio, y comp tal puede regir nominativo o acusativo (tio estas ĉirkaŭ dek pomoj; li havas ĉirkaŭ dek pomojn). Algunos emplean en estos casos el adverbio **ĉirkaŭe**. **Malgraŭ** equivale a **spite al** o **spite de**, y con **ke** forma la conjunción compuesta **malgraŭ ke** (a pesar de que). **Dank'al** equivale a **danke al**.

La palabra **jen** (he aquí) es adverbio de lugar, aunque se puede usar sin el verbo respectivo (**Jen (estas) la infano, pri kiu mi parolis al vi**); con frecuencia se usa adjetivado: **la jena** (el siguiente o el presente).

La preposición **antaŭ** se emplea para traducir nuestra locución **hace (tanto tiempo)**. (**Antaŭ dek jaroj — hace diez años.**)

Núm. 20. LISTA DE CONJUNCIONES

anstataŭ, en vez de
aŭ, o
ĉar, porque, como que
ĉu, ¿ (interrogativa)
 si (dubitativa)
ĉu... ĉu, ya... ya,
 quizás... quizás
do, pues, por consiguiente.
kaj, y
ke, que
kvankam, aunque
kvazaŭ, como si

nek, ni
nek... nek, ni... ni
ol, que (comparativo)
se, si (condicional)
sed, pero, sino
tamen, no obstante, sin embargo

“Anstataŭ” y “kvazaŭ”, pueden transformarse en adjetivo o adverbio:

“anstataŭa, kvazaŭa; anstataŭe, kvazaŭe”.

Algunas locuciones conjuntivas

antaŭ ol, antes que
aŭ... aŭ, o... o
cele ke, a fin de que
ĉiufoje kiam, todas las veces
 que
de kiam, desde que
des pli, tanto más
jen... jen, ora... ora
ju pli, des pli, cuanto más...
 más
kiel se, como si
kondiĉe ke, a condición de que
kondiĉe ke ne, a menos que
kun la celo ke, con el fin de que
laŭ tio se, según que...
malgraŭ ke, a pesar de que
ne nur... sed, no sólo... sino

ne... sed, no... sino (equivalente a anstataŭ)

por ke, para que
post kiam, después que
pretekste ke, a pretexto de que
se eĉ malmulte, por poco que
se eĉ multe, por más que
sekve, por consiguiente
tial ke, ya que, puesto que
tiel... ke, tanto... que
tiel... kiel, tanto... como
timante ke, temiendo que
tio estas (t. e.), esto es, es de
 cir
tuj kiam, así que
unue ol, primero que

Li, anstataŭ Petro(n) batis Paŭlon. (La akuzativo ŝanĝas la sencon).

Anstataŭ (doni al mi) panon, li donis al mi vinon. Kion vi preferas, tion aŭ tion ĉi? Ĉu vi volas panon aŭ bieron? Aŭ li aŭ lia frato skribos la leteron, ĉar oni devas sciigi lin. Lia amiko ne in-

formis lin, ĉu li venos aŭ ne. Knabo, vi agis malbone. do vi devas ricevi riproĉon. Ili ne invitis min, do mi ne iros. La infano petis kukon kaj fromaĝon. Mi scias certe, ke li ne legos la libron. Kvankam oni kuras, oni ne atingos la celon. Malgraŭ ke la profesoro admonis la knabon, tiu ĉi kondukis malprudente. Li estas tiel forta, kiel vi. Li estas pli saĝa, ol ilia frato. Li riproĉis sian fraton kvazaŭ malsaĝulo. Li riproĉis sian fraton kvazaŭ malsaĝulon.

Núm 21. LISTA DE INTERJECCIONES

Las interjecciones propiamente dichas son:

fi! ¡uf! (<i>¡qué asco!</i>)	hura! ¡hurra!
ha! ¡ah! (<i>¡qué anhelo!, ¡qué bien!</i>)	jen! ¡he aquí!
he! hej! hola! (<i>se usan para llamar a alguien</i>)	nu! ¡pues bien! ¡y cómo! (<i>interjección indefinida</i>)
ho! ¡oh! (<i>¡qué admiración!</i>)	ve! ¡ay! (<i>¡qué dolor!</i>)
	ek'! ¡a empezar!

Muchas palabras pueden usarse como interjecciones, por ejemplo:

adiaŭ! ¡adiós!	kompatu! tenga compasión
akven! ¡al agua!	la Ĉielo volu! ¡quiera el Cielo!
al la diablo! ¡al diablo!	malantaŭen! ¡atrás!
antaŭen! ¡adelante!	malbenon! ¡maldición!
atentu! ¡atención!	malsupren! ¡abajo!
bonan tagon! buenos días	mi petas! ¡haga el favor!
bonvolu! ¡haga el favor!	mi salutas vin! se le saluda
danke! agradecido	mortu! ¡muera!
dankon! gracias	pafu! ¡fuego! (<i>disparar</i>)
dekstren! ¡a la derecha!	returnen! ¡atrás!
Dio volu! ¡ojalá!	ripozu pace! R. I. P.
domaĝe! ¡lástima!	salutojn! ¡saludos!
fajro! ¡fuego! (<i>incendio</i>)	saluton! se le saluda
fartu bone! Vd. siga bien	sensencaĵo! ¡tontería!
flanken! ¡despejen!	supren! ¡arriba!
for! ¡abajo! ¡fuera!	vigle! ¡alerta!
haltu! halt'! ¡alto!	vivu! ¡viva
helpu! ¡socorro!	zorgu! ¡cuidado!

METODA EKZERCARO

Ekzerco de legado:

Abelo, al, abdiki, al oni, abio, barelo, cipreso, paco, cedi, ĉapelo, ĉerizo, eĉ, daktilo, domo, elefanto, fama, guto, gitaro, ĝui, aĝo, homo, hore, iam, jam, ĉevaloj, librojn, ĵeti, ĵus, kaj, lonicerio, mondo, nun, objekto, pomo, ruĝa, rigardi, rostro, estas, salono, selo, ŝelo, tono, tra, unu, aŭdi, veti, zume.

Por presi aŭ telegrafi, kiam oni ne posedas la supersignitajn literojn, oni povas skribi: chapelo, cherizo, ech, ghui, agho, hhore, chevaloj, jheti, rugha, shelo, audi.

1 kaj 2 (Artikolo kaj substantivo)

La pordo. La knabo. La knabino. La pordon. La knaboj. La knabinoj. La geknabojn. La pordoj de la ĉambro. Donaco al la filoj. Donaco de la amiko. Lakto sen kremo. Pano kun butero. Manteloj por virinoj. La patrino amas la filinon. La profesoroj amas la infanojn. Ĉu la patrino amas la filinon? — Jes. Ĉu la profesoroj malamas la infanojn? — Ne.

3 (Adjektivo)

Granda tablo. La grandaj fenestroj. La patro amas la bonan filon. Filo bona. La patrinoj amas la bonajn filinojn. La filinoj estas bonaj. La amikoj estas pli leŝtaj, ol la najbarinoj. La plej vigla el la fratoj estas Johano. La fratino estas tiel alta, kiel la frato.

4 (Numeraloj)

Unu kaj du estas tri. Du kaj kvar faras ses. Jozefo donas al Johano unu pomon kaj tri pirojn. La tria pordo estas la plej granda. La oka horo. La unua tago de Februaro estas la tridek-dua tago de la jaro. Tago estas sepono de semajno (aŭ da semajno). La fluidaĵo enhavas dekonon de gramo da sulfuro. Petro manĝis la duonon de la pano. La frato havas sep oranĝojn. Dek unuoj faras dekon. Duone ok estas kvar. Duoble kvar estas ok. La infano havas kvar jarojn. La patro esta kvardekjara. La frato havas duonan melonon (aŭ duonon da melono). Alberto havas duoblan porcion. La soldatoj marŝas kvarope. La patrino donas po du pomoj al la tri infanoj. Dek signoj de poŝto (aŭ poŝtmarkoj) de po kvin centimoj.

5 (Pronomoj)

Mi havas du librojn. Mi havas ilin. Mi kaj vi estas ni. Li, ŝi kaj ĝi estas ili. Li amas ŝin. Ili ne amas lin. Li donas al li monon. Ni aŭdas nin. Li ne aŭdas sin mem. Li ne amas sian propran filon. Vi estas infanoj. Ili estas grandaj. Iu havas ĝin. Kiu havas ĝin? Li donas al ni la monon, kiun li havas. Kiu estas bona, tiu amas sian patron. Tiu, kiu estas bona, amas sian patron. (La) infano, kiu estas bona, amas sian patrinon. Kion vi havas? Tio estas bela. Mi havas nenion. Mi ne havas ion. Ne ĉio estas bona. Ne ĉiuj, kiuj havas monon, estas feliĉaj. Ŝi havas tion, kio estas utila. Li donas al vi ĉion, kio estas lia. Tio estas ĉio, kion li havas. Kio estas tio? — (Tio estas) fenestro. Kiu estas mi? — (Vi estas) Petro. Kio estas li? — (Li estas) doktoro. Kiaj estas ili? — (Ili estas) afablaj.

6 (Verbo kaj Participo)

Hodiaŭ li estas laca. Hieraŭ li estis afabla. Morgaŭ li estos saĝa. Ni donus al li panon, se ni povus. Donu al ni la krajonojn. Ni skribu leteron. Iru ni. Ili estas skribantaj leteron. Mi estis manĝanta pomon. La letero estas skribata de ili. La pomo estis manĝata de mi. Iru for! Venu baldaŭ. Parolante pri pomo, kiun infano manĝis hieraŭ je la deka horo, ni povas diri: Hieraŭ, je la naŭa horo la infano estis manĝanta la pomon, kaj la pomo estis manĝota de la infano; je la deka horo la infano estis manĝanta la pomon, kaj la pomo estis manĝata de la infano; je la dek-unua la infano estis manĝinta la pomon, kaj la pomo estis manĝita de la infano. Parolante pri pomo, kiun infano manĝos morgaŭ je la deka horo, ni povas diri: Morgaŭ, je la naŭa horo la infano estos manĝanta la pomon. je la deka la infano estos manĝanta la pomon; je la dek unua la infano estos manĝinta la pomon, kaj, metante la frazon en pasivan formon; Morgaŭ je la naŭa la pomo estos manĝota de la infano; je la deka la pomo estos manĝata, kaj je la dek unua ĝi estos manĝita. Nun, supozante en la estanta momento ĉiun el la tri diritaj horoj, kaj supozante ĉiam en la deka horo la agon manĝi, oni povas diri: Nun, je la naŭa horo la infano estas manĝanta la pomon, do, la pomo estas manĝota de la infano; nun, je la deka horo la infano estas manĝanta la pomon, sekve la pomo estas manĝata de la infa-

uo, kaj nun, je la dek unua horo la infano estas manĝinta la pomon, kaj la pomo, estas manĝita de li.

7 (Adverbo)

La ĉevalo saltas bone La infano parolas afable. Komuniku tion skribe. Li lernis la lecionon parkere. Legante li ekdormis. Elegante ŝi sin vestas. Konsideru la aferon zorge. Ni traktis amike la knabon. Li kantis pli bone, ol ŝi. Ŝi deklamis la plej bele el ili. Instruante oni lernas funde. La viro kantis tiel agrable, kiel la virino. Kiam la avino aŭdis tion, (tiam) ŝi ekploris. Kiom da vino vi trinkis? Tiom da suferoj nuligis al ŝi la saĝ(ec)on. Kie oni dancas, tie estas gaje. Kial li vekiĝis? — Tial, ke oni brue muzikis. La homo ĉial devas honeste agi. Oni ĉiam devas plenumi siajn promesojn. Malmulte parolu kaj multe agu.

8 (Prepozicio)

Infanoj, venu al mi. Antaŭ la ĉefo staris la komizo. Li petis du kilogramojn da pano. Donu al mi tri poŝtmarkojn de po dek centimoj. Vendu al tiu homo la sukeron, kiun vi aĉetis hieraŭ de la komercisto. Mi aĉetis al (aŭ por) mia filo bombonojn. Veni de tie. Ŝi aĉetis de la knabo pomojn. La libro estis aĉetita de mi. La varbado je (aŭ pri) adeptoj fare de la propagandistoj. Dum naŭ tagoj li legis la libron. En mia hejmo troviĝas multaj mebloj. Ekster la domo estas pli malvarme, ol interne. Oni pelis lin for de (aŭ el) la domo. La filo sidis inter la patro kaj la patrino. Interne de la koro li sentis malvarmon. Ili batalis kun la amikoj kontraŭ la malamikoj. La palaco, kiu troviĝas kontraŭ nia loĝejo, estas granda kaj bela. Li promenis kun sia amikino. Per plugilo li (pri)laboris la kampon (aŭ li laboris sur la kampo). La blua krajono estas por la knabo rekompencita de la juĝantaro. Sur la konstruaĵo staras longa kamentubo, kaj super ĝi flugas cikonio. Sen aero oni ne povas vivi. La ĉevalo galopis tra la ŝoseo. Ĝi trotis tra la ŝoseo.

Apud la arbo estas fonto. (Donu al li panon anstataŭ akvon). Ambaŭ loĝas ĉe mi. Ĉe lia minaco ili forflugis. Ĉiuj sidis ĉe la tablo. Tio estis moro ĉe la grekoj. La pigmeoj rondodancis ĉirkaŭ la du amikoj. Li ricevis ĉirkaŭ (adverbo) tridek monerojn (Li ricevis proksimume tridek monerojn.) Dank' al Dio ni fartas bone. Eliru el la kuirejo.

La hundo kuris ĝis tiu muro. Krom bonecon li posedis nenion. Al li restis neniŭ frato plu, krom Petro. Krom Johanon li havis ankaŭ aliajn fratojn. Laŭ la kuracisto li baldaŭ resaniĝos. Malgraŭ la konsiloj de sia patro li agis malbone. Ni vidis la kaptiton post la krado. Post la leciono li faris paroladon. Ŝi pasis preter la domo de sia amikino. La instruisto parolas nun pri fiziko. Pro la forta vento la folioj defaladis de la arbo. La tero estis kaŝita sub dika tavolo el neĝo. La ĉevalo staras trans la rivero. La birdo flugas trans la riveron. La infano kuris trans la strato. La infano kuris trans la straton. La infano kuris tra la strato. Li levis sin je la oka horo matene. Estas tre kruele ridi je blindulo. La reĝido edziĝis je la bela knabino.

Pri la akuzativo post **anstataŭ, krom, ekster, ĉirkaŭ**, kaj aliaj "prepozicioj" uzataj kiel konjunkcioj aŭ adverboj, vidu notojn sub n.º 19. Listo de prepozicioj.

Dro. Zamenhof ne uzas la akuzativon post *anstataŭ*, sed aprobas ĝian uzon por doni klarecon al la frazo. (Lingvaj Respondoj).

REGULOJ

9 (La Ekzercio de legado transskribita en hispana ortografio kaj kun disigitaj silaboj).

a-be-lo, al, ab-di-qui, a-bo-ni, a-bi-o, ba-re-lo, tsi-pre-so, pa-tso, tse-di, cha-pe-lo, che-ri-zo, ech, dac-ti-lo, do-mo, e-le-fan-to, fa-ma, gu-to, gui-ta-ro, dju-i, a-djo, ĵo-mo, jo-re, i-am, yam, che-va-loy, li-broyn, je-ti, jus, kay, lo-ni-tse-ro, mon-do, nun, ob-yec-to, po-mo, ru.dja, ri-gar-di, ros-tro, es-tas, sa-lo-no, se.lo, che.lo, to.no, tra, u-nu, au-di, ve-ti, zu-me. (Por la dikaj literoj, vidu Alfabeton, sur paĝo 17.)

10. (La ekzercio 1 kaj 2 en hispana ortografio kaj kun montrado de la akcento.)

La pórdo. La cnábo. La cnabíno. La pórdon. La cnáboy. La cnabínoy. La guecnáboy. La pórdoy de la chámbró. Donátso al la filóy. Donátso de la amíco. Lácto sen crémo. Páno cun butéro. Mantéloy por virínoy. La patríno ámas la filínó. La profesóroy ámas la infá-

noyn. Chu la patrino ámas la filinon?—Yes. Chu la profesoroj malámas la infanojn?—Ne.

11. (*Kunmetitaj vortoj*)

Facilmova. Laktokruĉo. Alimaniere. Vaporŝipo. Submarboato. Lernolibro. Farunbarelo. Kudromaŝino. Vivipova. Adreslibro. Vizitkarto. Parolmaniero. Kongreslibro. Dubeblua. Lignoŝuo. Brulligno. Petskribo. Murhorloĝo. Unuavide. Duataga. Dutaga. Velŝipo. Ŝipvelo. Skribmaŝino. Maŝinskribo. Poŝtkarto. Posttagmezo. Kursfino. Nutrajvendejo. Dramverkisto. Metiolernanto. Blindullernejo. Majstroverko. Liberkreda. Ĝojkrii. Deziresprimo. Internacilingva. Tuteŭropa. Ĉeĥoslovaka. Saflano. Teksfabriko. Teatramanto. Mieldolĉe. Marveturi. Flugmaŝine. Libertempa. Somerrestadejo. Sargveturilo. Glitŝuo. Libroŝranko. Legomĝardeno. Vinbero. Pomvino. Kontraŭvola. Duetaĝa. Tertremo. Okulvitroj. Lipharoj. Senbarba. Multeflanka. Verdastelulo. Neĝblanka. Ĉiopova. Diverskolora.

12. (*Neaj frazoj*)

La knabo diris nenion. La knabo ne diris ion. Morgaŭ venos neniu. Morgaŭ ne venos iu. Neniam veturos ni tien. Ni ne veturos iam tien. Mi neniel povus imagi ĝin. Mi ne povus imagi ĝin iel. Punu neniun el la infanoj. Ne punu iun el la infanoj. La hundo manĝis neniom da pano. Li povos iri nenien. Li ne povos iri ien. La juĝisto nenial agos tiel. La juĝisto ne agos ial tiel.

13. (*Akuzativo de almovo*)

La lernantoj ne volis reiri hejmen. Ĉe la vojkruciĝo ĉiuj disiris: unuj sin direktis dekstren kaj aliaj maldekstren. En la mondon venis nova sento. La proksiman semajnon ni veturos Barcelonon. Tien, kie ŝi estas li vojaĝos. La knabo ne diris al la policianoj, kien la ŝtelisto forkuris; tial ili ne povis ekscii, kien li sin direktis. Noktiĝis, kiam ni eniris en la urbon. Ni iris al la urbo. Ni iris ĝis la urbo.

14. (*Difinita kaj konstanta signifo de la prepozicioj*)
(*Komuna prepozicio je*)

La ĉevalo estas en la stalo. Li rajdas sur ĉevalo. Ŝi rajdas sur azeno. Ili rajdas sur bicikloj. La infano sidas sur benko en la ĝar-

deno. Ili sidis ĉe la tablo. La verkisto parolas pri siaj lastaj verkoj. Dispecigu la panon per tranĉilo. La najbaro promenis kun sia fianĉino. Pro lia kulpo li estis kondamnita. Mi venas de la domo. Mi eliros el la domo. Glaso de vino. Glaso da vino. Glaso el vitro. Plumo por skribi. Je la naŭa matene. Je la sepa de Oktobro. La najbaro edziĝis je ŝi. (*Vidu ankaŭ Ekzercon 8*).

15. *Vortoj fremdaj (aŭ internaciaj)*

Geografio. Geografia. Geografie. Matematika. Teatro. Talento. Enigme. Vertebra. Elefanto. Magio. Telegrafo. Telefono. Aŭtomobilo. Kinematografo. Stenografia. Acroplanc. Filozofo. Astronomo. Bojko. ti. Meĥaniko. Akustika. Pneŭmatika. Optiko. Poŝta. Universala. Enerĝie. Diplomatio. Advokato. Universitato. Instituto. Seminario. Gimnastika.

16. (*Forlaso de la fina vokalo de la substantivo kaj de la artikolo*).

(Ĝi estas uzata preskaŭ nur en la versoj).

Al la mond' eterne militanta. Aŭskultu la voĉon de l' preĝo sincera. El ĉiel' al la ter'. Dua Libro de l' lingvo Internacia. "La Batalo de l'vivo" estas rakonto de la fama angla verkisto Dickens (elparolu Dikens), tradukita de D-ro Zamenhof.

Afiksoj kaj rilataj terminoj

17. a kaj 17 b. (*Afiksoj*)

La **hopatro** amis multe la **hofilon**. Pro troa vaporpremo la kaldronego povas **diskrevi**. Subite li **ektusis**. La bibliotekisto **eksiĝis**, do nun li estas **eksbibliotekisto**. La **gefianĉoj** iros al la preĝejo por la **geedziĝa** ceremonio. La **mallerta** generalo kondukis sian armeon al **malvenko**. Regalu lin **malavare**. Ne faru donacojn al la **malobeema** nevo. Niaj **praavoj** ne konis tiun landon. La soldato remetis la glavon en ĝian **ingon**. Eble tie li povos **tranokti** en gastejo. **Forjetu** la **malpuran** ĉapelaĉon. Aĵo **neutila** estas preferinda, ol aĵo **malutila**. La lernado de Esperanto fariĝis **agrablega** por la lernemaj knabinoj. Blankigu la muron per kalko. La beleco estas **eco ŝatinda**. La **hopatrino** tranĉis la kokidon per akra tranĉilo. El kesteto ŝi **eltiris** arĝentumitan manĝilaron. Rusujo estas la plej

vasta lando el Eŭropo. La instruistino donacis al la studema infano plumingon kaj inkujon.

18. (*Simplaj vortoj aŭ korelativoj*)

Li **ĉiam** trinkas **tian** kafon. **Ĉi tien** neniu venas **iam**. **Tiu, kiu** ĵus foriris eble **neniam** revenos. **Tiu** infano serĉis sian patrinon, kaj trovis **ŝin tie**. Konduku **ĝin tien**. **Kiom** da libroj! Li estas **tiel** bela, **kiel** ŝi. **Ĉiu** virino trinkis **iom** da biero. **Ĉiuj** homoj, **kiujn** ni renkontis, estis **tiel** afablaj, ke ni volis longe resti **tie**. La **ĉi tieaj** gazetoj estas **ĉiumonataj**. Mi ne scias, **kial** li faris **tion**. (*Vidu ankaŭ Ekzercojn 5, 7 kaj 12.*)

18 A. (*Adverboj*)

Se li venus **baldaŭ**, mi **ĝojus**. **Apenaŭ** la patrino **ŝin** vidis, **ŝi** parolis al **ŝi**. Ili havas talenton, sed ili posedas **ankaŭ** monon. **Hieraŭ** ni kantis, **hodiaŭ** ni kantas kaj **morgaŭ** **kredeble** ni kantos. **Kiam** ni alvenis, la amiko **ankoraŭ** legis. Ŝajnas, ke la najbaro faris tion **intence**. Ne; estas **videble**, ke li agis **senintence**. **Reciproke** ili sin helpis. La paŝtisto sin defendis **kuraĝe** kontraŭ la lupoj. **Ĉiujn** aferojn oni devas **atente** kaj **ĝustatempe** studi. **Nun** iru **dekstren!** Geedzoj devas **pace** vivadi. Tiu dolorego ne estas **daŭre** eltenebla. Li estas **ĉiam** **ankoraŭ** fervora teatramanto. La paŝtisto sin levis **frumatene** kaj iris **malproksimen** (por) paŝti la ŝafaron. **Kiam** estas **malvarme**, oni sentas sin tre **komforte** **hejme** (aŭ **en la hejmo**). La eltrovo de Ameriko okazis **antaŭ** **longe**. Veturu **tuj** al la valo, kaj **tie** **malsupre** vi trovos fonton. Iru **supren** **ĝis** la pinto de tiu monto. Li sekvis **volonte** la konsilon de siaj gepatroj. (*Vidu ankaŭ la Ekzercojn 7 kaj 18.*)

19. (*Prepozicioj*)

Ĉiu prepozicio havas difinitan kaj konstantan signifon, sed se ni devas uzi ian prepozicion kaj la rekta senco ne montras al ni, kian nome prepozicion ni devas preni, tiam ni uzas la prepozicion **je**, kiu memstaran signifon ne havas. Anstataŭ la prepozicio **je** oni povas ankaŭ uzi la akuzativon sen prepozicio. (**Regulo 14a de la Fundamento Gramatiko**). (*Vidu la Ekzercojn 8 kaj 14.*)

20. (Konjunkcioj)

Kiel prepozicio taŭgas por montri rilaton inter vortoj, tiel konjunkcio servas por montri rilaton inter frazoj, ekzemple, se ni diras: *La patro promenas kun la frato aŭ Ni devas manĝi por vivi*, la vortoj *kun kaj por* estas prepozicioj, ĉar, ekzistante en ĉiu okazo nur unu verbo (en neinfinitiva modo), troviĝas nur unu sola frazo. Kontraŭe, kiam ni diras: *La patro kaj la frato promenas aŭ. Ni devas manĝi, por ke ili estu kontentaj*, la vortoj *kaj kaj por ke* estas konjunkcioj, tial ke en ĉiu el ambaŭ okazoj ekzistas du frazoj (aŭ gramatikaj propozicioj). En la unua el la diritaj okazoj oni povus diri: *La patro (promenas) kaj la frato promenas*. Jen vi vidas, ke ekzistas du neinfinitivaj verboj, el kiuj la unuan ni kutimas forlasi.

(Vidu la Ekzercojn sub leciono Núm. 20 (LISTO DE KONJUNKCIOJ)).

21. (Interjekcioj)

Fi, kiel abomene! Nu, eksidu kaj rakontu. Nu bone, mi akceptos ĝin. Nu do, ke li venu tuj! Ve, kia malfeliĉo! Ve al vi, se vi ofendus la reĝon! Hura! ekkriis la amikoj de la venkinta ludantaro. Ha, se nur mi povus atingi mian celon! He, amiko, venu tien ĉi! Ha, kiel bele! For de tie ĉi! Vivu Esperanto! Antaŭen, kamaradoj! la venko estas nia. Domaĝe, ke li perdis la kuraĝon! Helpon! kriis la loĝantoj de la brulanta domo. La dronanto nur havis la tempon ekkrii: savu! Al la diablo kun viaj tedaj konsiloj! diris la diboĉema junulo. Ek', al la laboro! For la milito! Dankon! diris la savito. Nenial! respondis la modesta savinto. Kuraĝon! kriis la kaporalo al la soldatoj.

LA VEST(AJ)OJ

La vestoj taŭgas por ŝirmi la homan korpon kontraŭ la varmo aŭ malvarmo. Por fari ilin oni uzas diversajn materialojn, kiel ekzemple, lanon, kotonon, linon, silkon, felojn, ledon, kaŭĉukon, k. t. p. La tajloro faras la virajn vestojn. La kudristino faras la virinajn vestojn. La peltisto preparas la felojn por la vestaĵoj. La tanisto preparas la felojn kaj faras el ili ledojn. La vestaĵoj por la diversaj partoj de la korpo ricevas malsamajn nomojn. Ekzistas kapvestoj nomataj ĉapelo, ĉapo, kufo, kepo, turbano, k. a. (kaj aliaj). Por ŝirmi la piedojn troviĝas la piedvestoj nomataj botoj, ŝuoj, sandaloj, pantofloj, galoŝoj, k. t. p. La metiisto, kiu faras ilin estas nomata ŝuisto aŭ botisto. En la varmaj landoj oni uzas ŝuojn faratajn el plektitaj ŝnuretoj kaj el kotontolo, kiujn oni nomas kanabŝuoj au kanabaj piedvestoj ĉar oni antaŭ(temp)e faris ilin el kanabo. Nun oni fabrikas ilin el juto, aŭ hinda kanabo.

Por refreŝigi al si la vizaĝon ĉe granda varmo, troviĝas la ventumiloj. Por eviti la troan varmecon de la suna lumo, estas la sunombreloj. Kun la celo ŝirmi sin kaj siajn vestojn kontraŭ la malsekigo kaŭze de la pluvo, oni elpensis la pluvombrelojn, pluvmantelojn kaj kaŭĉukajn surtutojn, dum la galoŝoj, kiuj povas esti lignaj aŭ kaŭĉukaj, taŭgas por eviti, ke la malsekeco malutilu niajn piedojn kaj ŝuojn.

Malgraŭ la utilo alportata al ni de la vestoj, oni konstatis, ke ili malfortigas nian haŭton kaj sekve nian korpon. do estas necese, almenaŭ de tempo al tempo, liberigi sin de la vestaĵoj dum kelkaj horoj por ke, en deca kontakto kun la taglumo, la freŝa aero kaj la akvo, nia korpo povu refreŝiĝi kaj akiri pli da energio kaj da sano.

Ekzistas krome aliaj objektoj, kiujn oni alkalkulas al la vestaro, ĉar ili estas portataj de la homo, ĉu en la poŝoj, ĉu sur sia korpo, kiel leterujoj, tabakujoj, ringoj, kolringoj, okulvitroj, poŝhorloĝoj, bracelethorloĝoj, k. a. Specialan veston de iu popolo aŭ por iu okazo oni nomas kostumo: nacia, etiketa, kostumo, bankostumo.

Oni uzas la verbojn **(sur)porti** aŭ **(sur)havi** por diri, ke oni estas vestita per tia aŭ tia vestaĵo, kaj oni diras **surmeti** por montri, ke oni devas vesti sin per io. ekzemple: **La knabino portis bluan mantelon. Li surhavis tubforman ĉapelon. Helpu al li surmeti la botojn.** Por montri, ke oni devas senvestigi sin de io, estas uzata la verbo **demeti**: **Enirante en la preĝejon, la viroj demetis siajn kapvestojn.**

Demandoj kaj respondoj pri diversaj partoj de la homa korpo

Kion kovras la ĉapelo? — La kapon. Kion vestas la korsaĵo? — La bruston. Per kio estas ŝirmataj la piedoj? — Per la ŝuoj. Kaj la manoj? — Per la gantoj. Kiu parto de la vesto kovras la brakojn? — La manikoj. Per kio oni helpas al si la okulojn? — Per la okulvitroj (*gafas*) aŭ nazumo (*lentes*). Per kio sin tenas la okulvitroj antaŭ la okuloj? — Per la nazo kaj la oreloj. Kaj la nazumo? — Sole per la nazo. Kion kovras la pantalono? — La femurojn kaj krurojn. Kiel estas nomataj la ostoj de la kruro? — Tibio kaj peroneo. Kiel oni nomas la malantaŭan, molan parton de la kruro? — Tibikarno. Kiun nomon oni donas al la osto de la femuro? — Femurosto. Kion kovras la veŝto? — La bruston. Kion ni havas en la brusto? — La pulmojn kaj la koron, kaj sub ili troviĝas la stomako kaj la intestoj. Kie troviĝas tiuj ĉi lastaj? — En la ventro. Kion ni havas en la kapo? — La cerbon. Kiel oni nomas la antaŭan parton de la kapo? — Vizago.

Kion tenas per la buŝo la viro sur nia bildo? — Pipon. Por kio utilas la pipo? — Por fumi. Kion oni fumas? — Tabakon. Kio estas kovrata de lia manumo? — La manradiko.

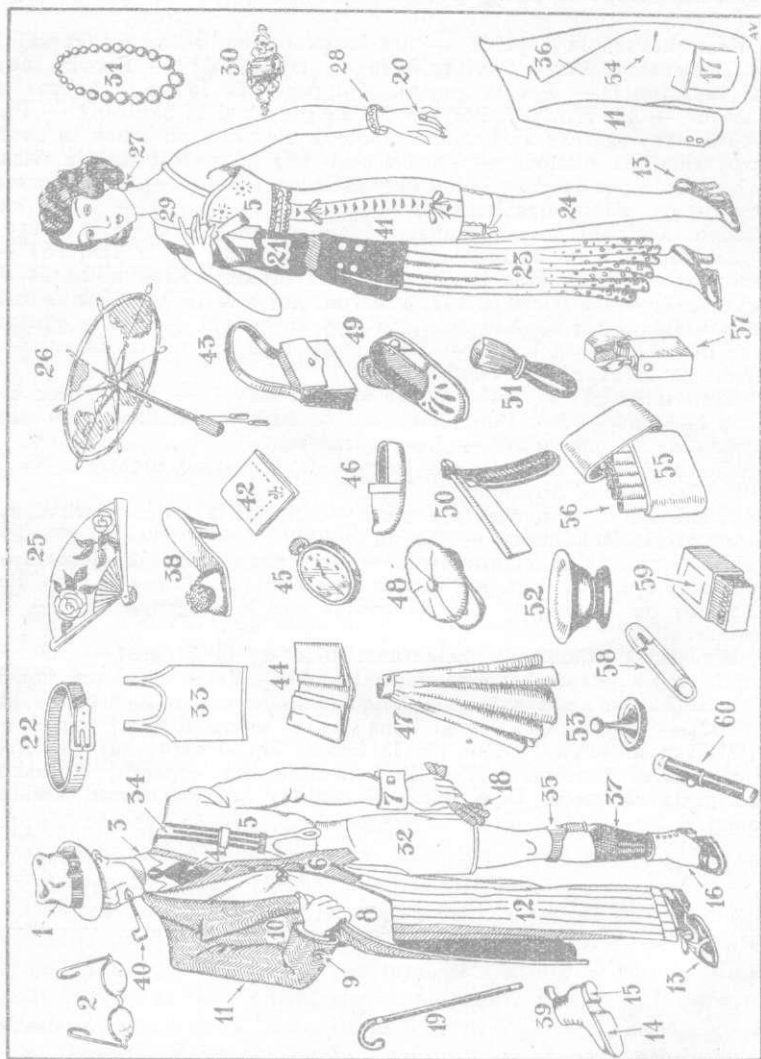
Kio kovras la maldekstran kruron de la virino montrata de la bildo? — Blanka ŝtrumpo.

Ĉirkaŭ kion oni metas la zonan? — Ĉirkaŭ la talion; ĉirkaŭ kio estas portata la kolumo? — Ĉirkaŭ la kolo.

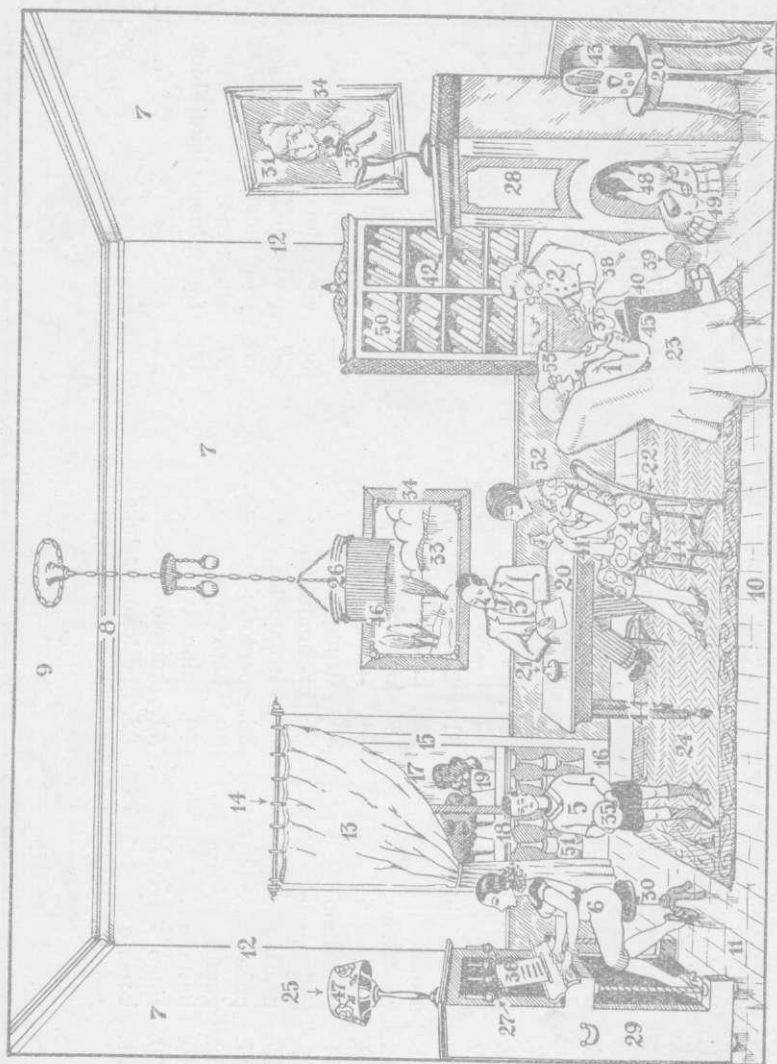
Kion enhavas la cigaredujo? — Cigaredojn. Kaj la alumetujo? — Alumetojn. Per kio oni prenas alumeton el alumetujo? — Per la pintoj de la fingroj. Kio elkreskas sur la fingropintoj? — La ungoj.

Kiel estas nomata la malantaŭa parto de la brusto? — Dorsio. Kaj la supra posta ekstremo de la kapo? — Verto. Kiel oni nomas la artik(hav)an internan ostkolonon, kiu tenas niajn bruston kaj kapon? — Vertebraro, ĉar ĝi konsistas el ostoj nomataj vertebroj.

Multon ni povus aldoni pri la homaj korpopartoj kaj ties vestaĵoj, sed ni preferas lasi al la instruisto kaj lernantoj la taskon daŭrigi la ekzercon tiom, kiom ili volas, (aŭ tiel longe, kiel ili volos).

1. ĉapelo	22. zono	43. monujo
2. okulvitroj	23. jupo	44. paperujo, leterujo, biletu-
jo.
3. kolumo	24. ŝtrumpoj	45. (poŝ)horloĝo
4. kravato	25. ventumilo	46. galoŝo
5. ĉemizo	26. (sun)ombrelo	47. mantelo
6. veŝto	27. orelingoj	48. ĉapo
7. manumo	28. braceleto, ĉirkaŭmano	49. sandalo
8. jako	29. dekoltaĵo.	50. raz(tranĉ)ilo
9. butono	30. broĉo	51. razpeniko
10. surtuto, palto	31. kolringo	52. sapujo
11. maniko	32. kalsono	53. ĉubutono
12. pantalono	33. kamizolo	54. butontruo
13. ŝuoj	34. ŝelko	55. cigaredujo, tabakujo
14. plandumo	35. ŝtrumptenilo	56. cigaredoj
15. kalkanumo	36. kolumfaldaĵo	57. poŝbruligilo, fajrilo
16. gamaŝo	37. ŝtrumpetoj	58. sekurpinglo, pinglo
17. poŝo	38. pantoflo	59. alumetujo
18. gantoj	39. boto	60. fontoplumo, inkujplumo
19. bastono	40. pipo	
20. ringo	41. korseto	
21. korsaĵo	42. poŝtuko, naztuko	

1.	la avo	28.	kameno
2.	la avino	29.	piano
3.	la patro	30.	tabureto, benketo
4.	la patrino	31.	portreto
5.	la filo	32.	skulptaĵo, statueto
6.	la filino	33.	penetraĵo, pejzaĝo
7.	muro	34.	kadro
8.	kornico	35.	pilko
9.	plafono	36.	muziklibro
10.	planko	37.	trikaĵo, ŝtrumpo
11.	kahelo	38.	trikilo
12.	angulo	39.	fadenbulo
13.	kurteno	40.	fadeno
14.	stango	41.	tolaĵo
15.	fosto, kadro	42.	libroŝranko
16.	sojlo	43.	radioricevilo
17.	balkono	44.	seĝa, tabla, piedo
18.	balustrado	45.	seĝa brako
19.	florpoto	46.	lumsirmila franĝo
20.	tablo	47.	lumsirmilo
21.	inkujo	48.	fajro
22.	seĝo	49.	brulligno
23.	apogseĝo	50.	libroj
24.	tapiŝo	51.	balustrada koloneto
25.	lampo	52.	soklo
26.	lustro, lampo	53.	ĵurnalo
27.	kandelingo		

Kion faras la avo?—Li legas la ĵurnalon. Kion li legas?—ĵurnalon.

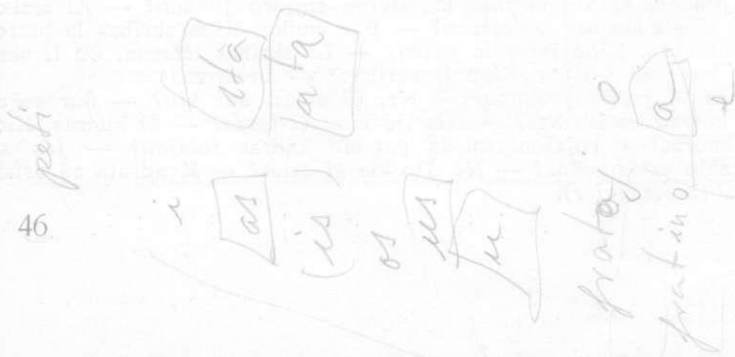
Kion faras la avino? — Ŝi trikas ŝtrumpojn. Kion ŝi trikas? — ŝtrumpojn. Kin legas ĵurnalon? — La avo. Kin trikas ŝtrumpojn? — La avino. Ĉu la avo legas ĵurnalon? — Jes. Ĉu la avo trikas ŝtrumpojn? — Ne. Kin sidas sur la apogseĝoj? — La geavoj. Kiel legas la avo la ĵurnalon? — Atente.

Kiu skribas leteron? — La patro. Kiel estas nomata la patro? — Johano. Al kin skribas la leteron sinjoro Johano? — Al amiko. Por kin li skribas la leteron? — Por amiko. Kion skribas la patro? — Leteron. Kion faras la patro? — Li skribas leteron. Ĉu li skribas leteron? — Jes. Kion li skribas? — Leteron.

Ĉu le gepatroj staras? — Ne, ili sidas. Sur kio? — Sur seĝoj. Ĉu la patrino skribas? — Ne. Do kion ŝi faras? — Ŝi kudras. Kion ŝi kudras? — Tolaĵon. Ĉu la patrino kudras tolaĵon? — Jes. Ĉu la tablo estas ronda? — Ne. Do kia ĝi estas? — Kvadrata aŭ ortangula (*rectangular*).

LA FAMILIO. — LA ĈAMBRO.

La bildo montras ĉambron kun diversaj personoj de la familio. La avo kaj la avino sidas sur brakseĝoj. La unua tenas en siaj manoj ĵurnalon, kiun, tra siaj okulvitroj, li legas atente, dum la avino tenas ŝtrumpon, kiun ŝi diligente trikas. Ambaŭ apogas la brakojn sur la brakapogilo de la seĝo, kaj la dorson sur la dorsapogilo. La kapo de la avino estas kovrita de blankaj haroj kaj tiu de la avo estas senhara. La avo tenas siajn piedojn proksime de la kameno. La apogseĝoj estas tegitaj per blanka ŝtofo. Ĉe kvadrata tablo sidas la patro. Li havas antaŭ si folion el blanka papero, kaj en la dekstra mano li tenas skribilon, ĉar li volas skribi leteron al amiko. La maldekstran kubuton li apogas sur la tabla rando. Li havas nigrajn (kap)harojn kaj lipharojn. Ĉe la alia flanko de la sama tablo la patrino sidas sur seĝo el kurbigita ligno. Ŝi surhavas mallongan robon el florumita katuno, kies detranĉitaj manikoj lasas vidi la blancon de ŝiaj brakoj. Siajn graciajn krurojn kovras blankaj ŝtrumpoj, kaj ŝi havas la piedojn vestitaj per etaj ŝuoj kun alta kalkanumo laŭmoda. La nelongajn harojn ŝi knabomaniere kombis. Inter la tablo kaj la piano, sur la tapiŝo, staras la filo, knabeto ĉirkaŭ sesjara, tenante en la manoj pilkon, ĉar li venas de ludado en la korto. Antaŭ la piano, sur ronda benketo sidas la filino, ludante muzikstudon. Funde en la dekstra angulo estas libroŝranko, kies libroj staras iom kline sur la bretoj. Sur la kameno staras skulptita figuro en teniĝo de ekzot(ik)a danco. En la kamena fajrujo vidiĝas du brulantaj lignopecoj en flamoj. Apud la kameno troviĝas ronda tableto subtenanta radioaparaton, kies funkciadon oni ĵus ĉesigis por havigi al la knabino okazon ludi sian pianostudon. La balkonkurteno, falde apartigita flanken, lasas vidi florpoton, kiu staras sur la balustrado. La tuto montras al ni plaĉan scenon de feliĉa familio, kiu trankvile vivas okupata je siaj preferataj hejmaj aferoj.

LA DOMO

Domo estas konstruaĵo, kie homoj loĝas, kvankam oni ankaŭ uzas la substantivon **domo** en la senco de **hejmo**. Domo konsistas el tri ĉefaj partoj, nome: fundamento, muroj kaj tegmento. La fundamento estas subtera masonaĵo aŭ ŝtonaĵo, sur kiu sin apogas la muroj subtenantaj la tegmenton. La muroj ŝirmas nin kontraŭ la malvarma vento; la tegmento ŝirmas nin kontraŭ la pluvo, neĝo kaj hajlo. Por ŝirmi la homojn kaj la konstruaĵon kontraŭ la fulmo, sur la supro de la tegmento estas starigita fulmoŝirmilo, konsistanta el vertikala fera stango kun platenumita pinto supre, kiu utilas por neŭtraliĝi la elektran potencon inter tero kaj nubo kaj eviti la falon de la fulmo. Tamen, se la fulmoŝirmilo ne kapablas eviti la falon de la elektra granda fajrero, la fulmo falus nepre sur la fulmoŝirmilon ne kaŭzante malbonon (aŭ kaŭzante nenian malbonon).

En la muroj ekzistas diversaj aperturoj (malfermaĵoj), nomataj respektive pordoj, fenestroj. Pordoj taŭgas kiel pasejo por la homoj, bestoj kaj objektoj. Fenestroj utilas por enlasi la (tag)lumon kaj por ebligi la aerumadon de la doma interno. Balkono estas plata elstaraĵo ĉirkaŭita de balustrado kaj komunikiĝanta per pordo kun la interno de la domo. Iuj domoj posedas verandojn, kio estas tegmentitaj kaj vitritaj balkonoj aŭ terasoj.

La tegmentojn oni faras el tegoloj, brikoj aŭ el ardezaj platoj. Ankaŭ ekzistas la tiel nomata artefarita ardezo konsistanta el miksaĵo de cemento kaj asbesto. Kelkajn simplajn dometojn aŭ barakojn oni tegmentas ankaŭ per zinko, gudrumita kaj sablumita kartono, aŭ per ŝindoj, t. e. (tio estas), lignaj tegoloj, aŭ eĉ per pajlo.

En la malvarmaj landoj la tegmentoj estas tre krutaj por faciligi la deglitaĵon kaj defluadon de akvo kaj neĝo.

Male, en la varmaj landoj, kie pluvo, neĝo kaj frosto ne okazas, la domoj estas tegmentitaj ĝenerale per terasoj, tio estas, ebenaj tegmentoj ĉirkaŭitaj de balustradoj.

La domo, kiun nia bildo prezentas, havas flanke aŭtomobilgardejon, tra kies malfermita pordo oni vidas aŭtomobilon. Sur ĝi troviĝas teraso kun masonita barilo. La fenestroj havas ĵaluziojn kaj post la balkonaj vitroj oni vidas kurtenojn. Antaŭ unu el la fenestroj sur la fenestrobreto staras florpoto kaj en la flanko pendas birdokaĝo. Sur

la angulo de la trotuaro staras stratlanterno. Sur la angulrandon de la domo, la mastro de la nutraĵvendejo fiksigas malgrandan montrorankon, kiu ŝajnas fermita. La markezo (tolsĵirmilo) aspektos bele kun siaj nigraj strioj; super ĝi troviĝas surskribo (aŭ anonco) kun la vorto "nutraĵoj" kaj cifero montranta la numeron de la domo.

El flanka balkono elstaras flago kaj super ĝi, apud la tegmento, estas pulihoko, kiu taŭgas por suprenlevi la meblojn en okazo de transloĝiĝo. (Kompreneble, ĝi same servas por mallevi ilin en la dirita okazo).

Sur la tegmento, krom la jam nomita fulmoŝirmilo, staras kamentubo ellasanta fumon, kiu pro sia blankeco ŝajnas vaporo; ankaŭ tie troviĝas ventoflago (aŭ ventmontrilo), kaj mansarda fenestro. Super la aŭtomobilejo estas desegnitaj tegolo, brikoj, balustrada, koloneto, kahelo, ŝlosilo, najlo kaj tubo.

La dekstra parto de la bildo montras tratanĉitan domon, por ke oni vidu ĝian internon. Sur ĝi ni vidas la ŝtuparon kaj la pordojn de ĝiaj loĝejoj dismetitaj en diversaj etaĝoj. En la subtegmento estas videblaj la traboj, kaj en la subtera kelo troviĝas diversaj objektoj, kiel kestoj, bareloj, k. a. (kaj aliaj).

Ni ne forgesu paroli pri aliaj objektoj, ekzemple, pri la defluilo. La aranĝo de la defluilo vidata sur la bildo (22) estas tre konvena, ĉar ĝi kondukas la pluvakvon de la tegmento rekte en la kloakon. La antikvaj defluiloj havis la malbonaĵon, ke ili ĵetis la akvon sur la straton kaj ofte malsekigis la neatentintajn preterpasantojn. La murŝirmiloj ambaŭflanke de la aŭtomobileja pordo estas du ŝtonoj evitantaj, ke frapoj de radoj difektu la randojn de la muro.

Antaŭ la pordo de la nutraĵvendejo estas du ŝtupoj, kiuj kondukas al blanka perono, ĉe kies ambaŭ flankoj troviĝas montrofenestroj, kaj en la fundo, la enirpordo.

INTERPAROLADO

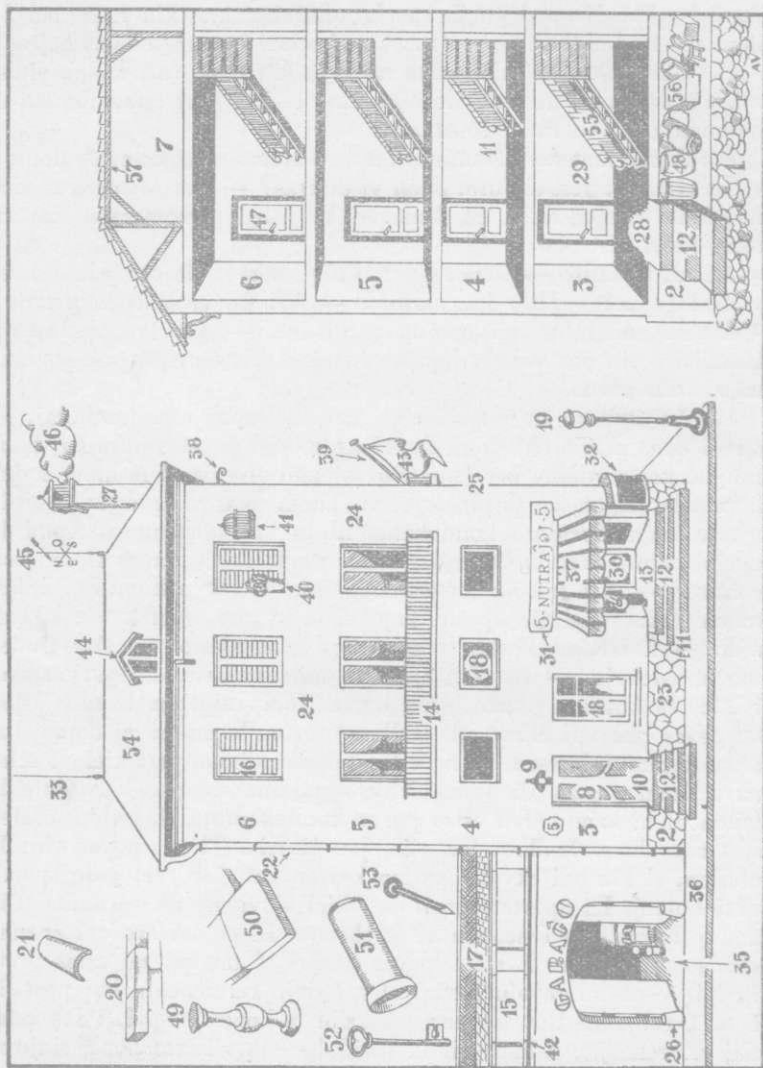
Luanto: Mi vidis anoncon, ke tie ĉi estas luebla loĝejo. Ĉu vi povus diri al mi la prezon? — **Pordistino:** Ĝi kostas kvardek spemilojn ĉiumonate. — **L.:** La prezo konvenas al mi. Ĉu la loĝejo estas sufiĉe granda? — **P.:** Ĝi konsistas el tri belaj, bone aerumitaj dormoĉambroj, saloneto, necesejo, tualetejo, manĝoĉambro kaj kui-

rejo. Krom tio, ĝi havas galerion kun lavejo. **L.:** Ĉu vi havas la ŝlosilon? — **P.:** Ne, sed ĝin havas la administranto, kiu loĝas sur la interetaĝo de tiu ĉi domo. — **L.:** Ĉu vi scias, ĉu nun li estas hejme? — **P.:** Kredeble, ĉar mi hodiaŭ ne vidis lin eliri. (aŭ mi ne vidis, ke li eliras, aŭ mi ne vidis lin eliranta). — **L.:** Kiel estas nomata la administranto? — **P.:** S-ro Mateo.

L.: Bonan matenon, fraŭlino. Ĉu S-ro Mateo troviĝas en la domo? — **Servistino:** Jes, sinjoro. Kion vi deziras? — **L.:** Mi deziras vidi la lueblan loĝejon en ĉi tiu domo. — **S.:** Atendu momenton, kaj mi vokos S-ron Mateon.

Administranto.—Bonan tagon. Ĉu vi estas la sinjoro, kiu deziras lui la loĝejon? — **L.:** Jes, sinjoro. — **A.:** Ĉu vi scias la prezon? — **L.:** Jes, mi informiĝis per la pordistino. — **A.:** Tre plezure mi akompanos vin por vidi la loĝejon lueblan, kiu troviĝas sur la unua etaĝo, unua pordo.

L.: La ŝtuparo ne estas iaciga, ĉar la ŝtupoj estas malaltaj. — **A.:** Vi estas prava, kaj krom tio, rigardu, kiel ĝi estas pura kaj bone lumigita kaj aerumita per fenestroj. Ni jam alvenis al la unua etaĝo. Ni vidu la etaĝon, ĉu ĝi plaĉos al vi. Tie ĉi estas malgranda vestiblo kaj mallonga koridoro kondukanta al la manĝoĉambro. Apud la manĝoĉambro estas la kuirejo. — **L.:** Ĉu la domo havas abundecon da akvo? — **A.:** Jes, oni povas havi tiom, da akvo kiom oni volas, sed oni devas pagi ĝin aparte, kaj laŭ la kvanto montrita de la kalkulilo. — **L.:** Kiom kostas la akvo por kuba metro? — **A.:** Dudek kvar spesdekojn. — **L.:** Ĝi ŝajnas al mi iom kara. — **A.:** Tamen, ĝi estas la komuna prezo fiksita de la Kompanio por la tuta urbo. Oni povas ricevi la akvon pli malkare nur en la malnovaj domoj havantaj rezervujojn, sed tio ne estas rekomendinda, ĉar, kiel vi scias "akvo fluanta estas pli pura, ol akvo staranta senmove". Ni finu la viziton al la loĝejo. Jen estas pordo kondukanta al la saloneto. Jen estas unu dormoĉambro, jen alia, jen la tria. Tie vi povas vidi la galerion, el kiu oni ekvidas vastan korton kun ĝardenetoj de la najbaraj domoj. La apartamento estas, kiel vi vidas, tre aerumita. Ĉiu ĉambro havas sian fenestron al la ekstero. Eĉ en somero oni apenaŭ bezonas ventolilojn. **L.:** La loĝejo plaĉas al mi kaj mi estas preta ĝin lui. — **A.:** Bonvolu havigi al mi viajn referencojn kaj post du aŭ tri tagoj mi avizos vin por subskribi la kontrakton. **L.:** Jen estas miaj referencoj... Adiaŭ. Ĝis la revido! — **A.:** Fartu bone, sinjoro.

1. fundamento	26. radoŝirmilo, ŝirmoŝtono	49. balustro, balustradero
2. subteraĵo	27. kamentubo	50. kahelo
3. teretaĝo	28. enirejo	51. tubo
4. interetaĝo	29. vestiblo	52. ŝlosilo
5. ĉefetaĝo	30. butiko	53. najlo
6. unua etaĝo	31. surskribo, anonco	54. tegmento
7. subtegmento (mansardo)	32. montroŝranko	55. balustrado, barilo
8. pordo (enirpordo)	33. fulmoŝirmilo	56. kesto
9. lum(ig)ilo	34. kameno	57. trabo
10. sojlo	Vidu Non. 28 en la bildo	
11. ŝtupo	“La Familio. —La Ĉambro”.	
12. ŝtuparo	35. garaĝo, aŭtomobilejo	
13. perono	36. trotuaro	
14. balkono	37. markezo	
15. barilo, barmuro	38. pulihoko, rulbloka hoko	
16. ĵaluzio	39. flagostango	
17. teraso	40. florpoto	
18. fenestro	41. kaĝo	
19. lanterno	42. kornico	
20. briko	43. flago	
21. tegolo	44. (sub)tegmenta fenestro	
22. defluilo	45. ventoflago, ventmontrilo	
23. soklo	46. fumo	
24. muro	47. pordo	
25. angulo, rando	48. barelo	

LA KUIREJO

La kuirejo estas ejo, kie oni kuiras kaj pretigas la manĝaĵojn. Kuiri la manĝaĵojn estas ilin moligi per la varmo. Por tion fari, oni tenas la kuirotan manĝaĵon dum iom da tempo (aŭ kelkan tempon), ĉu en bolanta akvo aŭ oleo, ĉu senpere super la fajro (t. e. en la aero, sen likva medio). Oni boligas la nutraĵon en akvo, fritas ĝin en oleo, stufas ĝin en suko konsistanta el miksaĵo de akvo, oleo, lardo, butero, spicoj, k. t. p., bakas ĝin en forno (bakujo) aŭ simple rostas ĝin super la fajro. Ĉe la okazo de la kuirado en fluidaĵo (likvaĵo), oni uzas diversajn kuirujojn, kiuj ricevas malsamajn nomojn, kiel ekzemple: kaldrono, bolpoto aŭ kuirvazo, por boligi, kaserolo, kiu taŭgas por stufi; aŭ pato, servanta por friti en varmega oleo. Por rosti oni uzas rostilon, konsistantan el vico (**aŭ serio**) da feraj stangetoj aŭ lamenoj, kapablaj subteni la nutraĵon malalte super la brulantaj karberoj, kiam la flamo jam estingiĝis (**aŭ** estas estingiĝinta).

Kuirilaro estas aro da kuiriloj. La kuiriloj estas faritaj el diversaj materialoj. Ekzistas kuirpotoj el argilo aŭ el porcelano; kaldronoj el kupro, kiujn oni stanumis interne, por eviti venenadon kaŭze de verdigro aŭ kupra acetato; kaldronoj el fero stanumita, emajlita aŭ porcelanumita por eviti la ruston aŭ feran oksidon; troviĝas ankaŭ kaldronoj el aluminio, metalo, kiu ne oksidiĝas tiel facile, tio estas, ĝi kontraŭstaras (**aŭ rezistas**) pli efike la agon de la aero, akvo, grasoj. Tamen, oni asertas, ke la plej higienaj vazoj por gardi la nutraĵojn dum kelka tempo estas la argilaj, la porcelanaj, kaj la vitraj.

(La) kaserolojn oni faras el la samaj materialoj, kiel kaldronojn aŭ potojn; nur ilia formo estas malsimila. Kaserolo, estante destinita por enteni negrandan kvanton da suko, ricevas formon pli malaltan, ol kaldrono. (**aŭ** Kaserolon, estantan difinita por enhavi proporcio negrandan kvanton da suko, oni faras ĝenerale pli malalta, ol kaldronon, kiu estas difinita por enteni grandan kvanton da bolanta akvo.) Patoj estas ankaŭ malaltaj aŭ plataj (platigitaj, platecaj), eĉ malpli kavaj, ol (la) kaseroloj. (**Aŭ** ilia formo estas pli plata, ol tiu de la kaseroloj).

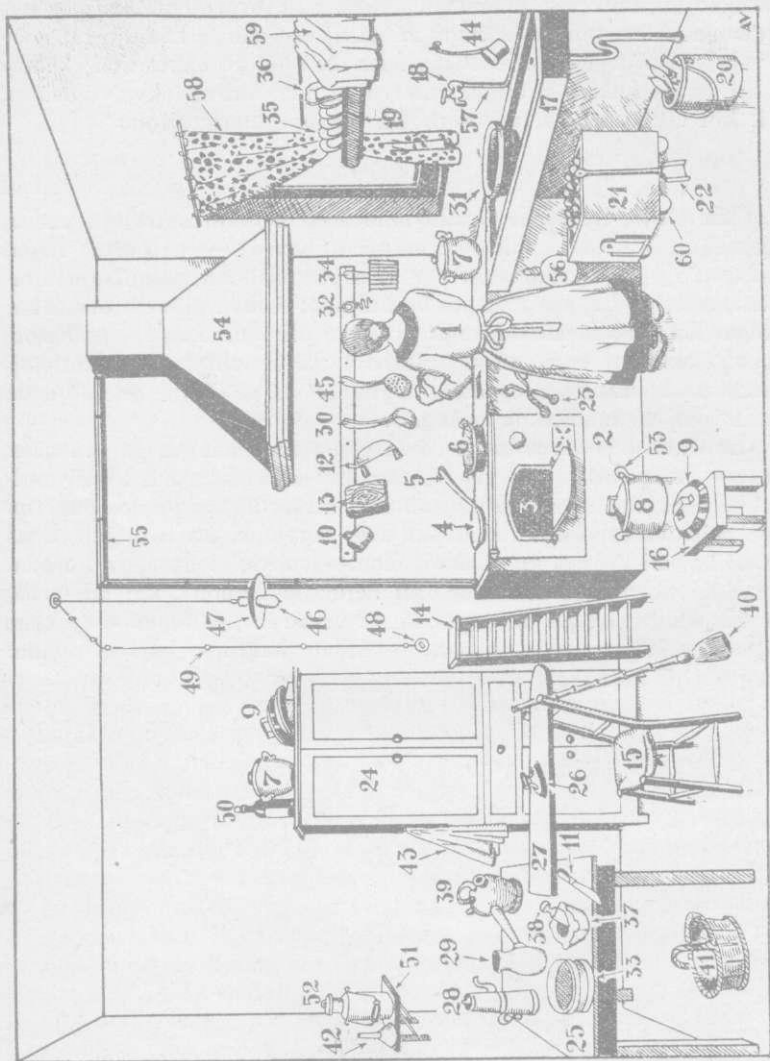
Ekzistas fornoj nomataj “ekonomiaj kuirejoj”, kiel tiu, kiun mon-

tras nia bildo, faritaj el fera plataĵo. Tiuj fornoj konservas longe la varm(ec)on, funkcias je terkarbo, koakso aŭ (brul) ligno, kaj posedas funkondukilon, por ke la fumo aŭ gasoj ne ĝenu la homojn (aŭ personojn) en la loĝejo; plie, ili posedas bakujon aŭ bakforon; kelkaj el ili havas ankaŭ cirkulan rezervujon por varma akvo, nomatan (aŭ kiu estas nomata, aŭ kiun oni nomas) "termosifono".

DIALOGO

Ma(ri)njo, iru al la (vendo)halo aĉeti kelkajn nutraĵojn por la tagmanĝo. — Kion vi volas, ke mi aĉetu, Klaro? — (Alportu) rizon, makaroniojn kaj vermicelojn por la supo; viandon, terpomojn, brasikon, celerion kaj karoton por la buljono. Ankaŭ alportu oleon kaj lardon. Kaj por la antaŭmanĝaĵoj akiru olivojn, buteron, kolbason, ŝinkon, laktukon, endivion kaj rafanojn. Aĉetu iom da ŝafaj kotletoj, funton da bovida viando, duonkilogramon da gado, du dekduojn da mituloj kaj du funtojn da freŝa fiŝo.

Ĉar ni ne plu havas salon ne forgesu aĉeti iom da ĝi. (aŭ aĉeti ĝin). — Mi penos forgesi nenion, sed tial ke vi komisias al mi multajn aferojn, kaj mi ne havas grandan memoron, mi prenos paperon kaj kraĵonon kaj faros liston por eviti forgeson. La listo jam estas farita, kaj mi pensas, ke mi notis ĉion.—Jen, tie vi havas la korbon. Dume mi ekbruligos la fajron (aŭ hejtos la fornon), kaj mi metos sur ĝin kaldronon da akvo por ke ĝi varmiĝu. Mi esperas, ke kiam vi revenos ĝi jam estos bolanta. — Adiaŭ, Klaro, — Ĝis la revido, Manjo. (aŭ Marinjo)

1. kuiristino	26. gladilo	51. breto
2. fajrujo, forno	27. gladotabulo	52. laktujo
3. bakujo, forno	28. kafujo	53. anso
4. pato	29. ĉokoladujo	54. fumkloŝo
5. tenilo	30. kulerego	55. fumkondukilo
6. kaserolo	31. lavopelvo	56. fajrventumilo
7. holpoto	32. korktirilo	57. tubo
8. kaldrono	33. kribrilo	58. kurteno
9. potkovrilo	34. rostilo	59. telertuko
10. poteto	35. telero	60. radeto
11. tranĉilo	36. plado	
12. haktranĉilo	37. pistujo	
13. hakbloko	38. pistilo	
14. ŝtupetaro	39. kruĉo	
15. seĝo	40. balailo	
16. henketo	41. korbo	
17. akvujo	42. funclo	
18. krano	43. manviŝilo	
19. telertenilo	44. ĉerpilo	
20. rubujo, deĵetaĵujo	45. ŝaŭmilo, fritturnilo	
21. karbujo	46. lampo	
22. ŝovelilo	47. lumŝirmilo	
23. fajroprenilo	48. kontaktigilo, interuptoro	
24. ŝranko	49. izolilo	
25. tablo	50. botelo	

LA KOLOROJ

Ruĝa, kiel sango

Flava, kiel citrono

Verda, kiel herbo (freŝa), freŝa folio.

Blua, kiel sennuba ĉielo (tio estas, la aero)

Nigra, kiel karbo

Blanka, kiel neĝo, lakto

Griza, kiel cindro (miksaĵo el nigra kaj blanka)

Bruna, kiel kaŝtano, migdalo (la interna, ligna ŝelo). (Nia haŭto bruniĝas pro la suna lumo kaj la aero).

Blonda (pri la haroj), orflava.

Aliaj koloroj alprenas la nomon de la koncerna ekzemplo: **oranĝa**, **roza**, **viola**, **kaŝtana**. Ekzistas metalbrilaj koloroj, kiel **ora**, **arĝenta**, **kupra**. (Oni ofte diras arĝentkolora, violkolora, rozkolora, kaŝtankolora, k. t. p.)

Ĉiuj koloroj povas esti **helaj** aŭ **malhelaj**, tial oni povas diri, ke io estas **hele** blua, **malhele** verda, k. t. p.

Verda estas la koloro de la kvinpinta **esperanta stelo** kaj unu el la koloroj de la **esperantista standardo**, kaj ĝi simbolas la **esperon**.

Blanka estas unu el la koloroj de la **esperantista standardo**, kaj ĝi simbolas la **pacon**.

LA FORTO DE LA KUTIMO

Jen estas **blanka** drapo; jen estas **flava** drapo. Kiu el ili estas pli bela? "Tio, laŭ la opinio aŭ ŝato (aŭ gusto)", vi respondos.

Jen vi vidas **blankan** (arĝentan) ringon, kaj jen ni vidas **flavan** (oran) ringon. Kiu el ili estas pli bela? Certe ĉiu respondos "la **flava**", ĉar ĉiu scias, ke oro estas pli valora (aŭ multekosta), ol arĝento.

Tio estas por montri, ke nia gusto ofte estas influata aŭ direktata de la kutimo. (Aŭ Per la montrita ekzemplo, vi vidas kiel ofte nian opinion, guston aŭ ŝaton decidigas la kutimo.)

DICCIONARIO ESPERANTO-ESPAÑOL (parte 1) y ESPAÑOL-ESPERANTO (abreviado) (parte 2)

Contiene todas las raíces del Diccionario Oficial (Academia Esperantista, 1922 y Adiciones Oficiales 4.ª, 5.ª y 6.ª); las precedidas de un asterisco (*) figuran en la obra «Fundamento de Esperanto» base intangible que todo esperantista debe conocer.

El apóstrofo detrás de las raíces indica que hay que añadirles la terminación gramatical correspondiente. Las sin apóstrofo final pueden usarse sin terminación. Las palabras entre paréntesis, aunque usadas por algunos esperantistas, no son oficiales.

A fin de hacer resaltar la gran semejanza entre ambos idiomas, se ha omitido en la parte 1 la traducción española de las palabras casi iguales; a éstas se les ha añadido la terminación gramatical esperanta con que se emplean más a menudo.

El guión indica repetición de palabra o parte.

Modo de usar este Diccionario

Para hallar el significado de una palabra esperanta, se buscan sus componentes en la parte 1. Ejemplo: **bofratino** (*cuñada*): encontramos **bo** (parentesco por matrimonio), **frat** (hermano), **in** (femino), **o** (nombre). Los números que se hallan al lado de algunas palabras, indican las lecciones o reglas de la Gramática que deben consultarse. (*pref.* significa *prefijo*; *suf.*, *sufijo*; *t.*, *terminación*).

Para hallar la traducción esperanta de una palabra española, se busca también en la parte 1 (el 75 por 100 de raíces empiezan con tres letras iguales o correspondientes) teniendo en cuenta, en caso necesario, la nota "Letras Correspondientes", que va a continuación. En caso de no encontrarla, se recurre a la parte 2, y si tampoco está allí, ni algún sinónimo, es que debe formarse con afijos (lec. 17, 19 y 4) o más de una raíz (regla 11 de la Gramática) y, considerando el significado del vocablo español, podremos hallar los componentes aptos para formar su equivalente esperanto. (Téngase en cuenta también las reglas y lecciones 1, 3, 4, 5, 6, 12, 15, 17, 18 y 19, que — sin contar las raíces de los ejemplos — contienen parte del vocabulario esperanto). Véase Apéndice núm. 3.

La parte 2 del Diccionario sirve, asimismo, para aprender las raíces que requieren para los españoles un estudio más intenso. Aunque semejantes, se han conservado en esta sección algunas palabras que, por empezar con menos de tres letras iguales, sería difícil encontrar en la sección 1.

LETRAS CORRESPONDIENTES

(Clave Fonético-Morfológica)

(Las letras gráficamente idénticas en ambos idiomas no figuran en esta Clave)

Español	Esperanto
e (caro, claro, coro, cantidad, cociente)	k, ĥ, (kv) (kara, klara, ĥoro, kvanto, kvociento)
c (aceptar, ciencia, cielo)	ke, se, (ĉ) (akcepti, scienco, ĉielo)
cu (cuarzo)	kv (kvarco)
ch (broche, chacal).	ĉ, ŝ (broĉo, ŝakalo)
es (especial, esclavo, estación)	s (speciala, sklavo, sfero, stacio)
g (gemir)	ĝ (ĝemi)
gu (guitarra, guardia)	g, gv (gitaro, gvardio)
h (humo)	f (fumo)
ie (hie) (hierro, cierto)	e (fero, certa)
j (jurar, ejemplo)	ĵ, kz (ĵuri, ekzemplo)
ll (callo, cuello)	l (kalo, kolo)
nf (anfíbio)	mf (amfibio)
ñ (caña, coñac)	n, nj (kano, konjako)
qu (quilla, quimera)	k, ĥ, (kv) (kilo, ĥimero, likvidi)
re (reprochar)	ri (riproĉi)
rr (tierra)	r (tero)
s (reservar, música)	z (rezervi, muziko)
ue (hue) (bueno, huevo)	o (bona, ovo)
wh (whisky)	v (viskio)
x (existir, axioma, exceptuar)	kz, ks, (s) (ekzisti, aksiomo, escepti)
y (yugo, bayoneta, ya)	j (jugo, bajoneto, jam)

Esta clave permite encontrar en el Diccionario de Esperanto las palabras (simples) que tienen una misma etimología y semejante fonética y da además una idea de la estructura adoptada por el Esperanto para la transcripción de los vocablos, que son en su mayoría de origen latino.

El hecho de que el español ha tomado directamente del latín la mayoría de palabras derivadas, por ejemplo: *humo, fumar; hierro, férreo; cierto, certidumbre; tierra, terrenal; bueno, bondad; huérfano, orfandad*, facilita recordar la correspondencia etimológica de las diferentes letras.

A

- *a | t. adj., (3, 4, 5, 6)
- *abat' | abad
 *abdik'i
 *abel' | abeja
 *abi' | abeto
 abism'o
 *abiturient' | bachiller
 *ablativ'o
 abnegaci'o
 *abomen' | abomina-
 *abon'i | [ción
 abort'i
 *abrikot' | albarico-
 *abrupt'a | [que
 *absces'o
 *absint' | ajenjo
 *absolut'a
 absorb'i | (ocupar)
 abstin' | estar absti-
 nente
 abstrakt'a
 absurd'a
 abund'a
 *acer' | arce
 *acid' | agrio
 *ac' | suf. (17)
 *acét' | comprar
 *ad' | suf. (17)
 adapt'i
 adept'o
 *adiáu | adiós
 adici' | suma (arit.)
 *adjektiv'o,
 adjutant'o | (milit.)
 *administr'i
 administraci'o
 *admir'i
 *admiral' | almirante
 *admiralitat' | -azgo
 *admon' | amonestar
 adopt'i
 *ador'i | [señas
 *adres' | dirección,
 *adult' | adulterio,
 Advent'o | [cometer
 *adverb'o
- advokat'o | abogado
 *aer' | aire
 aerolit'o
 aeroplan'o
 *afabl'a
 *afekt'i
 *afer' | asunto, cosa
 afiks' | afijo
 (afis') | pulgón
 afís' | cartel
 afikt' | affigir
 aforism'o
 afrank' | franquear
 (correos)
 afust' | cureña
 *ag' | obrar
 *agac' | dentera
 agat'o
 agent'o
 agit'i | (polític.)
 *agl' | águila
 agoni'o
 *agord' | afinar
 *agrabla | [(mús.)
 agrat' | gafete
 agronom'o
 agronomi'o
 *ag' | edad
 *agi' | agio (Bolsa)
 *ajl' | ajo
 *ajn (18, nota)
 *aj' | suf. (17)
 akaci'o
 akademi'o
 akapar'i
 *akar'o (zoo.)
 *akcel' | acelerar
 *acent'o
 *akcept'i | aceptar,
 akcesor'a | [recibir
 akci'o | (com.)
 akcident'o
 *akcipitr' | azor
 *akciz' | sisa (impto.)
 *akir' | adquirir
 aklam'i
 *akn' | grano (cutis)
 *akompan'i
 akord'o | (mús.)
- *akr' | agudo (afil.)
 *akrid' | saltamontes
 akrobat'o
 *aks' | eje
 aksel' | sobaco, axi-
 la
 aksiom'o
 akt'o (teatr.); acta
 *aktiv'o | (grám.)
 aktor'o
 aktual' | de actual
 interés
 akurat' | puntual
 *akuš' | partear
 akut' | agudo (enf.)
 akuz'i
 *akuzativ'o
 *akv' | agua
 akvarel' | acuarela
 akvari'o
 akvafort' | grabado
 al agua fuerte
 (substantivo)
 akvilegi' | aguileña
 *al | a (8, 14) [(bot.)
 alabastr'o
 alarm'o
 *alaud' | alondra
 albin' | albino (subs-
 tantivo)
 album'o
 *alcion'o | (zoo.)
 ald'o | alto (mús.)
 ale' | avenida
 alegori'o
 alen' | lezna
 *alfabet'o
 alg' | alga
 *alcebr'o
 alhemi' | alquimia
 *ali' | otro
 alibi' | coartada
 aligator'o | (zoo.)
 aline' | punto y ap.
 *alk' | alce
 alkohol'o
 alkov'o
 almanak'o
 *almenaū
 *almoz' | limosna

*aln' | aliso
 alo' | álce
 *alt'a
 *altar'o
 *alte' | malvaisco
 *altern'i
 alternativ'o
 *alud'i
 *alumet' | cerilla
 alumini' | aluminio
 *alun' | alumbre
 *am'o | amor
 amar' | amargo
 *amas' | multitud
 (amator') | aficiona-
 ambasador'o [do
 *ambaũ | ambos
 ambici'o
 *ambos' | yunque
 ambr' | âmbar
 ambrozi'o
 ambulanc'o
 *amel' | almidón
 ametist'o | (min.)
 *amfibi'o
 amfiteatr'o
 amfor'o
 *amik' | amigo
 amnesti'o
 *amoniak'o
 Amor' | Cupido
 amortiz'i
 *ampleks' | extensión
 amput'i
 amulet'o
 *amuz' | divertir
 *an' | suf. (17)
 anagal' | anagálda
 anagram'o
 anakronism'o
 analiz'o
 analog'a | América
 *ananas' | piña de
 anapest'o | (poet.)
 anarhi'o | o -ark-
 *anas' | ánade
 anatomi'o
 ančov' | boquerón
 anekdot'o

aneks' | anexionar
 anemon'o | (bot.)
 angelik'o | (bot.)
 *angil'o
 angin'o
 angor' | angustia
 *angul'o | rincón
 *angel'o
 anilin' | anilina
 *anim' | alma
 *aniz'o | (bot.)
 *ankaũ | también
 *ankoraũ | aún
 *ankr' | ancla
 anomal'i'o
 *anonc' | anunciar
 anonim'a
 (ans') | asa
 *anser' | ánsar, oca
 *anstataũ (19)
 *ant' | part. act. 6
 *antaũ (19)
 anten'o
 anticip'i
 *antikv'a
 antilop'o
 *antimon'o
 antipati'o
 antipod'o
 antitez'o
 antologi'o
 antropolog'o
 antropologi'o
 *Anunciaci'o
 aort'o | (anat.)
 (apanag') | infantado
 aparat'o
 *apart' | separado
 apartament' | apo-
 sentos
 *aparten' | pertenecer
 apati'o
 apelaci'o
 *apenaũ, apenas
 *aper' | aparecer
 apertur'o
 apetit'o | (de comer)
 api' | apio silvestre

*aplaud'i
 aplik'i
 aplomb' | aplomo
 *apog' | apoyar
 apoge'o
 apokrif'o
 apolog'o
 apopleksi'o
 apostol'o
 *apostrof'o
 apotek' | botica
 apoteoz'i
 apozici' | (gram.)
 *apr' | jabalí
 *April' | abril
 *aprob'i
 *apud' | cerca (19)
 *ar' | suf. (17)
 arabesk'o
 *arane' | araña
 *arang' | arreglar
 *arb' | árbol
 arbalest' | ballesta
 *arbitr' | arbitrario
 arbitraci' | arbitraje
 arbust'o
 *arc' | arco (violín)
 ard' | estar ardiente
 *arde' | garza real
 *ardez' | pizarra
 (piedra)
 *aren'o | (circo)
 areometr'o
 *arest' | arrestar
 *argil' | arcilla
 *argument'o
 *argent' | plata
 arhaik'a o arkaika
 *arhaism'o o ark-
 arheolog'o " "
 arheologi'o " "
 arhipelag'o " "
 arhitekt'o " "
 *arhitektur'o " "
 arhiv'o " "
 ari' | aria

ari

aristokrat'o
 aristokrati'o
 aritmetik'o
 *ark'o
 arkad'o
 *arleken'o
 *arm' | armar
 arme' | ejército
 arnik'o | (bot.)
 *arog'ant'a | presun-
 arom'o | [tuoso
 arpeg'o
 *arsenik'o
 *art'o
 arteri' | arteria
 *artifik' | artificio
 *artik' | articulación
 *artikol' | artículo
 artileri'o
 *artišok' | alcachofa
 *artrit'o
 *as | t. pres. ind. 6
 *as'o | (naipes)
 *asekur' | asegurar
 asert' | afirmar
 asesor'o
 asfalt'o
 *asign' | asignación
 asimil'i
 asoci' | asociación
 asonanc'o
 *asparag' | espárrago
 aspekt'o
 asperg' | hisopar
 *aspid'o | (zoo.)
 aspir'i
 astm' | asma
 astr'o
 astrolog'o
 astrologi'o
 astronom'o
 astronomi'o
 *at' | part. pas. 6
 *atak' | atacar
 atavism'o
 ateism'o
 ateist' | ateo

artefariti'o artificial

*atenc' | atentar
 *atend' | aguardar
 *atent' | atento
 *atest' | atestiguar
 *ating' | alcanzar
 atlas' | raso, satén;
 atlet'o | [Atlas
 atmosfer'o
 atom'o
 atribui' | atributo
 *atripl' | orzaga
 *atut' | triunfo (jue-
 *aũ | o | (go)
 *aũd' | oír
 aũdienc'o
 aũditori'o | (lugar)
 aũgur'i
 *Aũgust' | agosto
 aũkci' | subasta
 *aũskult' | escuchar
 aũreol'o
 aũtentik'a
 aũtobiograf'i'o
 aũtograf'o
 aũtokrat'o
 aũtokrati'o
 aũtomat'o
 aũtomobil'o
 aũtonom' | autónomo
 *aũtor'o
 *aũtoritat'o
 *aũtun' | otoño
 *av' | abuelo
 *avar'a
 *avel' | avellana
 *aven' | avena
 *aventur'o
 *avert' | advertir
 aviad'o | aviación
 *avid'a
 *aviz'o
 *azen' | asno
 azil' | asilo
 *azot' | ázoe

bar

B

*babil' | charlar
 bacil'o
 *bagatel'o
 *bajonet' | bayoneta
 *bak' | cocer en hor-
 bakteri'o | [no
 bal' | baile
 *bala' | barrer
 balad' | balada
 *balanc' | -ear
 balast' | lastre
 *balbut' | balbucear
 *baldaken'o
 *baldaũ | pronto
 *balen' | ballena
 balet'o | (danza)
 balistik'o
 balkon' | balcón
 balon' | globo
 balot' | votar
 *balustrad'o
 balzam' | bálsamo
 balzamin'o | (bot.)
 *bambu'o
 *ban' | bañar
 banal'a | (trivial)
 banan'o | plátano
 *band' | cuadrilla
 bandaĝ' | vendaje
 banderol' | faja (pa-
 bandit'o | [pel
 bank'o | (financ.)
 bankier'o
 bankrot' | bancarro-
 ta
 *bant' | lazo (cintas,
 cuerdas)
 *bapt' | bautizar
 *bar' | obstruir
 barak' | barraca (ca-
 *barakt' | bregar [seta
 *barb'o | (pelo)
 barbar'o
 *barbir' | barbero
 *barč' | sopa de re-
 molacha

bar

bard'o | (poeta)
 *barel' | barril
 bareliet' | bajorre-
 barier'o [lieve
 barikad'o
 bariton'o
 *bark' | barca
 barometr'o
 baron'o
 bas' | bajo (mús.)
 basen' | recipiente,
 dársena
 *bask' | faldón
 *bast' | corteza de ár-
 bastard'o [bol
 *bastion' | baluarte
 *baston'o
 *bat' | pegar (golpes)
 *batal'i
 batalion'o
 bateri'o
 batist'o
 baz' | base
 bazalt' | basalto
 *bazar'o
 bazilik' | basilica
 bazilisk' | basilisco
 *bed' | banal
 *bedaür' | sentimien-
 *bek' | pico [to
 *bel' | bello
 *beladon'o
 beletristik' | Letras,
 Bellas
 *ben' | bendecir
 *benk'o | (asiento)
 benzin'o
 *ber' | baya (fruta)
 beril' | (piedra pre-
 ciosa)
 *best' | bestia
 *bet' | remolacha
 *betul' | abedul
 *bezon' | necesitar
 bibli'o
 bibliografio
 bibliotek'o
 bicikl' | bicicleta
 *bien' | hacienda, fin-
 *bier' | cerveza [ca

bifstek' | biftec
 bigot' | beato, faná-
 tico
 bilanc' | balance
 bilard' | billar
 bild' | imagen
 bilet'o
 *bind' | encuadernar
 binokl' | gemelos
 biografi'o [(lentes)
 biologi'o
 *bird' | ave, pájaro
 biret' | birrete
 bis | bis, otra vez
 *biskvit' | bizcocho
 *bismut'o
 bisturi'o
 bitum' | betún
 bivak' | vivaque
 (blag') | habladería
 *blank'a
 blasfem' | blasfemia
 *blat' | cucaracha
 blazon'o | blasón
 *blek' | grito (bes-
 *blind' | ciego [tias)
 blok'o | bloque
 blokad' | bloquear
 *blond' | rubio
 *blow' | soplar
 *blu' | azul
 bluz' | blusa corta
 *bo' | pref. (17)
 *boa' | boa
 *boat' | bote
 *boben' | carrete
 *boj' | ladrar
 bojkot' | boycott
 boks' | boxear
 *bol' | hervir
 bomb' | -a (explos.)
 bombard' | bombar-
 dear
 bombast' | ampulosi-
 *bombon'o [dad
 *bon' | bueno
 *bor' | perforar
 *boraks' | bórax
 *bord' | orilla
 bordel' | burdel

bud

*border' | orlar, ori-
 *bors' | Bolsa [llar
 bosk' | bosquecillo
 *bot' | bota (calz.)
 botanik'o
 *botel' | botella
 *bov' | buey
 bracelet'o
 *brak' | brazo [cado
 *bram' | brema (pes-
 braman' | brahmán
 *bran' | salvado
 *branc' | rama
 *brand' | aguardiente
 *brank' | branquia,
 agalla.
 *brasik' | col, berza
 *brav' | bravo,-a
 breč'o
 brems'o | freno
 *bret' | anaquel
 *brid'o
 brigad'o
 *brik' | ladrillo
 *bril' | brillar
 *briliant'o
 broč' | broche
 *brod' | bordar
 *brog' | escaldar
 brokant' | cambala-
 chear
 brom' | bromo
 bronk' | bronquio
 bronkit'o
 *bronz'o
 *bros' | cepillo
 brošur' | folleto
 *brov' | ceja
 *bru' | ruido
 *brul' | quemarse
 *brun' | moreno
 *brust' | pecho
 *brut' | bruto, res
 (ganado) [pín
 *bub' | pillete, galo-
 *bubal' | búfalo, bú-
 balo
 *buč' | matar (reses)
 *bud' | barraca (tien-

bu d

da de feria o mercado)
 *budget' | presupues-
 *buduar' | tocador [to
 *buf' | sapo
 *bufed' | alacena,
 *aparador
 *buk' | hebilla
 *buked' | ramo (flor)
 *bukl'o
 *buks' | boj
 *bul' | bola (terrón)
 *bulb' | cebolla, bulbo
 *buljon' | caldo
 *bulk' | panecillo
 *bulten' | boletín
 *bulvard'o | (paseo)
 *burd' | zángano,
 *moscón
 *burg' | burgués
 *burgon' | botón, ye-
 *ma (bot.)
 *burlesk'a
 *burnus' | albornoz
 *bust'o
 *buš' | boca
 *bušel' | fanega
 *buter' | mantequilla
 *butik' | tienda, alma-
 *buton' | botón [cén

C

*car' | czar
 *ced'i
 *cedr'o | [(bot.)
 *cejan' | aciano
 *cel'i | (fmalidad)
 *celeri' | apio
 *celuloz'o
 *cement'o
 *cend' | centavo
 *cent' | ciento
 *centigram'o
 *centilitr'o
 *centim'o
 *centimetro'
 *centr'o
 *centraliz'i
 *cenzur' | censurar

ceramik' | cerámica
 *cerb' | cerebro
 *ceremoni'o
 *cert' | cierto
 *cerv' | ciervo
 *ceter' | restante (el)
 *ci | tu (5)
 *cidoni' | membrillo
 *cidr'o
 *cifer' | cifra
 *cigan' | gitano
 *cigar'o
 *cigared' | cigarrillo
 *cign' | cisne
 *cikad' | cigarra
 *cikat' | cicatriz
 *cikl' | ciclo
 *ciklon'o
 *ciklop'o
 *cikoni' | cigüeña
 *cikori'o | escarola
 *cikut'o
 *cilindr'o
 *cim' | chinche
 *cimb'al' | (platillos)
 *cinabr'o
 *cinam' | canela
 *cindr' | ceniza
 *cinik'a
 *cipres'o
 *cir' | betún
 *cirk'o
 *cirkel' | compás
 (instrument.)
 *cirkonstanc'o
 *cirkul' | (verbo)
 *cirkuler' | (subs.)
 *circumfleks'o
 *cistern'o
 *cit' | citar
 *citadel' | ciudadela
 *citr' | cítara
 *citron' | limón
 *civil'a
 *civiliz'i
 *civilizaci'o
 *civit' | ciudad
 *civit'ano | ciudadano
 *col' | pulgada

cik

Ĉ

(ĉabrak') | gualdra-
 *pa
 *ĉagren' | apesadum-
 *brar
 *ĉam' | gamuza
 *ĉambelan' | camar-
 *lengo
 *ĉambr' | cuarto (ha-
 *ĉampan'o | [bitación)
 *ĉan' | gatillo
 *ĉap' | gorra
 *ĉapel' | sombrero
 *ĉapitr' | capítulo
 *ĉar | porque
 *ĉar' | carro
 *ĉarlatan'o
 *ĉarm' | cautivar
 *ĉarnir' | charnela
 *ĉarpent' | carpintear
 *ĉarpi' | hilas
 *ĉas' | cazar
 *ĉast' | casto
 *ĉe (19)
 *ĉef' | jefe
 *ĉek' | cheque
 *ĉel' | celda
 *ĉemiz' | camisa
 *ĉen' | cadena
 *ĉeriz' | cereza
 *ĉerk' | ataúd
 *ĉerp' | sacar (de un
 *pozo)
 *ĉes' | cesar
 *ĉeval' | caballo
 *ĉevron' | cabrio
 *ĉi (18) | [(arq.)
 *ĉia (18)
 *ĉial (18)
 *ĉiam (18)
 *ĉie (18)
 *ĉiel (18)
 *ĉiel' | cielo
 *ĉies (18)
 *ĉif' | magullar
 *ĉifon' | harapo
 *ĉifr' | cifra (clave)
 *ĉikan' | embrollo

ĉio

- *ĉio | todo (18)
- *ĉiom (18)
- *ĉirkaŭ | alrededor
(ĉirp) | canto del
- *ĉiu (18) | grillo
- *ĉiz' | cincelar
- *ĉj' | suf. (17)
- *ĉokolad' | chocolate
- *ĉu | ĉ; si (dubit.)
- V. ejercicios

D

- *da | de (19)
- *daktil' | dátil
- dali' | dalia
- *dam' | dama (juego)
- *damask'o | (tela)
- *danc' | bailar
- *dand' | petimetre
- *dang'er' | peligro
- *dank' | dar gracias
- *dat' | fecha
- *dativ'o
- *datur'o | (bot.)
(daŭb') | duela
- *daŭr' | durar
- *de | de (19)
- debat' | debate
- debet' | Debe
(debit') | fácil venta
- *dec' | conforme
(ser)
- *Decembr' | diciem-
- decid'i | [bre]
- decigram'o
- decilitr'o
- decimal'a
- decimetr'o
- *deĉifr' | descifrar
- *dedic' | dedicar
- dedukt' | deducir
- *defend'i | [filos.]
- deficit'o
- definitiv'a
- *degel' | deshelarse
- *degener'i
- *degrad'i

- *dejar' | servicio, es-
- tar de
- *dek | diez
- dekadenc'o
- dekagram'o
- dekaliitr'o
- dekametr'o
- dekan'o
- deklam'i
- deklar'i
- deklaraci'o
- *deklinaci'o
- *dekliv'o | [(cuello)]
- dekolt' | escotar
- dekoraci'o
- dekret'o
- *dekstr' | derecho, -a
- deleg'i
- delegaci'o
- *delien' | delfin
- *delikat'a | [(zoo.)]
- *delir'i
- demagog'o
- demagogi'o
- *demand' | preguntar
- demokrat'o
- demokrati'o
- *demon'o
- demonstraci'o
- demonstrativ'a
- *denar'o
- *dens' | espeso
- *dent', diente
- *denunc'i
- departement'o
- depeŝ' | comunicado
- depon' | depositar
- *deput' | diputar
- deriv' | hacer deri-
- var
- *des pli | tanto más
- *desegn' | dibujar
- desert' | postres
- despot'o
- destin'i
- *detal'o
- determin'i
- *detru' | destruir
- *dev' | deber

dip

- *deviz' | divisa, lema
- *dezert' | desierto
- *dezir' | desear
- *Di' | Dios
- diabet'o
- *diabl'o
- diadem'o
- diafan'a
- diafragm'o
- diagnoz'i | (med.)
- diagonal'o | (línea)
- diakon'o
- dialekt'o
- dialetik'o
- dialog'o
- *diamant'o
- diametr'o
- diant' | clavel
- diapazon'o
- *diboĉ', crápula (vi-
- vir en)
- didaktik'o
- *didelf'o | zarigüeya
- diet'o
- *difekt' | estropear
- *diferenc'o
- *difin' | definir
- diferit'o | (med.)
- diftong' | diptongo
- *dig' | dique
- *digest' | digerir
- dign' | dignidad
(sentido)
- *dik' | grueso, -a
- *dikt'i
- diktator'o
- dilem'o
- diletant' | aficionado
- *diligent'a | [(artes)]
- diluv' | diluvio
- *dimanĉ' | domingo
- dimensi' | dimensión
- dinamik'o
- dinamit'o
- dinamometr'o
- dinasti'o
- diplom'o
- *diplomat'o
- *diplomat'io

dir

*dir' | decir
 *direkt' | dirigir
 direktor'o
 *dis' | pref. (17)
 disciplin'o
 discipl' | discípulo
 disenter'i'o
 disk'o
 *diskont' | descuento
 diskret'a
 diskut'i
 dispepsi'o
 *dispon'i
 *disput'i
 distanc'o
 *distil' | destilar
 *disting'i
 *distr' | distraer
 *distrikt' | distrito
 ditiramb' | (literat.)
 *divan' | consejo de
 Estado turco
 diven' | adivinar
 *divers'a
 *divid'i
 divizi'o | (milit.)
 *do | pues, por lo tan-
 dog' | dogo [to
 dogan' | aduana
 *dogm'o
 dok' | dársena; asti-
 llero, tinglado
 *doktor'o
 doktrin'o
 *dokument'o
 dolar'o | (moneda)
 *dolč'a | dulce
 *dolor'i
 *dom' | casa
 *domag' | lástima
 *domen'o | (juego y
 *don' | dar [traje)
 *donac' | hacer rega-
 *dorlot' | mimar [los
 *dorm'o [tal)
 *dorn' | espina (vege-
 *dors' | dorso
 *dot' | dote

doz' | dosis
 dragon'o | (soldado)
 *drak'dragón (mons-
 truo)
 drakm'o | (moneda)
 dram' | drama
 *drap' | paño
 *drapir' | paños, re-
 vestir con
 *draš' | trillar
 (drat') | alambre
 *dres' | amaestrar
 *drink' | beber con
 exceso
 *drog' | droga
 dromedar'o
 *dron' | ahogarse
 *du | dos
 dualism'o
 *dub' | dudar
 dued', duet' | dúo
 (mús.) [en
 duel' | duelo, batirse
 *duk' | duque
 dukat'o | (moneda)
 *dum (19)
 *dung' | servicio, to-
 mar al [triz
 (duonant') | bisec-
 (dur = majora) |
 (música)
 duš' | ducha

E

*e | t. adv. (7)
 *eben' | llano
 *ebl' | suf. posible, 17
 *ebon' | ébano
 ebri' | ebrio
 ebur' | marfil [(17)
 *ec' | suf. cualidad
 *eč' | hasta (inclus.)
 Eden'o
 *edif' | edificar (mo-
 edikt'o [ra])
 (edr') | cara (geom.)
 *eduk'i

ekz

*edz' | esposo
 efekt'o
 *efektiv'a
 efemer' | efímero
 *efik' | eficaz, ser
 *eg' | suf. (17)
 *egal' | igual (que no
 egid' | égida [difere)
 egoism'o
 egoist'o
 (eg') | arista (geom.)
 *eh' | eco
 *ej' | suf. lugar (17)
 *ek' | pref. (17)
 (ekart') | diferencia
 ekip' | -ar [(mat.)
 eklezi' | iglesia (sc-
 eklips'o [ciudad)
 eklog' | égloga
 ekonom'i'o
 *eks' | pref. (17)
 *ekscelenc'o | (tit.)
 eksces'o
 *ekscit' | excitar
 ekskluziv'e
 ekskomunik'i
 ekskrement'o
 *ekskurs'o
 *eksped'i
 eksperiment'o
 (ekspertiz') | peritar
 *eksplođ'i | explosión
 ekspluat'i | utilizar
 eksport'i
 *ekspozici'o
 ekspres'a
 ekstaz' | éxtasis
 *ekster | fuera, (19)
 *eksterm' | extermi-
 *ekstr' | extra [nar
 ekstrakt'i
 *ekstrem' | extremo
 ekvaci' | ecuación
 ekvator' | ecuador
 ekvilibr' | equilibrio
 ekzakt' | exacto
 *ekzamen'i
 *ekzekut' | justiciar
 ekzem' | eczema
 *ekzempl' | ejemplo

ekz

*ekzempler'o | -ar
 *ekzerc' | ejercicio
 *ekzil' | desterrar
 *ekzist' | existir
 *el | de entre (19)
 *elast' | elástico
 *elefant'o
 *elegant'a
 *elegi'o
 *elekt' | elegir
 *elektr' | electricidad
 *element'o
 *elf'o (espíritu mit.)
 *eliksir'o
 *elips'o | (geom.)
 *elizi' | elisión
 *elokvent' | elocuente
 *em' | suf. afición 17
 *emajl' | esmalte
 *emancip'i
 *embaras' | turbación
 (emberiz') | ave-
 *emblem'o | [tonta
 *embri' | embrión
 *embusk' | emboscada
 *emfaz' | énfasis
 *eminenc'o | (tít.)
 *eminent'a
 *emoci' | emoción
 *empiri' | experiencia
 (considerada como
 base de la filoso-
 fía o de la ciencia)
 *emulsi'o | (quím.)
 *en | en (8, 14, 19)
 *enciklopedi'o
 *endivi' | escarola
 *energi'o
 *enigm'o
 *enket' | averiguación
 *entomologi'o
 *entrepren' | emprender
 *entuziasm'o
 *enu' | aburrimiento
 *envi' | envidiar
 (eparhi) | diócesis
 *epidemi'o
 *epiderm'o
 *Epifani'o

epigraf'o
 *epigram'o
 *epilepsi'o
 *epilog'o
 *eriskop'o | obispo
 (epistrof') | axis
 *epitet'o | [(anat.)
 *epizod' | episodio
 *epok' | época
 *epolet' | charretera
 *epope' | epopeya
 *er' | suf. (17)
 *erar' | errar
 *erik' | brezo
 *erinac' | erizo
 *erizipel' | erisipela
 *ermen' | armiño
 *ermit' | ermitaño
 *erotik' | erótico
 *erp' | rastrillar. (tie-
 erudici'o | [rra)
 *erupci'o
 *escept' | exceptuar
 *esenc' | esencia
 *eskadr' | escuadra
 *eskort' | escoltar
 *esper'i | tener espe-
 *esplor'i | [ranza
 *esprim' | expresar
 *est' | ser, estar
 *establ' | establecer
 *estetik' | estético
 *estim' | estimar
 *esting' | apagar
 *estr' | suf. jefe (17)
 *estrad' | estrado
 *esáfod' | cadalso
 *et' | suf. (17)
 *etag' | piso (nivel)
 *etat' | nómina
 *etend' | extender.
 *eter'o | [alargar
 *etern'a
 *etik' | ética
 *etiket' | etiqueta
 *etimologi'o
 *etiologi'o
 *etnografi'o
 *Eükaristi'o
 *eünuk'o

far

evangeli'o
 *eventual'a
 *evident'a
 *evit' | evitar
 *evol' | evolucionar
 *evoluci' | -ón
 *ezofag' | esófago
 *ezok' | sollo

F

*fab' | haba
 *fabel' | cuento
 *fabl' | fábula
 *fabrik' | fábrica
 *facet'o
 *facil'a
 *faden' | hilo
 *fag' | haya, (árbol)
 *fagot' | fagot, pipo-
 *fajenc' | loza [rro
 *fajj' | silbar, pitar
 *fajl' | limar
 *fajr' | fuego
 *fak' | compartimien-
 *fakir'o | [to
 *faksimil' | facsimil
 *fakt'o | hecho
 *faktor' | comisionis-
 *faktur'o | [ta
 *fakultat' | (sección
 universidad)
 *fal' | caer
 *falang' | falange
 *falbal' | falbalá
 *falç' | segar
 *falç' | plegar
 *falk' | halcón
 *fals' | falsear
 *fam' | fama
 *famili'o
 *familiar'a
 *fanatik'a
 *fand' | fundir
 *fanfar' | charanga
 *fanfaron'i | [(mús.)
 *fantazi'o
 *fantom' | fantasma
 *far' | hacer
 *faring'o | [(agr.)

far

*farm' | arrendar,
farmaci' | (ciencia)
fars' | farsa (teatro)
*fart' | estrar... de sa-
*farun' | harina [lud
fasad' | fachada
*fask' | haz, manojo
*fason' | hechura
*fast' | ayunar
fatal'a
*faük' | fauces
*fav' | tiña
*favor'a
faz' | fase
*fazan' | faisán
fazeol' | habichuela
*febr' | fiebre
*Februar' | Febrero
*feç' | hez
federaci'o
*fe'in' | hada
*fel' | piel de bestia
*feliç' | feliz
felieton' | folletín
*felt' | fieltro
feminism'o
feminist'o
*femur' | muslo
*fend' | hender
*fenestr' | ventana
feniks' | fénix
*fenkol' | hinojo
fenomen'o
*fer' | hierro [que)
*ferdek' | puente (bu-
feri' | vacaciones
*ferm' | cerrar
*ferment'o
*fervor'o
*fest' | festejar
*festen' | banquete
feston'o
fetiç' | fetiche
feüd' | feudo
*fi | uf! [alquiler
fiakr' | coche de
*fiand' | novio
fiask'o | (fracaso)
*fibr' | fibra
*fid' | fa.se

*fidel' | fiel
*fier' | orgulloso (de
*fig' | higo [algo)
*figur' | figurar
fikci' | ficción
fiks' | fijar
fiktiv' | ficticio
*fil' | hijo
filantrop'o
filantropi'o [llos
(filatel') | colec. se-
fili' | sucursal
*filik' | helecho
filolog'o
filologi'o
filozof'o
filozofi'o
*filtr' | filtrar
*fin' | acabar
final'o | (musical)
financ' | finanzas
*fingr' | dedo
F-ino = fraülino
*firm' | firme
firm'o | casa comer-
fisk' | fisco [cio
*fistul' | fístula
*fis' | pez, pescado
*fizik' | física
fiziologi'o
fizionomi'o
fjord'o | (geo.)
*flag' | bandera (obj.)
flagr' | oscilar (lla-
*flam' | llama [ma)
*flan' | flan
*flanel' | franela
*flank' | costado, lado
*flar' | oler
*flat' | adular
*flav' | amarillo
*fleg' | cuidar (enfer-
mos)
*flegm' | flema
*fleks' | encorvar
fleksi' | flexión
*flik' | remendar
*flirt' | revolotear
*flok' | copo
*flor' | florecer

fra

floren' | florín
*flos' | armadía
*flu' | fluir
*flug' | volar
*fluid'a | líquido
flustr' | cuchichear
*flut' | flauta
*foir' | feria
*foj' | vez
*fojn' | heno
*fok' | foca
*fokus' | foco
*foli' | hoja
*fond' | fundar
fonetik'o
fon' | fondo (de cua-
dro, etc.)
fonograf'o
*font' | fuente
*fontan' | surtido:
*for (19)
*forges' | olvidar
*forg' | forjar
*fork' | tenedor
*form' | formar
formal'a
format'o | (impr.)
*formik' | hormiga
formul' | fórmula
*forn' | horno
*fort'a [cola
*fortepian' | piano de
*fortik' | robusto
forum' | foro
*fos' | cavar
*fosfor'o
*fost' | poste
*fotograf' | -iar
*frag' | fresa (fruta)
*fragment'o
*fraj' | huevas (pe
*frak' | frac [ces)
*frakas' | quebrantar
frakci'o
*fraksen' | fresno
*framason'o
*framb' | -uesa
*frand' | golosinear
*frangol' | (arbust.)
*frang' | franja

gra

gram'o
 *gramatik'o
 gramofon'o
 *granat'o | (fruto)
 *grand' | grande
 grandioz'a
 *granit'o
 *gras' | grasa
 *grat' | rascar
 *gratul' | felicitar
 *grav' | importante
 *graved' | encinta
 *gravur' | grabar
 greg' | grey, rebaño,
 [manada]
 *gren' | trigo, cereal
 *grenad' | (proyectil)
 *gri' | sémola
 *grifel' | pizarrín, bu-
 ril
 *gril' | grillo (insect.)
 *grimac' | mueca
 *grimp' | trepar
 *grinc' | rechinar
 *grip' | influenza
 *gris' | gris
 *grog' | (bebida)
 *gros' | grosella silv.
 *groš' (moneda)
 *grot' | gruta
 grotesk'a
 *gru' | grulla
 grumb'l' | refunfuñar
 grund' | suelo (des-
 de el punto de vista
 de su naturaleza
 o su composición)
 *grup' | grupo
 *gruz' | arena gruesa
 guberni'o | (prov.)
 *gudr' | alquitrán
 *guf' | gran duque
 (ave)
 *gulden | florín
 *gum' | goma
 *gurd' | organillo
 *gust'o
 *gut' | gota
 gutaperk'o [triz]
 *guvern'i | (institu-

*gvardi'o | (destac.)

*gvid' | guiar

G

*garden' | jardín
 *gem' | gemir
 gemel' | gemelo, me-
 llizo
 *gen' | molestar
 gendarm'o
 *general' | -mente
 *gentil' | cortés
 *germ' | germen
 *gi' | él, ella (neutro)
 *gib' | joroba
 gin'o | (aguardiente)
 (gír') | endoso
 *giraf' | jirafa
 *gis | hasta (dist.)
 *goj' | regocijarse
 *gu' | gozar
 *gust' | justo, exacto

H

*ha | ¡ah!, ¡ja, ja!
 *hajl' | granizo
 *hak' | hachear
 *hal'o | (mercado)
 *haladz' | mal olor
 halebard' | alabarda
 (hals') | amura
 (mar.)
 *halt' | detenerse
 hamak' | hamaca
 *hamstr' | cricetus
 (zoo.)
 *har' | pelo, cabello
 *hard' | endurecer
 harem'o | [(trabaj.)
 *haring' | arenque
 harmoni' | armonía
 harmonik'o
 harmonium'o
 *harp' | arpa
 harpi' | arpía
 harpun' | arpón
 (hart') | templar
 (haübiz') | obús
 *haut' | piel, cutis

hip

*hav' | tener
 *haven' | puerto
 hazard' | azar
 he | ¡eh! [breo
 *hebre' | (judío) he-
 *heder' | hiedra
 hegemoni' | hegemo-
 nia
 *hejm' | hogar, casa
 *hejt' | calentar
 hekatomb'o
 heksametr' | (verso)
 hektar' | hectárea
 hektogram'o
 hektolit'r'o
 hektometr'o
 *hel' | luminoso
 helic' | hélice, pro-
 [pulsor
 helik' | caracol
 heliotrop' | (flor)
 *help | ayudar
 (hemikrani') | ja-
 queca
 *hepat' | hígado
 *herb' | hierba
 *hered' | heredar
 *herez' | herejía
 hermafrodit'o
 *herni' | hernia
 *hero' | héroe
 herold' | heraldo
 hetman' | general de
 cosacos
 hezit' | vacilar
 hiacint' | jacinto
 hidr'o | (zoo., mit.)
 *hidrarg' | azogue
 hidrofobi'o
 *hidrogen'o
 hidrostatik'o
 hidroterapi'o
 hien' | hiena
 hierarhi'o | (-ark-)
 *hieraü | ayer [co
 hieroglif' | jerogl'fi-
 higien'o
 higrometr'o
 himn'o
 hipertrofi'o

hip

hipnot' | sueño hip-
nótico
hipodrom'o
*hipokrit'i | (fingir)
hipopotam'o
hipotek'o
hipotez'o
hirt' | erizado (pelo)
*hirud' | sanguijuela
*hirund' | golondrina
*hiskiam' | beleño
hisop'o | (bot.)
(hist') | tejido orgá-
nístico [nico
*histori'o
*histik' | puerco es-
*ho | ¡Oh! [pín
hoboj' | oboe (mús.)
*hodiaū | hoy
*hok' | gancho
*hom' | (persona)
homeopati'o
homonim'o
*honest' | honrado
*honor' | honrar
honorari' | honora-
rios
*hont' | avergonzarse
*hor' | hora
*horde' | cebada
horizont'o
*horizontal'a
*horlog' | reloj
horoskop'o
hortensi'o
*hortulan'o | (ave)
hospital'o
*hosti'o
*hotel'o
*huf' | pezuña
hum' | humus, man-
tillo
human' | -itario
humer'o | (anat.)
*humil' | humilde
*humor'o
*hund' | perro
hura | ¡hurra!
*husar'o | (milit.)
*huz' | gran esturión

H

(hameleon'o | zoo.)
*haos' | caos
*hemi' | quimica
*himer' | quimera
(hirurgi') | cirugía
*holer' | cólera (en-
*hor | coro [ferm.)

I

*i | t. inf (6)
*ia (18)
*ial (18)
*iam (18)
*ibis' | ibis
*id' | suf. (17)
*ide' | idea
ideal'a
ident' | idéntico
ideografi'o
*idili'o
idiom'o
idiot'o
idiotism'o
*idol'o
*ie (18)
*iel (18)
*ies (18)
*ig' | suf. (17)
ignor' | fingir igno-
*ig' | suf. (17) [rar
*intiokol' | cola de
*il' | suf. 17 [pesc.
ileks' | acebo
*ili | ellos, ellas, 5
*ilumin' | iluminar
ilustr' | ilustrar
iluzi' | ilusión
*imag' | imaginar
*imit'i | [tica)
imperativo | (gramá-
imperfekt'o | (gra-
*imperio' [mática)
imperial' | (tranvía)
imperialism'o
imperialist'o
impertinent'a
*implik'i

ins

impon'i
import'i | (com.)
impost'o
*impreso | (moral)
impresari' | empre-
improviz'i | [sario
impuls'o
imun' | inmune
*in' | suf. (17)
inaūgur' | inaugurar
inaūguraci'o
incens'o
*incit'i
*ia | suf. (17)
indeks' | índice, lista
alfabética
*indiferent'a
indig' | añil
*indign'i
indigen' | indígena
indik'i
indikativ'o
individu'o
indukt' | (flos., fís.)
*indulg'i | dispensar
*industri'o
inert' | inerte
*infan' | niño
infanteri'o
*infekt'i
*infer' | infierno
infinitiv'o
inflam' | inflamación
*influi'
inform'i
*infuz'i | (infusión)
*ing' | suf. (17)
ingredienc' | ingre-
diente
*ingven' | ingle
*inġenier'o
*iniciat' | iniciar
*ink' | tinta
*inklin'o | (moral)
inkluziv'e
inkognit'o
inkvizici'o
inkvizitor'o
*inokul'i
*insekt'o

ins

*insid' | insidiar
 *insign' | insignias
 insist'i
 inspekt'i
 inspektor'o
 *inspir'i
 instal'i
 instanc'o | (judic.)
 *instig'i
 instinkt'o
 *institut'io
 *institut'o
 *instru'i
 *instrukci'o
 instrument'o
 *insul' | isla
 *insult'i
 *int' | part. act. 6
 intelekt' | intelecto
 inteligent'a
 *intenc' | intentar
 intendant'o
 intens' | intenso
 *inter | entre (19)
 *interes'i
 *interjekci'o
 *intermit'i -ente
 *intern'a
 interpret'i [tuación
 *interpunkci' | pun-
 intervju' | entrevista
 *intest' | intestinos
 *intim'a
 *intrig'i
 inund' | inundar
 invad'i
 invalid'o
 invers' | inverso
 *invit'i
 *io | algo (18)
 *iom | algo (cant.)
 *ir' | ir [18
 irid' | lirio cárdeno
 iris'o
 ironi'o
 *is | t. pas. (6)
 (iski') | ciático
 ism' | suf. (17)
 *ist | suf. (17)
 istm'o | (geograf.)

*it' | t. part. pas. 6
 *ju | alguno (18)
 *izol' | aislar

J

*j | t. plural (2, 3)
 *ja | en verdad
 jaguar'o | (zoo.)
 (jaht') | yate
 *jak' | americana,
 *jam | ya [chaqueta
 (janícar') | genizaro
 *Januar' | Enero
 *jar' | año
 *jasmen' | jazmín
 *je | prep. (19)
 *jen | he aquí
 *jes | sí (afirm.)
 Jesu' (Jezu') | Jesús
 jezuit | jesuita
 jod' | yodo
 jubile'o
 *ju...des | cuánto...
 jud' | judío [tanto
 judaism'o
 (juft') | piel de Ru-
 *jug' | yugo [sia
 *jugland' | nuez (del
 nogal)
 *jug' | juzgar
 *juk' | causar picazón
 *Juli' | Julio
 *jun' | joven
 *jung' | uncir
 *Juni' | Junio
 *juniper' | enebro
 junk' | junco
 *juo' | falda (vest.)
 *jur' | jurisprud.
 *jurist' | jurista
 *just'a | (equitativo)
 *juvel' | joya

Ĵ

ĵaket' | chaquet-illa
 *ĵaluz' | celoso
 ĵargon' | jerigonza

kam

*ĵaŭd' | juegos
 *ĵet' | tirar, arrojar
 *ĵongl'i | (juegos de
 *ĵur' | jurar [manos)
 ĵurnal' | periódico
 *ĵus | ahora mismo

K

kabal' | cábala
 kaban' | cabaña
 kabinet'o | gabinete
 kabl' | cable
 kabriolet'o | (coche)
 *kač' | papilla
 kadavr'o
 kadenc'o
 kadet'o
 *kadr' | marco
 *kaduk'a
 *kaf' | café
 *kaĝ' | jaula
 *kahel' | baldosa, la-
 *kaj | y [drillo
 kaj' | muelle (an-
 dén)
 *kajer' | cuaderno
 *kajut' | camarote
 kaka' | cacao
 *kal'o | (dureza)
 *kaldron'o | caldera
 kalejdoskop'o
 kalendar'o
 kalendul'o | (bot.)
 *kaleš'o | (carroza)
 *kalfatr' | calafatear
 kali' | potasio
 kalibr'o
 kalif'o
 *kalik' | cáliz
 *kalikot' (tela) in-
 *kalk' | cal [diana)
 *kalkan' | talón (pie)
 *kalkul'i
 kalomel'o | (farm.)
 *kalson' | calzoncillos
 *kalumni'i
 kalv' | calvo (adj.)
 kamarad'o

kam

*kambi'o | letra de —
 kame' | camafeo
 *kamel' | camello
 kameli'o
 *kamen' | chimenea
 *kamer'o | -oscura
 *kamfor' | alcanfor
 *kamizol' | camiseta
 *kamlot'o | (tej. lana)
 *kamomil' | manzani-
 *kamp'o [lla
 *kan' | caña
 *kanab' | cañamo
 kanaben' | pardilla
 *kanajl'o [(ave)
 kanal' | canal
 *kanap' | canapé
 *kanari'o | (pájaro)
 *kancelari' | secreta-
 *kancelier'o [ría
 *kand' | azúcar can-
 *kandel'o [de
 kandelabr'o
 kandidat'o
 kanibal'o
 *kankr' | cangrejo
 kanon' | cañón
 kanonik' | canónigo
 *kant' | cantar
 *kantarid'o | (zoo.)
 kantat' | cantata
 kanton' | provincia
 suiza
 *kantor' | chantre
 *kanvas' | cañamazo,
 arpillera
 *kap' | cabeza
 (kape'vel') | artimón
 *kapabl' | capaz
 *kapel' | capilla
 kapital'o
 *kapitan'o
 *kapitel'o
 *kapitulaci' | capitu-
 *kapon'o [lar
 *kapor' | alcaparra
 kaporal' | cabo (mi-
 *kapt'o [lit.)
 *kapr' | macho cabr.
 *kaporeol' | corzo

*kapric'o
 (kapstan') | cabres-
 *kapsul'o [tante
 *kapt' | coger, pillar
 *kapucen' | capuchino
 *kapuč'o
 *kar' | caro, querido
 *karaben'o
 *karaf' | garrafa
 *karakter'o
 karakteriz'i [bolear
 karambol' | caram-
 karamel'o [(pez)
 *karas' | carasino
 karat' | quilate
 karavan'o
 *karb' | carbón
 karbon' | carbono
 karcer' | calabozo
 *kard' | cardo
 *kardel' | jilguero
 kardinal' | cardenal
 *kares' | acariciar
 kari'er'o | (estudio)
 karikatur'o [esp.
 *kariofil' | clavo de
 kariol' | charret
 *karmin' | grana
 karn' | carne
 *karnaval'o
 *karo' | oros (naipes)
 *karob' | algarroba
 *karot' | zanahoria
 *karp' | carpa
 *karpen' | carpe
 *kart' | tarjeta
 *kartav' | tartamu-
 *kartilag'o [dear
 *kartoc' | cartucho
 kartografi'o
 *karton'o
 kartuš' | orla (arq.)
 *karusel' | torneo;
 tío-vivo
 *kas' | caja (caud.)
 *kaserol' | cazuela
 *kask'o | (yelmo)
 kast'o | (linaje)
 kastanjët' | casta-
 ñuela

ker

*kastel' | castillo
 *kastor' | castor
 *kastr' | castrar
 *kaš' | esconder
 *kaštan' | castaña
 *kat' | gato
 katafalk'o
 katakomb'o
 katalepsi'o
 katalog'o
 *kataplasm'o
 *katar' | catarro
 *katarakt'o | (med)
 katastrof'o
 katedr'o
 katedral'o
 kategori'o
 katehism'o
 katehist'o
 katehiz'i
 *katen' | cadenas
 katolik'o [(grillos)
 *katun' | percal
 kaüci'o | (garantía)
 kaüčuk' | caucho
 kaür' | estar agacha-
 *kaüteriz'i [do
 *kaüz' | causar
 *kav' | cavidad
 kavaleri' | caballería
 *kavalir' | caballero
 *kavern'o
 *kaviar' | (huevas de
 esturión)
 *kaz'o | (gramati.)
 *kaze' | requesón
 kazemat' | casamata
 kazern' | cuartel
 kazin' | casino
 *ke | que (conj.)
 *kegl' | bolo (juego)
 *kel' | bodega
 *kelk' | algunos
 *kelner' | camarero
 *ken' | madera resi-
 nosa, tea
 kep' | copes
 *ker' | copas (naip.)
 *kern' | cuesco
 *kerub' | querubín

kes

*kest' | cajón, caja
 *kia (18)
 *kial (18)
 *kiam (18)
 *kie (18)
 *kiel (18)
 *kies' (18)
 (kiker') | garbanzo
 *kil' | quilla
 kilogram'o
 *kilometr'o
 kinin' | quinina
 *kio (18)
 *kiom (18)
 *kiras' | coraza
 kirl' | voltear un lí-
 quido
 kir's'o | (aguardien-
 *kis' | besar [te]
 *kitel' | blusa (de
 hombre)
 *kiu (18)
 klaĉ' | chismear
 *klaft' | toesa
 klak' | palmotear
 *klap' | válvula
 *klar'a | (no confus.)
 *klarnet' | clarinete
 *klas' | clase
 klasifik'i
 klasik'a
 *klav' | tecla
 *kler' | instruído
 klient'o
 *klimat' | clima
 *klin'i | (desviar)
 kling' | hoja acero
 klinik'o | clínica
 *klister' | lavativa
 kliš'i | (cliché)
 kloak' | cloaca
 *klopod' | esforzarse
 klor' | cloro
 *kloš' | campana (va-
 *klub' | club [so]
 kluk' | cloquear
 *kluz' | esclusa
 *knab' | muchacho
 knar' | chirriar
 *kned' | amasar

*koaks' | cok
 *kobalt'o
 *kobold' | duende
 *koĉenil' | cochinilla
 (kod') | código
 kodcil'o
 koeficient'o
 kof'r'o
 koincid' | coincidir
 *kojn' | cuña
 *kok' | gallo
 kokard' | escarapela
 *kokcinel' | (insect.)
 *koket' | coqueta
 *kokluš' | coqueluche
 kokon' | capullo
 (larva)
 *kokos' | coco
 *koks' | cadera
 *kol' | cuello
 *kolbas' | embutido
 *koleg'o
 kolegi'o
 *kolekt' | coleccionar
 kolektiv'a
 *koler' | encolerizar-
 se [jaro
 *kolibr' | colibri (pá-
 kolik'o
 *kolimb' | somormujo
 kolizi' | chocar
 kolodi'o | (med.)
 *kolofon'o | (resina)
 *kolomb' | palomo
 *kolon' | columna
 kolonel' | coronel
 koloni' | colonia
 *kolor' | color
 kolos' | coloso
 *kolport' | vender por
 las calles
 *kolubr' | culebra
 kolz' | colza
 *kom' | coma
 *komand' | ejercer
 mando
 komandit'a
 *komb' | peinar
 *kombin' | combinar
 komedi'o

kon

*komenc' | empezar
 *komentari'o
 *komerc' | comerciar
 komet'o
 *komfort' | -odidad
 komik'a | cómico
 komisar'o
 *komisi' | encargar
 komision' | comisión
 ponencia
 *komitat' | comité
 *komiz' | (un) depen-
 diente
 *komod'o | (mueble)
 kompani'o
 *kompar'i
 *komparativ'o
 *kompas' | brújula
 *kompat' | compade-
 kadena
 kompens'i [cer
 *kompetent'a
 kompil' | recopilar
 koment'o
 komplet'a
 *komplez'o
 komplik'i
 kompliment'o
 komplot'o
 kompon'i | (mús.)
 *kompost'i | (imp.)
 kompot'o
 *kompren'i
 *kompres'o | (med.)
 kompromis'o
 kompromit'i
 *komun'a
 *komuni'o
 *komunik'i
 *kon' | conocer
 koncentra
 koncept'i
 *koncert'i
 koncert'o
 koncesi' | concesión
 [oficial
 konciz'a
 *kondamn'i
 kondicional' | condi-
 cional (gram.)
 *kondiĉ' | condición

kon

*kondolenc' | condondor'o [lirse]
 *konduk' | conducir
 *kondut' | portarse
 *konduktor' | revisor, cobrador (vehículo)
 *konfederaci'o [los]
 *konfekci'o
 *konferenc'o | (reunión)
 *konfes'i [nión]
 *konfid' | confiar
 *konfidenc'o
 *konfirm'i
 *konfisk'i
 *konfit'i
 *konflikt'o
 *konform'a
 *konfuz' | confundir
 *konglomerat'o
 *kongregaci'o
 *kongres'o
 *konjak' | coñac
 *konjekt'i | conjetur.
 *konjugaci'o
 *konjunkci'o
 *konk' | concha (móncav'a [luscos])
 *konker' | conquistar
 *konklud'i | (filos.)
 *konkord'o
 *konkret'a
 *konkur' | rivalizar
 *konkurenc' | compet.
 *konkurs'o
 *konsci'i | -ente
 *konscienc'o
 *konsekr' | consagrar (rel.)
 *konsekvenca
 *konsent'i
 *konserv'i
 *konservativ' | conservador
 *konservatori'o
 *konsider'i
 *konsil' | aconsejar
 *konsist'i
 *konsistori'o
 *konsol'i
 *konsonant'o

*konspir'i
 *konstant'a
 *konstat' | comprobar
 *konstern'i
 *konstituci'o
 *konstru'i
 *konsul' | cónsul
 *konsult'i
 *konsum'i
 *kont' | cuenta
 *kontakt'o [riente]
 *kontant' | al contado
 *kontent'a
 *kontinent'o
 *kontinu' | continuo
 *kontor' | escritorio
 *kontraband'o
 *kontrabas'o
 *kontrakt'o
 *kontralt'o
 *kontrapunkt'o
 *kontrast'o
 *kontraü (19)
 *kontribu'i
 *kontribuci'o [ción]
 *kontrol'i | -(inspec)
 *kontur' | contorno
 *kontuz'i
 *konus' | cono
 *konval' | muguete
 *konveks'a
 *konven'i
 *konvenci'o
 *konversaci'o
 *konvert'i [cer]
 *konvink' | convencionalvul'o | (bot.)
 *konvulsi'o
 *kopek'o | (moneda)
 *kopi'o
 *kor' | corazón
 *koral'o
 *koran'o | (mahom.)
 *korb' | cesto
 *kord' | cuerda
 *korekt'i | [(mús.)
 *korelativ'a
 *korespond'i
 *koridor' | pasillo
 *korife'o [pón]

kre

*kork' | corcho, ta-
 *korn' | cuerno
 *korne' | córnea
 *kornet' | corneta
 *kornic' | cornisa
 *kornik' | corneja
 *korol' | corola
 *korp' | cuerpo
 *korporaci'o
 *kospus'o | (milit.)
 *korsaj' | jubón
 *korsar' | corsario
 *korset' | corsé
 *kort' | patio
 *korteg' | (la) Corte
 *korupt' | pervertir
 *korv' | cuervo
 *korvet' | corbeta
 *kosmetik'o
 *kosmogoni'o
 *kosmografi'o
 *kosmopolit'o
 *kost' | costar
 *kostum' | traje
 *kot' | lodo, fango
 *kotiz'i | (cuota)
 *kotlet' | chuleta
 *koton' | algodón
 *koturn' | codorniz
 *kov' | empollar
 *kovert'o | sobre
 *kovr' | cubrir
 *kozak' | cosaco
 *krab' | cámbaro
 *krabr' | avispon
 *krač' | escupir (saliva)
 *krad' | reja [va]
 *krajon' | lápiz
 *kran' | crujir
 *kraken' | hojaldre
 *kramp' | garfio
 *kran' | llave, grifo
 *krani' | cráneo
 *(krank') | manivela
 *kratag' | acerolo
 *krater' | cráter
 *kravat' | corbata
 *kre' | crear
 *kred' | creer

kre

*kredit'o | (com.)
 kreditor' | acreedor
 *krem' | nata
 *kren' | rábano pic.
 (krenel') | tronera
 kreo'l' | criollo
 kreo'zot'o | [(fort.)
 *krep' | crespón
 *krepusk'o
 kres' | berro (bot.)
 *kresk' | crecer
 krest' | cresta (aves)
 *krestomati'o
 *kret' | creta, tiza
 *krev' | reventar
 *kri' | gritar
 *kribr' | tamizar
 *krim' | crimen
 *kriminal'a | (juris.)
 *kring' | rosquilla
 *kripl' | mutilado
 kript' | cripta
 *krisp' | redaño; gor-
 *Krist'o | [guera
 *kristal'o
 kriteri'o
 *kritik'i
 *kriz' | crisis
 krizantem'o
 *kroç'i | (gancho)
 *krokodil'o | (zoo.)
 *krom' | aparte de
 krom' | (metal)
 *kron' | corona
 *kronik'o
 kronologi'o
 kronometr'o
 *krop' | buche; tumor
 (cuello)
 *kroz'i | (mar.)
 *kruc' | cruz
 krucifiks'o | [taro
 *kruč' | jarro, cân-
 *krud' | tosco, crudo
 *kruel'a
 *krup'o | (enferm.)
 *krur' | pierna
 *krust' | costra
 *krut'a | pendiente
 kilofon' | xilófono

*k. t. p. | etc.
 *kub'o | (dado)
 *kubut' | codo
 *kudr' | coser
 *kuf' | cofia
 *kugl' | bala (fusil)
 *kuir' | cocer
 *kuk' | pastel
 *kukol' | cuclillo
 *kukum' | cohombro
 *kukurb' | calabaza
 *kul' | mosquito
 *kuler' | cuchara
 kulis' | bastidor
 *kulp' | culpa
 kult' | culto
 kultur' | cultura
 kumin' | comino
 *kun | con (8)
 *kunikl' | conejo
 *kup' | ventosa
 kupe'o | (vagón)
 *kupol' | cúpula
 kupon' | cupón
 *kupr' | cobre
 *kur' | correr
 *kuraç' | medicar
 *kuraç' | valiente
 *kurator' | (tutor)
 *kurb' | curvo
 *kurier' | correo (un)
 kurioz'a
 kurs' | curso
 kursiv'a
 *kurten' | cortina
 *kusen' | cojín
 *kuš'i | (acostado)
 *kutim' | estar acos-
 tumbado
 *kuz' | cuba, tina
 *kuz' | primo
 kvadrat' | cuadrado
 kvadratur'o
 kvadril'o | (baile)
 kvalit' | calidad
 *kvankam | aunque
 *kvant' | cantidad
 *kvar | cuatro
 *kvaranten'o
 *kvarc' | cuarzo

lan

*kvar'to | (mús.)
 *kvartal' | barrio
 kvast' | borla
 *kvazau' | como si
 (kver') | arrullar
 kverel' | querellarse
 *kverk' | roble
 kvestor' | cuestor
 *kviet' | quieto
 *kvin | cinco
 kvint' | quinta
 (mús.)
 kvintesenc'o
 *kvit'a | sin deber
 *kvitanc' | recibo
 kvocient' | cociente

L

*la (1)
 labirint'o
 *labor' | trabajar
 *lac' | cansado
 *lacert' | lagarto
 *laç' | lazo (ataado)
 *lad' | hojalata
 *laf' | lava (volcán)
 *lag' | lago
 lagun' | laguna
 laik' | laico
 *lak'o | (barniz)
 *lake' | lacayo
 (lakmus') | tornasol
 *laks' | diarrea
 *lakt' | leche
 laktuk' | lechuga
 *lam' | cojo
 lama'o | (budism.)
 lamen' | lámina, pla-
 quita
 lament' | lamentarse
 *lamp' | lámpara
 *lampir' | luciérnaga
 *lan' | lana
 lanc' | lanza
 (lanç) | botar
 *land' | país [(mar.)
 *lang' | lengua
 *lantern' | farol

lan

*lanug' | plumón
 *lapis' | piedra infer-
 *lard'o | [nal
 *largé' | ancho
 *larik' | alerce
 *laring' | laringe
 *larm' | lágrima
 *larv' | larva
 *las' | dejar
 *last' | último
 *lat' | listón, lata
 (alb.)
 *later' | (geom.) lado
 *latun' | latón
 *laũ | según (19)
 *laũb' | emparrado
 *laũd' | alabar
 *laũr' | laurel [dor)
 *laũreat'o | (vence-
 *laũt' | en voz alta
 *lav' | lavar
 *lavang' | alud
 *lavend' | espliego
 *lazur' | azul cielo
 *lección' | lección
 *led' | cuero
 *leg' | leer
 *legat'o | (papal)
 *legend' | leyenda
 *legi' | legión
 *legitim'i
 *legom' | hortaliza
 *leg' | ley
 *lek' | lamer
 *lekant' | margarita
 *lekc'i'o | conferenc.
 *leksikon'o
 *lens' | lente (opt.)
 *lent' | lenteja
 *lentug' | peca (cutis)
 *leon' | león
 *leontod' | diente de
 león (bot.)
 *leopard'o
 *lepor' | liebre
 *lepr' | lepra
 *lern' | aprender
 *lert' | hábil, listo
 *lesiv' | legía
 *letargi' | letargo

*leter' | carta
 *leutenant' | teniente
 *lev' | levantar
 *levkoj' | alhelí
 *li | él [nica)
 *lian' | bejuco (botá-
 *libel' | libélula
 *liber' | libre
 liberal'a
 *libr' | libro
 *lice'o | (instituto)
 *lien' | bazo (anat.)
 *lift' | ascensor
 *lig' | atar
 *lign' | madera
 *liken' | liquen
 *likvid' | liquidar
 *likvor' | licor
 *lili' | lirio
 *lim' | límite
 *limak' | limaza
 *limonad'o | -a
 *lin' | lino
 *lingv' | idioma
 *lini' | línea
 *link' | lince
 *lip' | labio
 *lir' | lira [sia)
 *lirik' | lírica (poe-
 *list' | lista
 *lit' | cama
 *litani' | letanía
 *litter' | letra (alf.)
 *literatur'o
 *litograf' | -iar
 *litr' | litro
 *liturgi' | liturgia
 *liut' | laúd (mús.)
 *liver' | entregar
 *livre' | librea
 *lob' | lóbulo
 *lod' | ½ onza (pes.)
 *log' | cautivar
 *logaritm'o

mag

logik'a
 *logograf'o
 *log' | habitar
 *logi' | palco; logia
 *lojal' | leal
 *lojt' | lota (pescado)
 *lok' | lugar
 lokomobil'o
 *lokomotiv' | -ora
 *lol' | cizaña
 *long' | largo
 *lonicer' | madreSelva
 *lord' | lord (título
 británico)
 *lorn' | catalejo
 *lot' | sortear
 loteri'o
 *lozang' | losange
 *lu' | alquilar
 *lucern' | lámpara
 *lud' | jugar [(igI.)
 *luds' | lujo
 *lukt' | luchar
 *lul' | mecer
 *lum' | luz
 *lumb' | lomo
 *lumbrik' | lombriz
 de tierra
 *lun' | luna
 *lunatik' | lunático
 *lund' | lunes
 *lup' | lobo
 (lupen') | altramuza
 *lupol' | lúpulo
 *lustr' | (lámpara)
 *lut' | soldar
 *lutr' | nutria

M

*mac' | ázimo (pan)
 *mac' | masticar
 *madon'o | N.ª Sra.
 *magazen' | almacén

mag

- *magi'o | -a
 *magnet' | imán
 magnetism'o
 mahagon' | caoba
 *maiz'o
 *Maj' | Mayo
 *majest' | -uoso
 maj'skarab' | abe-
 majolik' [jorro
 major' | comandan-
 *majstr' | maestro [te
 makadam'o (empe-
 drado) [drado
 makaron' | almen-
 makaroni' | -rrón
 *makler' | mediar
 maksim'o [(com.)
 maksimum'o
 *makul' | mancha
 *makzel' | mandíbula
 *mal' (17)
 malakit'o
 malari' | paludismo
 *maleol' | tobillo
 *malgraü (19)
 *malic' | malicioso
 malt' | malta
 malv' | malva
 *mam' | teta, ubre
 mamut'o
 *man'o
 *mana' | maná
 mandaren'o | -ín
 mandat'o | (docu-
 mandolin'o [mento)
 (maneg') | doma de
 caballos
 *mangan' | -eso
 *mang' | comer
 mani'o
 *manier' | manera
 manifest'o
 manifestaci'o

- *manik' | manga
 manipul'i
 *mank' | faltar
 manometr'o
 *manovr' | maniobrar
 mansard' | desván
 *mantel' | capa
 manufaktur'o
 manuskript'o
 *mar' | mar
 marasm'o
 *marcipan' | mazapán
 *marê' | pantano
 *marčand' | regatear
 *mard' | -tes
 margarin'o
 margen'o
 marin' | escabechar
 marionet' | títere
 *mark' | sello
 markiz' | marqués
 *markot' | acodo
 marmelad'o
 *marmor' | mármol
 *marmot'o | (zoo.)
 *maroken' | tafilete
 *marš' | marcha
 *maršal' | mariscal
 *Mart' | Marzo
 *martel' | martillo
 martir'o | (persona)
 *mas' | masa (física)
 masaĝ'o
 *masiv' | macizo
 *mask' | máscara
 *mason' | albañilear
 *mast' | mástil
 *mastik' | masilla
 *mastr' | dueño
 *maš' | malla
 *mašin' | máquina
 *mat' | esterilla
 matador'o

men

- matematik' | -cas
 *maten' | mañana (la)
 materi'o
 *material'o
 *matrac' | colchón
 *matur' | maduro
 (maür'o) | moro
 maüzole'o
 mazurk'o
 *mebl' | mueble
 *meč'o
 *medal'o
 *medalion'o
 medi' | ambiente
 medicin'o
 medikament'o
 *medit'i
 medium'o
 medol' | medula
 (anat., bot.)
 međuz'o
 *meĥanik' | mecánica
 *mej'l' | milla
 *mel' | tejón
 melankoli'o
 melas'o
 *meleagr' | pavo
 melis' | toronjil
 *melk' | ordeñar
 melodi'o
 melodram'o
 *melon'o
 *mem | mismo (uno)
 *membr' | miembro
 *membran'o
 *memor' | acordarse
 menci'i | -onar
 *mend' | hacer pedido
 mens' | mente
 *mensog' | mentir
 *ment' | menta
 *menton' | barbilla
 mentor'o

men

menu'o | menú
 meridian'o
 *merit' | merecer
 *meriz' | cereza (de monte)
 merkat' | mercado (esfera de venta)
 *merkred' | miércoles
 *merl' | mirlo
 merlang' | pescadilla (merluç') | merluza
 *mes' | misa
 *Mesí' | Mesías
 mespil' | níspero
 *met' | poner, meter
 metafizik'o
 metafor'o
 metal'o
 metamorfoz'o
 metempsikoz'o
 meteor'o
 meteorologi'
 *meti' | oficio
 metod'o
 *metr'o
 metrik'o
 metronom'o
 metropol'o
 *mev' | gaviota
 *mez' | medio (en)
 *mezur' | medida
 *mi | yo
 miasm'o
 miaü' | maullar
 *miel'o
 *mien' | semblante
 *migdal' | almendra
 *migr' | correr mun-
 mikrob'o [do
 mikrofon'o
 mikrometr'o
 mikroskop'o
 *miks' | mezclar

*mil
 mild' | suave
 *mili' | mijo
 miliard' | mil millo-
 miligram'o [nes
 milimetr'o
 *milion'o
 *milit' | guerrear
 milv' | milano
 mimik'o
 mimosz'o | (bot.)
 *min'o
 *minac' | amenazar
 minaret'o
 mineral'o
 mineralogi'o
 miniatur'o
 minimum'o
 ministr'o
 (minus) | menos
 *minut'o | [(arit.)
 *miogal' | desmán
 *miop'a | [(zoo.)
 *miozot'o | nomeolvi-
 des (bot.)
 *mir' | asombrarse
 mirabel' | mirobala-
 no (bot.)
 mirakl' | milagro
 *mirh' | mirra
 miriad' | miriada
 miriametr'o
 (mirmeleon') | hor-
 miga león
 *mirt' | arrayón (bot)
 *mirtel' | arándano
 mis' | prefiço (17)
 *misi'o
 *mister'o
 mistik' | mística
 mit'o
 mitologi'o
 mitr'o

mor

mitul' | almeja
 *mizer'o
 mobiliz' | movilizar
 *mod' | moda
 *model'o
 *moder'a
 modern'a
 *modest'a
 modif'i
 modul'i | (voz) [de
 *mok' | burlarse
 *mol' | blando
 molekul'o
 molusk'o
 (mol = minora).
 *moment'o | [(mus.)
 *mon' | dinero
 *monañ' | monje
 *monarh'o o -k-
 monarhi'o o -k-
 *monat' | mes
 *mond' | mundo
 *moned' | chova
 monogram'o | [(ave)
 monolog'o
 monomani'o
 monopol'o
 monoteism'o
 monoteist'o
 monoton'a
 *monstr'o
 *mont' | monte
 *montr' | mostrar
 *monument'o
 *mops' | perrillo dogo
 *mor' | costumbre
 (de un país)
 moral'a
 *morbil' | sarampión
 *mord' | morder
 morfin'o | [(adv.)
 *morgau' | mañana
 *mort' | morir

mor

*morter' | argamasa
 moru' | abadejo
 *morus' | morera
 mosk' | almizcle
 moske' | mezquita
 *most' | mosto
 *mošt' | (tratamien-
 (mot') | lema [to]
 motiv'o
 motor'o
 *mov' | mover
 mozaik'o
 (mucid') | miasmáti-
 *muel' | moler [co
 *muf' | manguito
 *muĝ' | -ir [vesti.)
 *muk' | -osidad
 *mul'o
 (muld') | moldear
 *mult' | mucho
 mumi' | momia
 municio'o
 munt' | montar
 (mec., joyería)
 *mur' | pared, muro
 murd' | asesinar
 *murmur' | murmullo
 *mus' | ratón
 (musikap') | papa-
 moscas (ave)
 *musk' | musgo
 *muskat' | nuez mos-
 cada
 *muskol' | músculo
 *muslin' | muselina
 *mustard' | mostaza
 (condimento)
 *mustel' | marta
 *muš' | mosca
 *mut' | mudo
 muz' | musa
 muze' | museo
 muzik' | música

N

*n | t. 2 (13, 14)
 *naci' | nación
 (nadi') | aguja (va-
 naft' | nafta [rilla)
 naftalin'o
 *naĝ' | nadar
 *naiv' | ingenuo
 *najbar' | vecino
 *najl' | clavo
 *najtingal' | ruiseñor
 *nanken'o | (tela)
 *nap' | colinabo
 *narcis'o | (bot.)
 narkot' | narcotizar
 narkotik'o
 nas' | nasa, (red)
 *nask' | parir, engen-
 *natur'o [drar
 natri' | sodio
 naturalism'o
 *naŭ | nueve
 *naŭz' | dar náuseas
 nav' | nave (templo)
 navigacio
 *naz' | nariz
 *ne | no
 *nebul' | niebla
 *neces' | necesario
 negativ'a [casa
 *negliĝ' | traje de
 *negoc' | negocio
 negr' | negro (un)
 *neĝ' | nieve
 *nek | nī
 nekrolog'o
 nektar'o
 *nenia (18)
 *nenial (18)
 *neniam (18)
 *nenie (18)
 *neniel (18)
 *nenies (18)

NOV

*nenio (18)
 *neniom (18)
 *neniu (18)
 neologism'o
 *nep' | nieto
 nepotism'o
 *nepr'e | irremisible-
 nerv' | nervio
 *nest' | nido
 *net'o | (en) limpio
 neŭtra | (sexo)
 neŭtral'a
 *nev' | sobrino
 *ni | nosotros
 *niĉ' | nicho
 *nigr' | negro
 nihilism'o
 nihilist'o
 nikel'o
 nikotin'o
 nimbo' | aureola
 nimf' | ninfa
 (nimfe') | nenúfar
 *nivel'o [(bot.)
 niz' | gavilán
 *nj' | suf. (17)
 *nobel' | noble (un)
 *nobl' | noble (adj.)
 nod' | nudo (cuer-
 *nokt' | noche [das)
 nokt' | mochuelo
 *nom' | nombre
 nomad' | nómada
 *nombr'o | (cantidad)
 nominal'a
 *nominativ'o
 *nord' | norte
 norm'o
 normal'a
 nostalgio'o
 *not' | anotar
 *notari' | notario
 *nov' | nuevo

NOV

novel' | novela
 *Novembr'o
 *novic'o | novicio
 *nu | interj. indef.
 *nuanc' | matiz
 *nub' | nube
 *nud' | desnudo
 *nuk'o [neral]
 *nuks' | nuez (en ge-
 *nul' | cero
 *numer' | número
 *numeral'o | (gram.)
 numismatik'o
 *nun | ahora
 nunci'o
 *nur | solamente
 *nutr' | nutrir

O

*o | t. subs. (2)
 oaz' | oasis
 *obe' | obedecer
 obelisk'o
 *objekt' | objeto
 objektiv'a
 *obl' | suf. (4)
 *oblat' | oblea
 obligaci'o | (com.)
 oblikv'a
 obol' | (moneda)
 *observ'i
 observatori'o
 *obstin' | terco
 *obstruic' | --ción
 obtuz'a
 ocean'o
 od'o | (poet.)
 *odor' | olor
 *ofend'i
 *ofer' | ofrendar
 *ofic' | empleo
 *oficial'a [tar]
 *oficir' | oficial (mili-
 *oft'e | frecuente.

ogiv' | arco ojival
 *ok | ocho
 *okaz' | ocurrir
 *okcident'o
 oksid' | óxido
 *oksigen'o
 *oksikok' especie de
 arándano
 oktav'o | (mús.)
 *Oktobr'o
 *okul' | ojo
 *okult'a | (ciencia)
 *okup' | ocupar
 *okzal' | acedera
 *ol | que (3 y 7)
 *ole' | aceite
 oleandr' | adelfa, ba-
 ladre (bot.)
 oligarhi' | (o -ark-)
 *oliv' | aceituna
 *omar' | centolla
 *ombr' | sombra
 *ombrel' | paraguas
 omnibus'o
 *on' | suf. (4)
 *ond' | ola
 (onglet') | uña (en-
 cuadern.)
 *oni | se, uno
 oniks' | ónice
 *onkl' | tío
 onobrik' | pipirigallo
 *ont' | part. act. (6)
 *op' | suf. colectiv.
 *opal'o [(4)
 oper' | ópera
 operaci'o
 opi'o
 *opini'o
 *oportun' | adecuado
 opozici'o
 optativ' | (gram.)
 optik' | óptica
 optimism'o
 optimist'o

PAC

*or'o
 *orakol'o
 *orang' | naranja
 (orang'eri'), | inver-
 orator'o | [nácio
 orbit' | (anat., astr.)
 órbita
 *ord' | orden
 *orden' | condecora-
 *ordinar'a | [ción
 *ordon' | mandar, or-
 *orel' | oreja [denar
 *orf' | huérfano
 organ' | órgano
 organism'o
 organiz'i [(mús.)
 *orgen' | órgano
 orgi' | orgía
 *orient'o
 origin'o
 original'a
 oriol' | oropéndola
 orkestr'o
 orkide'o
 *ornam' | adornar
 ornitologi'o
 orografi'o
 ortodoks'a
 *ortografi'o
 *os' | t. futuro (6)
 *osced' | bostezar
 *ost' | hueso
 *ostr'o
 ostracism'o
 *ot' | t. part. 6
 *ov' | huevo
 ovaci'o
 *oval'o
 ozon'o | (quím.)

P

*pac' | paz
 *pacienc'o
 pacient'o | (med.)

pac

pacifism'o
 pacifist'o [mát.)
 pačul'o | (planta aro-
 *paf' | disparar
 *pag' | pagar
 pagod'o
 *pağ' | página
 *paği' | paje
 *pajl' | paja
 *pak' | empaquetar
 *pal' | pálido
 *palac' | -io
 palanken'o
 *palat' | paladar
 paleograf'o
 paleontologi'o
 *paletr'o | (pintur.)
 palinur' | langosta
 *palis' | estaca
 palisandr'o
 *palm' | -era
 *palp'i
 *palpebr'o | párpado
 palt'o | abrigo
 pamflet' | libelo
 *pan'o
 panel' | artesón, ta-
 blero (arq. muebl.)
 panik'o
 panoram'o
 *pantalon'o
 panteism'o
 panteist'o
 *panter'o
 *pantofl'o | chinela
 pantomim'o
 *pap' | Papa
 *papag' | papagayo
 *papav' | adornidera
 *paper' | papel
 *papili' | mariposa
 papyrus'o
 (paprik') | pimiento
 *par' | pareja
 parabol'o
 *parad' | ostentación

paradigm'o
 *paradiz' | paraíso
 *paradoks'o
 paraf' | rúbrica (fir-
 parafin'o [ma)
 parafráz'o
 paragraf'o | párrafo
 *paralel'a
 paralelogram'o
 *paraliz'o
 *parazit'o
 *pardon'i | perdonar
 *parenc' | pariente
 *parentez'o
 *parfum'o
 *parget' | entarimado
 *park' | parque
 *parker' | de memoria
 parlament'o
 parodi'o
 *paroh' | parroquia
 paroksism'o
 *parol' | hablar
 *part' | parte
 *parter' | platea
 *parti' | partido
 *particip'o
 partitur'o
 *paru'o | (avecilla)
 *pas'i
 pasager'o
 *pasament' | galón
 *paser' | gorrión
 *pasiv'o
 *pasiv'o
 *Pask'o
 paskvil'o | pasquín
 *pasport'o
 *past'o | (masa)
 *pasteč' | empanada
 *pastel' | pastilla
 *pastinak' | chirivía
 *pastr' | sacerdote
 *paš' | dar pasos
 *pašt' | apacentar

pen

paštel' | pastel (lá-
 piz)
 *pat' | sartén
 (patel') | rótula
 *patent'o
 patologi'o
 patos'o
 *patr' | padre
 patrici | patricio
 patriot'o
 *patrol' | patrulla
 patron'o
 (paüs') | calcar (di-
 *paüz'o [bujo)
 *pav' | pavo real
 pavian' | cinocéfalo
 *pavim' | enlosado
 *pec' | pedazo
 *peč' | pez (pino)
 pedagog' | pedagogo
 pedagogi' | pedagogo-
 gía
 pedalo
 pedant'o
 pedel' | bedel
 *pedik' | piojo
 *peg' | picamaderos
 *pejzağ' | paisaje
 *pek' | pecar
 *pekl' | salar
 *pel' | expulsar
 pelerin' | esclavina
 *pelikan'o
 *pelt' | abrigo (pie-
 *pelv' | lebrillo [les)
 *pen' | afanarse
 *penc' | penique
 *pend' | pender
 *pendol' | péndola
 *penetr'i
 *penik' | pincel
 *pens'i
 *pensi'o | (paga)
 pension' | (hotel)
 *pent' | arrepentirse
 pentametr'o

pen

*Pentekost'o
 *pentr' | pintar
 peoni'o
 *pep' | piar (pájaros)
 pepsin'o
 *per | (19)
 percept'i
 *perç' | tenca
 *perd'i
 *perdrik' | perdiz
 *pere' | perecer
 *perfekt'a
 *perfid' | traicionar
 *pergamen'o
 perimetr'o
 period'o
 peristil'o | (arquít.)
 *peritone'o | (anat.)
 *perk' | percha (zoo.)
 *perl'o
 *perlamot' | nácar
 *permes' | permitir
 *peron' | grada
 perpendikular' | perpendicular
 *persekut' | perseguir
 *persik' | melocotón
 *persist'i
 *person'o
 perspektiv'o
 peruk' | peluca
 *pes'i (tr., v. pez')
 pesimism'o
 pesimist'o
 *pest'o
 *pet' | pedir
 petard'o
 *petol' | loquear
 *petrol' | petróleo
 *petromiz' | lamprea
 *petrosel' | perejil
 *pez' | pesar (intransitivo)
 *pfenig' | (moned.)
 *pi' | piadoso
 pian'o

piastr'o
 *pice' | pino albar
 *pied' | pie
 *piedestal'o
 *pig' | urraca
 pigme'o
 *pik' | punzar
 *piked' | piquete
 pilo | pila (electr.)
 pilastr'o
 pilgrim' | peregrinar
 *pilk' | pelota
 *pilol' | píldora
 *pilot'o
 *pin'o
 *pinç' | pellizcar, cogger (pinzas)
 *pingl' | alfiler
 *pini' | pino (piñón)
 *pint' | punta
 pioç' | pico, zapapico, piqueta
 *pionir' | iniciador
 *pip'o
 *pipr' | pimienta
 *pips' (enferm. aves)
 *pir' | pera
 piramid'o
 pirat'o
 *pirit'o | (min.)
 *pirol' | pinzón real
 *piroz' | acedía
 *pist' | machacar
 *pistak' | pistacho
 pistil'o | (bot.)
 *pistol'o
 *pišt' | émbolo
 pivot' | espigón,
 *piz' | guisante
 *plac' | plaza
 *plaç' | gustar
 *plad' | fuente (plafon' | techo [to])
 *plafon' | techo [to]
 plag' | plaga
 plagiato' | plagio
 plan'o

pok

*pland' | planta (pie)
 *planed' | planeta
 *plank' | suelo
 *plant'i
 plantag' | llantén
 (bot) [ca]
 plastik' | arte plástica
 *plastr' | emplasto
 *plat' | (aplastado)
 platan'o | (árbol)
 *platen' | platino
 *plaüd' | chapotear
 pleb' | plebe
 pled' | abogar
 *plej | más (3)
 *plekt' | trenzar
 *plen' | lleno
 *plend' | quejarse
 pleonasm'o
 *plet' | bandeja
 pleüronekt' | rodaballo
 *plezur'o | placer
 *pli | más (3)
 *plik'o | (enferm.)
 *plor' | llorar
 *plot' | gobio
 *plu | más (ulterior.)
 *plug' | arar
 *plum'o | pluma
 *plumb' | plomo
 plur'aj, | varios, plural
 plural' | plural [rias]
 *pluš' | felpa
 plutokrat'o
 plutokrati'o
 *pluv' | lluvia
 pneūmatik'o | (fis.)
 *po | a razón (4)
 podagr' | gota (med)
 podi' | estrado
 poem'o
 *poent' | punto (juego)
 poet'o [go]
 poezi'o
 *pokal' | copa (vaso)

pol

polemik'o
 *polic' | (la) policia
 poliglot'o
 *poligon' | alforfón
 polip'o
 polis' | póliža
 politeism'o
 politeist'o
 politik'o | -a
 polk' | polca
 *polur' | pulir
 *polus' | polo
 *polv'o
 *pom' | manzana
 ter'pom' | patata
 pomad'o
 pomp'o | pompa
 *ponard' | puñal
 *pont' | puente
 ponton'o
 *popl' | álamo
 *popol' | pueblo
 popular'a
 *por | para
 por' | poro
 *porcelan'o
 *porci'o
 *pord' | puerta
 pore' | porro
 *porfir'o
 *pork' | cerdo
 *port' | llevar
 portal'o
 *porter' | cerveza do-
 portik'o [ble
 *portret' | retrato
 *posed' | poseer
 *post (19) [go
 *posten' | puesto, car-
 *postul' | exigir
 *pošt' | bolsillo
 *pošt' | correos
 *pot'o | (puchero)
 *potas'o
 *potenc'o

*pov' | poder
 poz' | actitud (fot.,
 pozici'o [art.)
 pozitiv'a
 *pra' | pref. (17)
 *praktik'o | -ca
 *pram' | barca de río
 *prav'a | tener razón
 *precip' | principal-
 *preciz'a [mente
 *predik'i
 *predikat'o | (gram.)
 prefekt'o | (jefe)
 *prefer'i
 *prefiks' | prefijo
 *preġ' | rezar
 prelat'o
 prelud'o
 *prem' | oprimir,
 *premi'o [pensar
 premis'o
 *pren' | coger
 *prepar'i
 *prepozici'o
 prerogativ'o
 *pres' | imprimir
 *preskaŭ | casi
 *pret' | dispuesto
 *pretekst'o
 *pretend'i
 *preter (19)
 preterit'o
 *prez' | precio
 *prezent' | presentar
 *prezid' | presidir
 *pri (19)
 primitiv'a
 *primol'o (bot.)
 *princ' | príncipe
 *princip'o | (filosof.)
 *printemp' | primave-
 *prior'o [ra
 prism'o
 *privat'a | particular

pro

*privilegi'o
 *pro | a causa (19)
 probabl'a
 problem'o
 proced'i
 procedur' | procedi-
 miento jud.
 *procent' | interés
 *proces'o
 procesi'o
 *produkt' | producir
 profan'i
 *profesi'o
 profesor'o
 *profet'o
 profil' | perfil.
 *profit' | provecho
 *profund'a
 prognoz' | -nóstico
 program'o [(med.)
 *progres'i
 projekci'o
 *projekt'o
 *proklam'i
 *prokrast' | aplazar,
 *proksim'a [diferir
 proletari'o
 prolog'o
 *promen' | pasearse
 *promes' | prometer
 *promontor' | -io, ca-
 *pronom' [bo
 prononc'i
 propagand'o
 *propon'i
 proporci'a
 propozici'o | (gram.)
 *prop'r' | propio
 prospekt'o
 *prosper'i
 prostitu'i
 protagonist'o
 protekt' | proteger
 protektorat'o

pro

protest'i
 protokol'o
 prototip'o
 *prov' | ensayar
 *proverb'o
 Providenc'o
 *provinc'o
 *proviz' | abastecer,
 proveer
 provizor' | -sional
 provok' | provocar,
 desafiar
 proz' | prosa
 prozelit'o | -osélito
 prozodi'o' | -sodia
 *prudent'a
 *prujn' | escarcha
 *prun' | ciruela
 *prunel' | endrina
 *prunt' | prestar
 *pruv' | demostrar
 psalm' | salmo
 pseüdonim' | seudó-
 psikolog'o [nimo
 psikologi'o
 (pterodaktil') | pte-
 *publik'o [rodáctilo
 *pudel' | perro de
 aguas
 puding' | (torta)
 *pudr'o | polvos
 (toc.) [plado
 puf'o | relleno, so-
 *pugn' | puño
 *pul' | pulga
 pulćinel'o
 *pulm' | pulmón
 puls'o
 *pulv' | pólvora
 *pulvor'o | (pulve-
 riz.)
 *pumik' | piedra pó-
 mez
 *pump' | bombear
 *pun' | castigar

*punc'o | escarlata
 *punč' | ponche
 *punkt' | punto
 *punt' | -illa, encaje
 *pup' | muñeca (ju-
 guete)
 *pupil'o | (ojo)
 pupitr'o
 *pur' | limpio
 purgatori'o
 puritan'o
 *purpur'o
 *pus' | pus
 pustul' | pústula
 *puš' | empujar
 *put' | pozo
 *putor' | veso (zoo.)
 *putr' | podredumb.

R

*rab' | robar
 rabarb' | ruibarbo
 *rabat' | rebaja
 *raben' | rabino
 rabi' | rabia [dera)
 *rabort' | cepillar (ma-
 raci' | racional
 racionalism'o
 racionalist'o
 *rad' | rueda
 *radi' | radio, rayo
 *radik' | raíz
 radikal'a
 *rafan' | rábano
 *rafin' | refinar
 raj' | raya (pez)
 *rajd' | cabalgar
 *rajt' | derecho (el)
 raket' | cohete
 *rakont' | narrar
 *ramp' | arrastrarse
 *ran' | rana

reg

*ranc' | rancio
 *rand' | borde
 *rang'o
 *ranunkol'o
 *rap' | nabo
 *rapid'a
 *rapir' | florete
 *raport' | informar
 ras' | raza
 *rasp' | raspar
 *rast' | rastrillar
 (rastral') | pauta
 *rat' | rata
 *raük' | ronco
 *raüp' | oruga
 *rav' | embelesar
 *raz' | afeitar
 *re' | pref. (17)
 reakci'o
 real'a
 (reb') | cepa, vid
 rebus' | acertijo
 recenz' | reseñar
 recept' | receta
 *reciprok'a
 recitativ'o
 *redakci'o
 redakt'i
 *redaktor'o
 (redingot') | levita
 redukt' | reducir
 (matem., quim.)
 ref' | rizo (mar)
 referenc'o
 reformaci'o
 refut'i
 *reg' | gobernar
 *regal'i | (buen tra-
 *regiment'o [to
 regent' | regente
 (un)
 *region'o
 *registr'o
 *regn' | reino
 *regol' | reyezuelo

reg
(pájaro)
*regul' | regla
*reg' | rey
regim' | régimen
reklam'o
*rekomend'i
*rekompenc'i
rekord'o | (sport.)
rekrement' | bagazo
(orujo)
*rekrut' | recluta
*rekt' | recto, directo
rektor'o | (universi-
dad)
*rel' | carril, rail
relativ'a
lelief' | relieve
*religi'o
*rem'i
*rembur' | rellenar
(remiz') | cochería
*rempar' | muralla
*ren' | riñón [fort.
rendevu' | cita (para
encontrarse)
renesanc' | Renaci-
miento
*renkont' | encontrar-
se (con uno)
*rent' | renta
*renvers' | derribar,
repertuar'o [volar
reputaci'o
*respekt'i
respektiv'a
*respond'i
respublik' | repúbli-
*rest' | quedar [ca
*restoraci' | restau-
*ret' | red [rant
retin'o | (anat.)
retor'o | (profesor)
retorik' | retórica
retort'o
reumatism'o
*rev' | soñar (ilus.)

revelaci'o
revizi'o
revizor'o
revoluci'o
revolver'o
revu' | revista
rezed'o | (bot.)
*reserv' | reservar
rezign' | renunciar
reznaci'o
*rezin' | resina
rezist' | resistir
rezon' | razonar
result' | resultar
*resultat'o
*rib' | grosella
*ribel' | rebelarse
*ricev' | recibir
ricin'o
*ric' | rico
*rid' | reír
*rif' | escollo
*rifug' | refugiarse
*rifuz' | rehusar
*rigard' | mirar
*rigid'a
*rigl'i | (cerrojo)
rigor'a | riguroso
rikan' | reír (burl.)
*rikolt' | cosechar
*rilat' | relacionarse
*rim' | rima
*rimark' | notar
*rimed' | recurso
*rimen' | correa
*ring' | anillo
*rinocer'o | (zoo.)
*rip' | costilla
ripar' | reparar
*ripet' | repetir
*ripoz' | descansar
*riproc' | reprender
*risk' | arriesgar
rism' | resma
*risort' | resorte,
rit'o | [muelle
ritm'o

ruz
*river' | río [cia
*riverenc' | reveren-
*riz' | arroz
rob' | bata, toga
*rod' | rada
rojalism' | realismo
rojalist' | realista
rok' | roca [resco
rokok' | churriguer-
rol' | papel (teat.)
roman' | novela
romanc' | romanza
romantik'a
romb'o
*romp'i
*rond' | redondo
*ronk'i
*ros' | rocío
*rosmar' | morsa
*rosmaren' | romero
(bot.)
*rost' | asar, tostar
*rostr' | trompa(zoo)
*rot' | comp.^a solda-
rotond'o [dos
*roz' | rosa
*rozari' | rosario
*rub' | escombros (de
ruinas)
*ruband' | cinta
*ruben' | rubí
rubl'o
*rubrik' | (epígrafe)
rubus' | zarza
rubus'ber' | mora
*rug' | rojo
*ruin' | ruina
*rukt' | eructar
*rul' | hacer rodar
*rum' | ron
*rust' | óxido, orín
rut' | ruda (bot.)
rutin'o
*ruz' | astuto

*sabat' | sábado
(sabelik') | col riza-
*sabl' | arena [da
sabr' | sable
sacerdot' | sacerdote
*safir' | záfiro
*safran' | azafrán
*sag' | flecha, saeta
*sagac' | sagaz
sagu' | sagú
*sag' | juicioso
*sak' | saco
*sagr'o | (anat.)
sakrament'o
sakristi'o
*sal' | sal
*salajr' | sueldo
*salamandr'o | (zoo.)
*salat' | ensalada
sald'o | (contabil.)
*salik' | sauce
saliv'o
*salm' | salmón
*salon'o
*salpetr' | salitre
*salt'i
*salut' | saludar
salv' | salva
*salvi' | salvia
*sam' | igual, mismo
*sambuk' | saúco
samovar'o | (tetera)
*san'a
sandal' | sandalia
*sang' | sangre
*sankci' | sancionar
*sankt' | santo
santal'o | (madera)
*sap' | jabón
*sardel' | sardina
*sark' | escardar
sarkasm'o
sarkofag'o
*sat' | saciado
Satan'o

satir' | sátira
satrap'o
*satur'i
*sauc' | salsa
*sav' | salvar
scen' | escena
*sceptr' | cetro
*sci' | saber
*scienc' | ciencia
*sciur' | ardilla
(sd. = spes'deko)
*se | si (condíc.)
*seb' | sebo
*sed' | pero, sino
*seg' | aserrar
segment'o
*seg' | silla
*sek' | seco
*sekal' | centeno
*sekc' | seccionar
sekc'i' | sección (so-
sekreco' | [ciedad)
*sekret'o
*sekretari'o
*seks' | sexo
sekt'o | secta
sektor'o | (geom.)
*sekund'o | (tiempo)
sekundant' | testigo
*sekv' | seguir [duelo
sekur' | seguro (sin
riesgo)
*sel' | silla (montar)
*selakt' | suero lácteo
*sem' | sembrar
semafor'o
*semajn'o
seminari'o
*sen' | sin
senat'o
*senc' | sentido (sig-
*send' | enviar [nif.)
sensaci'o
*sent'i
*sentenc'o | (moral)
sentimental'a
*sep' | siete

*sepi' | sepia, jibia
*Septembr'o
*septem' | (mús.)
(ser') | suero
seraf' | serafín
serajl' | serrallo
*serc' | buscar
seren' | sereno (tiem-
serenad'o | [po)
*sergent' | sargento
*seri' | serie
*serioz' | serio
*serpent'o
*serur' | cerradura
*serv'i | [de mesa)
*servic'o | servicio
*servut' | servidum-
*ses | seis [bre
*sever'a
sevrug' | esturión
*sezon' | estación
(del año)
sfer' | esfera
sfinks' | esfinge
sfinkter'o | (anat.)
*si | se, si (reflexiv.)
*sibl' | siblar
*sid' | estar sentado
*sieg' | sitiar
sifilis'o
sifon'o
*sigel' | sello (lacre)
*sign'o
*signal' | señal
*signif' | significación
*silab'o
*silent' | estar callad.
*silik' | sílice, peder-
*silk' | seda [nal
silogism'o
siluet'o
*silur'o | (pez)
*silvi' | silvia (pája-
simbol'o | [ro)
simetri'o
simfoni'o | sinfonía
*simi' | mono

sim

*simil' | semejante
 simpatí'o
 *simpl' | sencillo
 simptom' | síntoma
 sinagog'o
 sinap' | mostaza (bo-
 *sincer'a [tánica)
 sindikat'o
 sinedri'o | sanedrín
 *singult'i | (hipo)
 *sinjor' | señor
 sinkop' | síncope
 sinod'o
 sinonim'o
 sinoptik'a
 sintaks'o
 sintez'o
 siren'o
 *siring' | lila
 *sirop' | jarabe
 *sistem'o
 *sitel' | cubo, pozal
 *situaci'o
 *skabi' | sarna
 *skadr' | escuadrón
 *skal' | escala (mdid.)
 skalp' | pericráneo
 skandal' | escándalo
 *skapol' | omóplato
 *skarab' | escarabajo
 *skarlat' | (color)
 skarlatin'o | (med.)
 *skarp' | banda, venda
 (cabestrillo)
 *skatol' | cajita
 skelet' | esqueleto
 skeptik' | escéptico
 skem' | esquema
 skerc' | scherzo
 *skerm'i | (esgrima)
 skism' | cisma
 *skiz' | bosquejo
 (sklare') | gallo cres-
 *sklav' | esclavo [ta
 skol' | escuela (filo-
 sofía, arte) [tica
 skolastik' | escolás-

*skolop' | becada
 (skolt') | boy scout
 (skombr') | caballa
 *skorbut'o | (med.)
 *skorpi' | escorpión
 skorzoner'o | (bot.)
 *skrap' | raspar
 *skrib' | escribir
 *skrofol' | escrófula
 skrupul' | escrúpulo
 *sku' | sacudir
 *skulpt' | esculpir
 *skurg' | látigo, disci-
 plinas [(pesc.)
 *skvam' | escama
 (slang') | argot [vo
 slip' | ficha de archi-
 (Sm. = spes'milo)
 *smerald' | esmeralda
 *sobr' | **sobrio**
 (snuf') | oliatear
 (smirg') | esmeril
 soci | sociedad hu-
 mana (la)
 social' | social
 *societ' | sociedad
 sociolog'o
 sociologi'o
 sod' | sosa (quím.)
 *sof' | sofá
 *sofism'o
 sofist'o
 *soif' | tener sed
 *sojl' | umbral
 sokl' | zócalo
 *sol' | solo, sola
 sold' | sueldo (mo-
 neda)
 *soldat' | soldado
 sole' | lenguaje
 solecism'o
 *solen' | solemne
 solid'a
 solidar'a
 solist'o (mús.)
 *solv' | disolver; re-
 solver

spi

solvent' | solvente
 *somer' | verano
 sonnambul'o
 *son' | sonido, v. so-
 noro
 sonat'o | (mús.)
 sond' | sondear
 sonet'o [miendo
 *song'o | soñar dur-
 *sonor' | sonido (cam-
 pana, timbre)
 *sopir' | suspirar
 *sopran' | tiple
 *sorb' | absorber
 *sorç'i | (sortilegio)
 *sorik' | musaraña
 *sorp' | serbo (bot.)
 *sort' | destino
 sortiment'o | (com.)
 *sovag' | silvestre
 *spac' | espacio
 spad' | espada
 *spalir' | varaseto
 spasm' | espasmo
 *spat' | espato
 *spec' | especie
 *special' | especial
 specimen' | muestra
 *spegul' | espejo
 spektakl'o
 spektr' | espectro
 spekulaci'o
 spekulativ'a
 sperm' | esperma
 *spert'a | (perito)
 (spes') 0'0025 Ptas.
 oro
 *spez' | giro
 el — | gasto
 en — | ingreso
 *spic'i | (sazonar)
 *spik' | espiga
 *spin' | espinazo
 *spinac' | espinaca
 *spion' | espía
 *spir' | respirar
 spir'al' | espiral

*spirit' | espíritu
 spiritism'o
 spiritist'o
 spiritualism'o
 spiritualist'o
 *spit' | a despecho de
 splen' | hipocondría,
 esplín
 split' | astilla
 sponde' | espondeo
 (poet.)
 *spong' | esponja
 spontane'a
 sport'o [niosio
 *sprit' | agudo, inge-
 *spron' | espuela
 *sput' | expectoración
 *stab' | Estado Mayor
 *stabl' | caballete
 *staci' | estación
 stadi' | etapa
 (stak') rimero
 *stal' | establo
 stalagmit'o
 stalaktit'o
 stamen' | (bot.) es-
 tambre
 *stamp' | estampilla,
 timbre (la marca)
 *stan' | estaño
 *standard' | bandera
 *stang' | pértiga
 (stapl') | tinglado
 *star' | estar de pie
 *stat' | estado (mo-
 statistik'o [do)
 statu'o
 statur'o
 stearin'o
 *steb' | pespuntar
 *stel' | estrella
 stenograf'i
 stenografi' | taqui-
 *step' | estepa [graffa
 *sterk' | estiércol
 *sterled' | pequeño
 esturión (pez)

*stern' | extender
 *stertor' | estertor
 *stil' | estilo
 stimul' | estimular
 *stip' | retama
 stipendi' | bolsa de
 estudios, prebenda
 de colegial
 *stof'o (medida)
 stoik' | estoico
 *stomak' | estómago
 stopl' | rastrojo
 *strab' | bizquear
 *strang' | extraño
 *strat' | calle
 strategi'o
 streb' | ahincar
 *strec'i | (tensión)
 *strek' | raya, trazo
 *stri' | raya, lista
 *strig' | buho
 strigl' | estrillar
 *strik' | huelga
 striknin'o
 strof'o | (poet.)
 struktur'o
 *strut' | avestruz
 stud' | estudiar
 *student' | estudiante
 *stuk' | estucar
 stult'a | (tonto) [ñón
 stump' | tocón; mu-
 *stup' | estopa [(pez)
 *sturg' | esturión
 *sturn' | estornino
 *sub | debajo (19)
 *subit' | repentino
 *subjekt' | sujeto
 subiektiv'a
 subiunktiv'o
 *sublimat'o
 substanc'o
 *substantiv'o
 subtil'a [(arit.)
 (subtrah') | restar
 subvenci' | subven-
 ción

*suč' | chupar
 *sud' | sud
 *suf'er' | sufrir
 *sufič' | suficiente
 *sufiks' | sufijo
 *suflor' | apuntador
 *sufok' | ahogar
 sugesti'o
 *suk' | jugo
 *sukcen' | succino
 *sukces' | éxito
 *suker' | azúcar
 *sulfur' | azufre
 *sulk' | surco, arruga
 sultan'o
 *sum'o
 *sun' | sol
 *sup' | sopa
 *super | sobre (sin
 tocar) (19)
 *superlativ'o
 *superstič | -ción
 *supoz' | suponer
 *supr' | arriba
 *sur | sobre (19)
 *surd' | sordo [neo
 (surogat') | sucedá-
 *surpriz' | sorprend.
 *surtut' | sobretodo
 *suspekt' | sospechar
 susur' | susurrar
 sutan' | sotana
 swarm' | hormiguear
 *svat' | arreglar casa-
 mientos
 *sven' | desmayarse
 *sving' | blandir

Š

*šaf' | carnero
 šah' | monarca per-
 sa, sofi
 *šajn' | parecer
 *šak' | ajedrez
 *šakal' | chacal
 (šakt') | pozo de

*sal' | chal [mina]
 *šalm' | caramillo
 šalup' | chalupa
 *šam' | gamuza (piel)
 šanc'o | (ocasión)
 *šancel' | hacer osci-
 *šang' | cambiar [lar
 šankr'o | (úlceras)
 šarad' | charada
 *šarg' | cargar [mas]
 *šarg' | cargar (ar-
 *šark' | tiburón
 *šat' | agradecer
 *šaüm' | espuma
 *šel' | corteza
 *šelk' | tirantes
 *šerc' | chancearse
 *ši | ella (5) [fensa]
 *šild' | escudo (de-
 šiling' | chelín
 *šim' | moho [jado)
 *šind' | tableta (te-
 *šink' | jamón
 *šip' | buque
 *šir' | desgarrar
 *širm' | resguardar
 *šlim' | limo, cieno
 *šlos' | cerrar (llave)
 *šmac' | besar con
 efusión
 *šmir' | untar
 *šnur' | cuerda
 šose' | calzada (ca-
 rretera)
 *šov' | empujar (ha-
 ciendo resbalar)
 *šovel' | palear
 šovinizm' | patriote-
 rismo
 šovinizt' | patrioterio
 *špar' | ahorrar
 špat' | azada, azadón,
 laya
 *špin' | hilar [quidos)
 *špruc' | brotar (lí-
 *šrank' | armario

šrapnel' | granada de
 metralla
 *šraüb' | tornillo
 šrump' | avellanarse
 *štal' | acero [ción)
 *štat' | Estado (na-
 *štel' | hurtar
 *štip' | zoquete
 *štof' | tela
 *šton' | piedra [jero
 *štop' | tapar (agu-
 (šstorm') | vendabal
 *štrump' | media
 (calceta)
 *štup' | escalón
 *šü' | zapato
 *šuld' | ser deudor
 *šultr' | hombro
 *šut' | verter (sólí-
 dos)
 šveb' | sostenerse en
 el aire
 *švel' | hincharse
 *švit' | sudor

T

*tabak' | tabaco
 *taban' | tábano
 *tabel' | tabla, lista
 *tabl' | mesa [bla
 *tabul' | plancha, ta-
 taburet' | taburete
 *tačment' | destaca-
 mento
 *taft' | tafetán
 *tag' | día
 (tajd') | marea
 *tajlor' | sastre
 *taks' | tasar
 taksus' | tejo (árbol)
 takt' | compás
 taktik'o | [(mús.)
 *talent'o
 *taler' | (moneda)
 *tali' | cintura

talisman'o
 talk'o | jaboncillo
 talmud'o
 *talp' | topo (zoo.)
 *tambur' | tambor
 tamburin' | tamboril
 *tamen' | no obstante
 tamtam' | instr. mús.
 *tan' | curtir
 tandem' | (bicicl.)
 tangent'o
 tanin'o
 *tapet' | tapiz
 tapiok'o
 *tapiš' | alfombra
 tarantel'o | (baile)
 tarantul'o | (zoo.)
 tarif'o | [naip.)
 tarok'o | (juego)
 *tas' | taza
 task' | tarea
 tatu' | tatuar
 *taüg' | servir para
 *tavol' | capa, lecho
 *t. e. | esto es
 *te' | té
 *teatr'o
 *ted' | fastidiar
 *teg' | enfundar
 *tegment' | tejado
 tegol' | teja
 teism'o
 teist'o
 teknik' | -a
 *teks' | tejer
 tekt'o
 telefon'o
 *tegraf'o
 telegram'o
 *telev' | plato
 teleskop'o
 *tem'o
 *temp' | tiempo
 temperament'o
 temperatur'o
 *temp'i' | sien

templ'o
 *ten' | tener cogido
 *tend' | tienda de
 campaña
 *tenden' | tendón
 tendenc'o
 teni'o | (lombriz)
 tenor'o
 *tent'i
 teokrati'o
 teolog'o
 teologi'o
 teorem'o
 *teori'o
 *ter' | tierra
 terapi'o
 *teras' | terraza
 tercet'o | (mús.)
 *terebint' | trementí-
 teritori'o [na
 *termin'o | (expresión)
 termit'o | (insecto)
 termometr'o
 *tern' | estornudar
 *terur' | terror
 *testament'o
 *testik' | testículo
 *testud' | tortuga
 *tetan'o | (med.)
 *tetr' | faisán negro
 *tetra' | ortega (ave)
 *tez' | tesis
 *tia | tal (18)
 *tial | por eso (18)
 *tiam' | entonces (18)
 tiar' | tiara
 *tibi'o | (hueso)
 *tie | allí (18)
 *tiel | así (18)
 *ties | de ese (18)
 tif'o (med.)
 *tigr'o (zoo.) [llas
 *tiki' | hacer cosqui-
 *tili' | tilo (árbol)
 *tim' | temer
 *timian' | tomillo

*timon' | lanza (co-
 trindr' | yesca [che)
 *tine' | polilla
 tink' | tenca
 tinktur' | tintura
 *tint' | sonar (casca-
 bel, vaso)
 *tio (18)
 *tiom (18)
 tip'o
 tipografi'o
 *tir'i | (tracción)
 tiran'o
 titan'o
 *titol'o | título
 *tiu (18)
 tog' | toga
 *tol' | lienzo
 *toler'i
 tomat'o
 *tomb' | tumba
 *tombak'o | (alea-
 ción)
 *ton'o [tar (tijeras)
 *tond' | esquilar, cor-
 *tondr' | tronar
 tonsur'o
 *topaz' | topacio
 topografi'o
 *torc' | antorcha
 *tord' | torcer
 toreador' | torero
 torent' | torrente
 *torf' | turba (min.)
 *torn' | tornear
 *tornistr' | mochila
 torped'o
 tors'o
 *tort' | torta
 tost' | brindís
 *tra (19)
 *trab' | viga
 tradici'o
 *traduk' | traducir
 *traf' | acertar
 trafik' | circulación,
 tráfico

*tragedi'o
 tragik'a
 tragikomedi'o
 *trahe' | tráquea
 *trajt' | rasgo (ca-
 ra(cter)
 *trakt' | (transacción)
 traktat' | tratado
 tram' | carril (tran-
 *tranc' | cortar [via
 (trançe' | trinchera)
 *trankvil'a
 *trans (19)
 transept'o | (arq.)
 transit'o
 transitiv'a
 trapez'o (geom.)
 (trat') | giro, letra
 *tre | muy [pes)
 *tref' | bastos (nai-
 *trem' | temblar [co
 *tremol' | álamo blan-
 *trempe' | sumergir
 *tren' | arrastrar
 *trezor' | tesoro
 *tri | tres
 (tri'foli') | trébol
 *tribun' | tribuna
 tribunal'o
 tribut'o
 trigonometri'o
 *trik' | hacer calceta
 *trikot' | género de
 *tril' | gorjear [punto
 *trink' | beber
 *trip' | tripas
 *tritik' | trigo
 triumf' | triunfo
 *trivial'a
 *tro | demasiado
 trofe'o
 *trog' | artesa
 *tromb' | tromba
 trombon'o | (mús.)
 *tromp' | engañar
 *tron'o
 trop'o | (retórica)

tro

*tropik'o
 *trot'o | trote
 *trotuar' | acera, an-
 *trov' | hallar [dén
 *tru' | agujero
 *trud' | imponer
 *truf' | trufa
 *trul' | paleta (alb.)
 *trumpet' | trompeta
 *trunk' | tronco
 trup' | tropel
 trust'o | sindicato
 *trut' | trucha
 *tualet' | compostura
 *tub'o | [(personas)
 *tuber' | tuberosidad
 tuberkul'o | (med.)
 tuberkuloz'o | "
 *tuf' | mechón (pelo,
 plumas)
 *tuj | en seguida
 *tuk' | paño, pañuelo
 *tul'o | tul
 *tulip' | tulipán
 *tumult'o
 (tun') | tonelada
 tunel' | túnel
 tunik' | túnica
 *tur' | torre
 turb' | peonza
 *turban'o
 turbin'o
 *turd' | tordo
 turism'o
 turist'o
 *turkis'o | (min.)
 *turment' | atormen-
 tar [tear
 *turn' | volver, vol-
 *turnir' | torneo, lid
 *turt' | tórtola
 *tus' | tos
 *tuš' | tocar
 *tut'a | (entero)

U

*u | t. imper. (6)
 *uj' | suf. (17)
 ukaz' | ucase
 *ul' | suf. (17)
 ulan'o (lancero)
 *ulcer'o
 *ulm' | olmo
 *uln' | vara (medida)
 ultimato
 *um' | suf. (17)
 *umbilik' | ombligo
 *unc' | onza (peso)
 *ung' | uña
 *uniform'o | (vesti-
 unik'a [do)
 unik'a
 unison'o
 *univers'o
 *universal'a
 *universitat'o
 *unu | uno
 (upup') | abubilla
 *ur' | (bisonte)
 uragan' | huracán
 *urb' | ciudad
 urĝ' | urgir
 *urin' | orinar
 *urn'o
 *urogal'o | (ave)
 *urs' | oso
 *urtik' | ortiga
 *us | t. condic. (6)
 *uter'o | matriz (a-
 *util'a [nat.)
 utopi'o
 uvertur'o | (mús.)
 *uz' | usar
 uzur' | usura
 *uzurp' | usurpar

V

vad' | vadear
 *vaff' | barquillo
 (pasta)

ven

*vag' | vagar
 *vagon'o
 vak' | estar vacante
 *vakcini' | arándano
 *vaks' | cera [rojo
 *val' | valle
 valid' | válido
 *valiz' | maleta
 valor'o | valor (pre-
 *vals'o [cio)
 vampir'o [do)
 *van'a | (sin resulta-
 vanel' | avefría
 *vang' | mejilla
 *vanil' | vainilla
 *vant' | frívolo
 *vapor'o
 var' | mercancía
 *varb' | reclutar, alis-
 vari' | variar [tar
 variant'o | variante
 *variol' | viruela
 *varm' | calor
 (varp') | urdimbre
 *vart' | cuidar niños
 *vasal'o
 *vast'a
 *vat' | borra
 *vaz' | jarra, vaso
 vazelin'
 *ve | ¡ay!
 (veft') | trama (teji-
 *veget'i [do)
 vegetar'a
 *vejn' | vena
 *vek' | despertar
 (trans.) [za)
 *vekt' | astil (balan-
 *vel'o | (buque)
 *velen' | vitela
 *velk' | marchitarse,
 agostarse
 velociped'o
 *velur' | terciopelo
 *ven'i
 *vena'i
 *vendred' | viernes

ven		zum
*venen'o	vibr'i [mer]	*vojaĝ' viaje
*venĝ' vengar (se)	*viburn'o (bot.)	*vok' llamar
*venk' vencer	*vic' fila, turno	*vokal'o (letra)
*vent' viento	*vid' ver	vokativ'o
*ventol' ventilar	*vidv'o viudo	*vol' voluntad
*ventr' vientre	*vigl' alerta	*volont' de buena
*ver' verdadero	*vikari'o	gana
verand' galería, tri-	viktim'o	*volum'o (libro)
*verb'o [buna	*vil'o vello	volumen' volumen
verben'o (bot.)	*vilag' aldea	(geom.)
*verd'a	*vin'o	*volupt' -uosidad
*verdigr'o cardeni-	*vinagr'o	*volv' envolver
verdikt'o [llo	*vind'i (pañales)	*vom' vomitar
*verg' vara, verga	vinjet' viñeta	*vort' palabra
*verk' escribir obras	vinkt' roblón	*vost' cola (anat.)
*verm' gusano	vink' hierba donce-	*vual' velo
*vermiĉel' fideos	*vint'r' invierno [lla	vulgar'a
vermut' vermut	*viol' violeta	*vulkan' volcán
*vers'o	*violon'o violín	*vulp' zorra
*verst' (medida)	*violonĉel'o	*vultur' buitre
*vers' verter (líq.)	*vip' látigo	*vund' herida
*vert' coronilla (ca-	*vipur' víbora	
*vertebr'o [beza)	*vir' varón	Z
*vertikal'a	*virg'a virginal	*zebr' cebra
*veruk' verruga	*virt' virtud	zefir' céfiro (vien-
verv' verbosidad	*virtuoz'o (artista)	to suave)
*vesp' avispa [che	visk' muérdago	(zelot') celador
*vesper' tarde, no-	viski'o whisky	*zenit'o
*vespert' murciéla-	vist' (juego)	*zibel' cibelina
*vest' vestido [go	*viŝ' enjugar, secar	zigzag'o
*vestibl'o	*vitr' vidrio	*zingibr' jengibre
*veŝt' chaleco	*vitriol'o (quím.)	*zink' cinc
*vet' apuesta	*viv'i	*zizel' citelo (zoo.)
*veter' tiempo (at-	vivisekci'o	zodiak'o
veteran'o [mosf.)	viz' visado (de pa-	*zon' cinturón
veterinar'o [hículo	saporte, etc.)	zoolog'o
*vetur' ir en ve-	vizi' (aparición)	*zoologi'o
*vezik' vejiga	*vizaĝ' rostro	*zorg' cuidar de
*vezir' visir	*vizier' visera (cas-	zuav'o
*vi Vd. (5)	*vizit' visita [co)	*zum' zumbar
viadukt'o	*voĉ' voz	
*viand' carne (co-	*voj' camino	

Véase Ejercicios Lexicográficos en «Apéndices», n.º 1

(Parte 2) DICCIONARIO ESPAÑOL-ESPERANTO (Abreviado)

Contiene las palabras oficiales (simples) diferentes en ambos idiomas y las que empiezan con menos de tres letras iguales o correspondientes. (Véase nota explicativa al principio de la *Parte 1*). Las palabras precedidas de un asterisco (*), si bien usadas por varios autores y en existencia en diferentes diccionarios, no han sido aún oficializadas por la Academia. Algunas de ellas pueden substituirse ventajosamente con elementos fundamentales y oficiales del idioma. Para mayor facilidad, se han introducido varias palabras derivadas y compuestas. El guión indica repetición de la palabra o parte. Algunas veces, para ahorrar espacio, se ha omitido ora el apóstrofo que separa los componentes de una palabra, ora la terminación, que ya conocemos por la Gramática.

ababol papavo	acción ago, faro	adornar ornam
abadejo gado	acebo ilekso	adorno ornam'ajo
abandonar for'lasi	acedera okzalo	(objeto) galanterio
abanicar vent'umi	acedía pirozo	adquirir akiri
abarcar ampleksi	aceite oleo	aduana dogano
abastecer provizi	aceituna olivo	(arancel) limdepag
abedul betulo	acelga beto	adular flati
abejorro burdo	acera trotuaro	adulto plen'kreska
abeto abio	acero ŝtalo	advertir averti
abogado advokato	acerolo kratago	afanarse peni
abogar pledi	acertar trafi	afeitar razi
aborrecer mal'ami	acertijo rebuso	-ición emo, inkliko
-razar ĉirkaŭ'preni	aciano cejano	-ado (art.) diletanto
abrigar ŝirmi	acodo markoto	(sport) *amatoro
abrigo palto	aconsejar konsili	afinar (mús.) agordi
(de pieles) pelto	acordarse memori	-rmar jes'i, aserti
Abril Aprilo	acordeón *akordiono	agacharse kaŭr'iĝi
abrir mal'fermi	acostarse kuŝ'iĝi	-alla (roble) gajlo
-ochar buton'umi	acostumbrar kutimi	(peces) branko
absorber sorbi	acreedor kreditoro	agorar aŭguri
(ocupar) absorbi	actitud (art.) pozo	Agosto Aŭgusto
abubilla *upupo	activo ag'ema	agotar el'ĉerpi
abuelo avo	acumular amas'igi	agradecer danki
aburrimiento enuo	-dor elec. *—toro	-icultura terkulturo
aburrir tedi	achicoria cikorio	agrijo acida
abusar tro'uzi	adecuado oportuna	agua akvo
acabar fini	(filosofía) *adekvata	aguardar atendi
acariciar karesi	adelfa oleandro	-rdiente brando
acceder konsenti	adivinar diveni	(de cerez.) kirŝo
accidental okaza	adormidera papavo	(de enebr.) ĝino

agudo (med.) | akuta
 (cortante) | akra
 (ingenioso) | sprita
 aguijón | pik'ilo
 águila | aglo
 -eña (bot.) | akvilegio
 aguja | kudr'ilo
 agujero | truo
 ahijado | bapto'filo
 ahincar | strebi
 ahogar | sufoki
 -se (agua) | droni
 ahora | nun
 ahora mismo | ĵus
 ahorrar | ŝpari
 aire | aero
 aislar | izoli
 ajedrez | ŝako
 ajeno | absinto
 ajo | ajlo
 ajustar | al'ĝust'igi
 injusticiar | ekzekuti
 ala |flug'ilo
 alabar | laŭdi
 alabarda | halebardo
 alacena | bufedo
 -ambre | metal'faden
 álamo | poplo
 -blanco | tremolo
 albañilear | masoni
 -ricoque | abrikoto
 albornoz | burnuso
 alcachofa | artiŝoko
 alcanfor | kamforo
 alcanzar | atingi
 alcaparra | kaporo
 alce | alko
 alcornoque | korko-
 aldea | vilaĝo [arbo
 alegre | gaja
 alelí | levkojo
 alerce | lariko
 alerta | vigla
 alfiler | pinglo
 alfombra | tapiŝo

alfoncigo | pistako
 alforfón | poligono
 algarroba | karobo
 algodón | kotono
 alguacil | pedelo
 algunos | kelkaj
 aliso | alno
 alma | animo
 almacén | magazeno
 (depósito) | ten'ejo
 almeja | mitulo
 almendra | migdalo
 -drado | makarono
 almíbar | sirop'ajo
 almidón | amelo
 almirante | admiralo
 -azgo | admiralitato
 almizcle | mosko
 -ohadón | kusenego
 -ohaza | strigl'ilo
 -uerzo | matenmanĝ
 alondra | alaŭdo
 alquilar | lui
 alquitrán | gudro
 -rededors. | ĉirkaŭ'ajo
 alta (en voz) | laŭte
 altivo | mal'humila
 alto (mús.) | aldo
 ¡alto! | haltu!
 altramuz | *lupeno
 alud | lavango
 amable | afabla
 amaestrar | dresi
 amapola | papavo
 amar | ami
 amargo | gal'gusta
 amarillo | flava
 amasar (pan) | knedi
 -bar amarillo | suk-
 ceno
 ambiente | medio
 amenazar | minaci
 -ricana (vest.) | jako
 amonestar | admoni
 ampulosidad | bom-

basto
 amor propio | memes-
 anaquel | breto [timo
 ancho | larĝa
 -dén | trotuar, peron
 angosto | mal'vasta
 anillo | ringo
 ano | *anuso
 anotar | noti
 ansiar | avidi
 anteojo | lorno
 antorcha | torĉo
 anunciar | anonci
 anzuelo | fiŝ'hoko
 añadir | al'doni
 añil | indigo
 año | jaro
 apacentar | paŝti
 apagar | estingi
 aparador | bufedo
 aparecer | aperi
 -te (punto y) | alineo
 -esadumbrar | ĉagreni
 a pesar de | malgraŭ
 apio | celerio
 aplastado | plata
 aplastar | dis'premi
 aplazar | prokrasti
 apoyar | sub'teni
 apreciar | ŝati
 aprender | lerni
 -diz | metio'knabo
 -oximar | proksimigi
 -damente | proksim-
 apuesta | veto [ume
 apuntador | sufloro
 arándano | mirtelo
 -rojo | vakcinio
 araña (lámp.) | lustro
 arbusto | *arbedo
 arar | plugi
 arca | kesto
 arca (de Noé) | *ar-
 arce | acero [keo
 arcilla | argilo

arch

-hipiélago | insularo
 archivo | arhivo
 ardilla | sciuro
 arena | sablo
 arenque | haringo
 argamasa | mortero
 argot | jargono
 arista (geom.) | *eĝo
 (anat., bot.) | *aristo
 armadía | foso
 armario | ŝranko
 armiño | ermeno
 armonía | harmonio
 aro | ring'ego
 arpa | harpo
 arpía | harpio
 arpillera | *dreliko
 arpón | harpuno
 artesa | trogo
 artesón | panelo
 -ículo | vendobjekto
 arveja | *vicio [kop
 arzobispo | ĉefepis-
 arzabal | antaŭ'urbo
 arrastrar | treni
 arrastrarse | rampi
 arrebatar | forpreni
 arrecife | rifo
 arreglar | aranĝi
 -endar (agr.) | farmi
 arrepentirse | penti
 arriba | supre
 arriesgar | riski
 arroz | rizo
 arruga | sulko
 arruinar | ruin'igi
 asa | ten'ilo, *anso
 asar | rosti
 Ascensión | Ĉiel'iro
 ascensor | lifto
 asegurar | cert'igi
 aserrar | segi
 asesinar | murdi
 asma | astmo
 asno | azeno

PARTE 2

asombrarse | miri
 astil (balanz.) | vekto
 astilla | splito
 astillero | doko
 astringente | *adstrin-
 astuto | ruza [ga
 asunto | afero
 atar | ligi
 ataúd | ĉerko
 atormentar | turmenti
 atún | ton'fiŝ, *tinus
 aún | ankoraŭ
 aunque | kvankam
 aureola | nimbo
 ave | birdo
 avefría | vanelo
 avellanarse | ŝrumpi
 avenida | aleo
 avergonzarse | honti
 avestruz | struto
 avezar | hardi
 avispa | vespo
 avispón | krabro [fo
 axis (anat.) | epistro-
 ¡ay! | vel
 ayer | hieraŭ
 ayudar | helpi
 -nte (mil.) | adjutant
 ayunar | fasti
 -tamient. | urbestraro
 azada | ŝpato
 azafrán | safrano
 azar | hazardo
 ázimo (pan) | maco
 azogue | hidrargo
 azor | akcipitro
 azúcar | sukero
 -cande | kando
 azufre | sulfuro
 azul | blua
 - (cielo) | lazuro

B

bacalao | gado
 -chiller | abituriento

bec

bagazo | rekremento
 bailar | danci
 -le (reunión) | balo
 bajo (mús.) | baso
 -relieve | bareliefo
 bala (fusil) | kuglo
 bálago | stoplo
 balance | bilanco
 balanza | pes'ilo
 baldosa | kahelo
 balsa | baseno
 (armadía) | foso
 baluarte | bastiono
 ballesta | arbalesto
 bancal | bedo
 -co (asiento) | benko
 (de taller) | stablo
 (de arena) | sabl'ajo
 -da terciada | skarp
 bandeja | pleto
 bandera | standardo
 (mar.) | flago
 banquete | festeno
 barato | mal'kara
 barbilla | mentono
 barca de río | pramo
 barniz (laca) | lako
 (vidriado) | glazuro
 -quillo (pasta) | vaflo
 -ra (pértiga) | stango
 -raca (tienda) | budo
 barrer | balai
 barrio | kvartalo
 -stido (teat.) | kulis
 basto | trefo (naipes)
 basura | bala'ajo
 bata | robo
 bautizar | bapti
 baya | bero
 baza | preno
 bazo | lieno
 beatón | bigoto
 beber | trinki
 (con exceso) | drinki
 becada | skolopo

bed

bedel | pedelo
 bejuco | liano
 beleño | hiskiamo
 bellota | glano
 berro (bot.) | kreso
 besar | kisi
 (efusiv.) | ŝmaci
 betún | bitumo
 (calzado) | ciro
 bigotes | lip'haroj
 bisiesto | super'jaro
 bizcocho | biskvito
 bizquear | strabi
 blandir | svingi
 blando | mola
 blusa (larga) | kitelo
 boardilla | mansardo
 boca | buŝo
 bodega | kelo
 boj | bukso
 bola (terrón) | bulo
 (esfer.) | globo
 boletín | bulteno
 bolo (juego) | keglo
 bolsa (com.) | borso
 (saco) | sako
 - de estudios | stipen-
 bolsillo | poŝo [dio
 bollo | kuko
 bombear | pumpi
 bombo | tamburego
 boniato | *batato
 bordar | brodi
 borde | rando
 borla | kvasto
 borra | vato
 borrador | mal'neto
 -rar | forigi, skrapi
 bosquejo | skizo
 bostezar | oscedi
 bote | pot'eto
 (barca) | boato
 (salto) | ek'salto
 botica | apoteko
 botín (calz.) | gamaŝo

PARTE 2

botón (bot.) | burĝo-
 (vest.) | butono [no
 bóveda | ark'ajo
 boy scout | *skolto
 bozal | buŝ'umo
 brazalete | ĉirkaŭman
 bregar | barakti
 brema (pesc.) | bra-
 mo
 brezo | eriko
 bribón | fripono
 brindis | tosto
 bromear | ŝerci
 brotar (líq.) | ŝpruci
 (plantas) | kreski
 brújula | kompaso
 brusco | abrupta
 buche | kropo
 budín | pudingo
 bueno | bona
 buey | bovo
 búfalo | bubalo
 buho | strigo
 -nero | kolport'isto
 buitre | vulturo
 buniato | dolĉterpom
 buñuelo | kringo
 buque | ŝipo
 burdel | bordelo
 buril | grifelo
 burlarse | moki
 buscar | serĉi
 buzo | sub'akv'isto
 borrador mal'neto

C

caballa | *skombro
 caballo | ĉevalo
 -ería | kavalerio
 caballero | kavaliro
 caballete | stablo
 cabello | haro
 caber | lok'havi
 cabestrillo | skarpo
 cabeza | kapo [lo
 cabo (mil.) | kapora-

can

(geo.) | promontoro
 cabra | kapr'ino
 -brestante | *kapsta-
 no
 -brio (arq.) | ĉevron
 cacahuete | terpestako
 cadalso | eŝafodo
 cadena | ĉeno
 (prisión) | kateno
 cadera | kokso
 caer | fali
 caja (caudal.) | kaso
 cajita | skatolo
 cajón | kesto
 (muebl.) | tir'kesto
 calabaza | kukurbo
 calabozo | karcerero
 calcar | transdesegni
 caldo | buljono
 calentar | varm'igi
 (encender) | hejti
 -zada (camino) | ŝose
 callar | silenti
 calle | strato
 cama | lito
 camarero | kelnero
 -lengo | ĉambelano
 camarote | kajuto
 -balachear | brokanti
 cámbaro | krabo
 cambiar | ŝanĝi
 cambio | valor'kurso
 camino | vojo
 camisa | ĉemizo
 campana | sonor'ilo
 (vaso) | kloŝo
 -ario | sonoril'turo
 -illa blanca | galant
 campeón | venkinto
 canalón | de'flu'ilo
 canela | cinamo
 cangrejo | kankro
 (de mar) | krabo
 (grande) | omaro
 cansado | laca

can

cántaro | kručo
 -to de grillo | *ĉirpo
 cáñamo | kanabo
 cañón | paf'il'ego
 caoba | mahagono
 capa | mantelo
 (lecho) | tavolo
 -ital (pobl.) | ĉefurbo
 -ítulo | ĉapitro
 -ullo (larva) | kokono
 cara | vizaĝo
 (geom.) | faceto,
 *edro
 caracol | heliko
 caramillo | ŝalmo
 -coma (zoo.) | *ano-
 bio
 -denillo | verdigro
 -gar (pesos) | ŝarĝi
 (armas) | ŝargi [no
 -go (puesto) | poste-
 -ne (comest.) | vian-
 carnero | ŝafo [do
 -pintear | ĉarpenti
 carta | letero
 (naípe) | lud'karto
 cartel | aŝŝo
 cartera | leter'ujo
 carrete | bobeno
 carril | relo
 carro | ĉaro
 carroza | kaleŝo
 casa | domo
 (comercial) | firmo
 -arse | edz(in)iĝi
 -mentero | svat'ema
 -cajo (arena) | gruzo
 cáscara | ŝelo
 casi | preskaŭ
 castigar | puni
 casto | ĉasta
 catalejo | lorno
 -utivar (atraer) | logi
 (embelesar) | ĉarmi
 cavar | fosi

PARTE 2

cazar | ĉasi
 cazuela | kaserolo
 cebada | hordeo
 cebolla | bulbo
 cebra | zebro
 céfiro | zefiro
 ceja | brovo
 celoso | ĵaluza
 célula | ĉelo
 cena | vesper'manĝo
 censo | pri'kalkulo
 censurar | riproĉi
 (reseñar) | recenzi
 centeno | sekalo
 centolla | omaro
 cepillo | broso
 (carp.) | rabot'ilo
 cera | vakso
 cerca | proksime
 (valla) | ĉirkaŭ'baro
 cerda | har'ego
 cerdo | porko
 cereal | greno
 cereza | ĉerizo
 (guinda) | merizo
 cerilla | alumeto
 cero | nulo
 cerveza | biero
 (negra) | portero
 cerrar | fermi
 (con llave) | ŝlosi
 cerrojo | rigl'ilo
 cerradura | seruro
 cesto | korbo
 cetro | sceptro
 cibelina | zibelo
 ciego | blinda
 -mpiés | *skolopendr
 cieno | ŝlimo
 cigarra | cikado
 cigüeña | cikonio
 cima | supro
 cinc | zinko
 cincel | ĉiz'ilo
 -ematógrafo | *kine—

coj

cinocéfalo | paviano
 cinta | rubando
 cintura | talio
 cinturón | zono
 ciruela | pruno
 cisma | skismo
 cisne | cigno
 cita | rendevuo
 citelo | zizelo
 ciudad | urbo
 -anía | civit'an'eco
 ciudadela | citadelo
 cizaña | lolo
 clara huevo | ovblank
 claro (luz) | hela
 clave | traduk'ilo
 (secreta) | ĉifro
 (mús.) | *kleo
 clavel | dianto
 clavo | najlo
 (-especia) | kariofilo
 coartada | alibio
 cobrador (transv.)
 konduktoro
 cobrar | en'spezi
 cobre | kupro
 cocer | kuiri
 (en horno) | baki
 cocodrilo | krokodilo
 coche | kaleŝ, vetur'il
 (de alquiler) | fiakro
 (f. c.) | vagono [ko
 -inilla, crust. | *onis-
 codo (anat.) | kubuto
 código | leĝ'ar, ĉifr'ar
 codorniz | koturno
 cofia | kufo
 coger | preni
 (pillar) | kapti
 (tener) | teni
 cogote | nuko
 cohete | raketo
 cohombro | kukumo
 cojín | kuseno
 cojo | lama

cok | koakso
 col | brasiko
 cola (anat.) | vosto
 (de pegar) | gluo
 (de pesc.) | iŝtiokolo
 colchón | matraco
 colec. sellos | *filate-
 colgar | pendi [lo
 (enganchar) | kroĉi
 colinabo | napo
 comadrón | akuŝ'isto
 comandante | majoro
 comer | manĝi [ĝo
 comida | (tag)man-
 comino | kumino
 -sionista | makleristo
 como si | kvazaŭ
 compañía (sold.) | ro-
 to
 compartimiento | fa-
 (vagón) | kupeo [ko
 compás (mús.) | takto
 (geom.) | cirkelo
 componer | kunmeti
 -stura (pers.) | tuale-
 comprar | aĉeti [to
 comprobar | kunprovi
 (verificar) | konstati
 (inspecc.) | kontroli
 concha (zoo.) | konko
 conde | grafo
 -coración | ordeno
 conejo | kuniklo
 -ferencia | lekcio
 -firmar | jes'igi
 -quistar | al'militi
 -siderar | pri'pensi
 consumos | akcizo
 contar | kalkuli
 (narrar) | rakonti
 -templar | rigard'adi
 -testar | respondi
 -tinuar | daŭr'igi
 -traer | kun'tiri
 -trahecho | kripla

-ventana | fenestroko-
 copa | pokalo [vrilo
 (cáliz) | kaliko
 copas (naip.) | kero
 copo | floko
 coraza | kiraso
 corbata | kravato
 corchete | agrafó
 -dón (atado) | laĉo
 -neja p. b. | frugilego
 corona | krono
 coronel | kolonelo
 -illa (anat.) | verto
 corpiño | korsajo
 cortar | tranĉi
 (a medida) | al'tranĉi
 (con tijera) | tondi
 corteza | ŝelo
 (costra) | krusto
 cortina | kurteno
 correa | rimeno
 corredor | makler'isto
 correo | kuriero
 correos | poŝto
 correr | kuri
 (mundo) | migri
 -ida de carr. | karu-
 cortés | ĝentila [selo
 corzo | kapreolo
 cosa | afero, ajo
 cosechar | rikolti
 coser | kudri
 cosquillar | tikli
 costaĉo | flanko
 costilla | ripo
 (chuleta) | kotleto
 costra | krusto
 costumbres | moroj
 coz | huf'bato
 crápula | diboĉo
 cricetus | hamstro
 crines | kol'haroj
 criollo | kreolo
 croquis | skizo
 cruji | kraki

cruzar (mar.) | krozi
 cuaderno | kajero
 cuadrilla | bando
 cualitativo | eca (17)
 -quiera | kiu ajn (18)
 cuanto... tanto | ju...
 des
 -resma | Grand. Fasto
 cuartel | kazerno
 -to (habit.) | ĉambro
 cuba (tina) | kuvo
 -ierta (buq.) | ferde-
 (libro) | kovr'ilo [ko
 cubo (pozal) | sitelo
 cubrir | kovri
 cucaracha | blato
 cuchara | kulero
 cuchichear | flustri
 cuello | kolo
 (postizo) | kol'umo
 (gorguera) | krispo
 cuenta | kalkulo, kont
 cuento | fabelo
 cuerda | ŝnuro
 dar — | streĉi
 cuero | ledo
 cuerpo (vest.) | kor-
 cuesco | kerno [sajo
 cuidar | zorgi
 -enfermos | flegi
 -niños | varti
 culebra | kolubro
 cumplir | plen'umi
 cuna | lul'ilo
 cuña | kojno
 cureña | afusto
 curtir | tani
 (endurecer) | hardi

CH

chaleco | veŝto
 chancho | galoŝo
 chantre | kantoro
 chapotear | plaŭdi
 chapucear | fuŝi

chaq

chaqueta | jako
 chaquet(ill)a | jaketo
 charanga | fanfaro
 charlar | babili
 charret | kariolo
 charretera | epoleto
 chasquido | klako
 chauffeur | *šoforo
 chelín | šilingo
 chimenea | kameno
 (tubo) | fum'tubo
 chinche | cimo
 chinela | pantoflo
 chirivía | pastinako
 chirriar | knari
 chismear | klači
 chocar | kolizii
 chopo | poplo
 chova | monedo
 chufa | junk'tubero
 chuleta | kotleto
 chupar | suči
 -rrigueresco | rokoko

D

dado | kubo
 (juego) | jet'kubo
 danza teatral | baletto
 dar | doni
 darsena | baseno
 dátil | daktilo
 deber | devi
 (deud.) | šuldi
 decir | diri
 dedo | fingro
 definir | difini
 dejar | lasi
 delantal | antau'tuko
 delectear | silabi
 demasiado | tro
 demostrar | pruvi
 dentera | agaco
 departamento | fako
 (de vagón) | kupeo
 dependiente | komizo

PARTE 2

derecho | dekstra
 el — | la rajto
 derribar | renversi
 desafiar | provoki
 -sayuno | manten-
 mango
 descansar | ripozi
 descender | de'veni
 descendiente | ido
 descifrar | dečifri
 descubrir | el'trovi
 (destapar) | mal'ko-
 vri
 descuento | diskonto
 (rebaja) | rabato
 desengaño | disreviĝo
 desfile | parada maršo
 desgarrar | širi
 desinterés | abnega-
 cio
 deshelarse | degeli
 deslizarse | gliti
 deslumbrar | lumfrap
 desmán (zoo.) | mio-
 galo
 desmayarse | sveni
 desnudo | nuda
 despacho | ekspedo
 (pliego) | depešo
 (venta) | debito
 (pieza) | kontoro
 (particular) | kance-
 a despacho | spite [la-
 despertar | veki [rio
 despedir | adiaii
 despreciar | mal'šati
 -tacamanto | tačmen-
 desterrar | ekzili [to
 destilar | distili
 destruir | detruí
 ĉesván | mansardo
 detenerse | halti
 día | tago
 diarrea | lakso
 dibujar | desegni

emb

Dicbre. | Decembro
 diccionario | vort'aro
 -referencia, m a t. |
 *ekarto
 diferir | prokrasti
 difundir | vast'igi
 digno | inda
 dinero | mono
 diócesis | eparhio
 diptongo | diftongo
 diputado | deput'ito
 dique | digo
 dirección | adreso
 -to | rekta, sen'halta
 discurso | parol'ado
 discurrir | pri'pensi
 disolver | solvi
 disparar | pafi
 dispensar | indulgi
 diputado | preta
 divertir | amuzi
 domingo | dimančo
 dudar | dubi
 duela | *daŭbo
 duelo | funebro
 duende | koboldo
 dueño | mastro
 dulce | dolča
 durar | daŭri

E

ébanu | ebono
 eco | eho
 edad | aĝo
 editar | el'doni
 efímero | efemera
 égloga | eklogo
 jeh! | he!
 jeje | akso [doro
 embajador | ambasa-
 embalar | paki
 embargo (sin) | ta-
 men
 embelesar | ravi
 émbolo | pišto

emb

embrollo | ĉikano
 embudo | funelo
 embutido | kolbaso
 empanada | pasteĉo
 empaquetar | paki
 emparrado | laŭbo
 empezar | komenci
 empinado | kruta
 emplasto | plastro
 empleo | ofico
 empollar | kovi
 -ender | entrepreni
 -resario | impresario
 empujar | puŝi
 (hac. resbalar) | ŝovi
 encaje | punto
 (galón) | pasamento
 encaramarse | grimpi
 encargar | komisi
 (pedido) | mendi
 enceder | brul'igi
 (hogar) | hejti
 encerado | vaks'tolo
 (pizar.) | nigra tabulo
 encina | glan'arbo
 encontrar | trovi
 -se (con uno) | ren-
 konti
 encorvar | fleksi
 encuadernar | bindi
 endoso | *ĝiro
 endrina | prunelo
 -urecer | mal'mol'igi
 (trab., fatiga) | hardi
 enebro | junipero
 Enero | Januaro
 engañar | trompi
 engendrar | naski
 engullir | gluti
 enjugar | viŝi
 enlosado | pavimo
 ensalada | salato
 ensayar | provi
 enseña | el'pend'aĵo
 enseres | uz'aĵo

PARTE 2

ensillar | seli
 entarimado | pargeto
 enterar | sci'igi
 -se | sci'igi
 entero | tuta, ne'frak-
 entregar | liveri [cia
 entrevista | intervjuo
 enviar | sendi
 envolver | volvi
 epígrafe | rubriko
 equinoccio | *ekvi-
 nokso
 erizado (pelo) | hirta
 eructar | rukti
 escabechar | marini
 escaldar | brogi
 escalón | ŝtupo
 escama | skvamo [ko-
 -parate | montroŝran-
 (tien.) | montrofenes-
 tro
 (campana) | kloŝo
 escarapela | kokardo
 escarcha | prujno
 escardar | sarki
 escarlata | punco
 escarnecer | rikani
 escarola | endivio
 escena | sceno
 escéptico | skeptika
 esclavina | pelerino
 esclusa | kluzo
 escollo | mal'helpo
 (geog.) | rifo
 escombros | rubo
 esconder | kaŝi
 escopeta | paŝilo
 escotar | dekolti
 escritor | verk'isto
 -uadra (mar.) | ŝip'-
 aro
 (dibujo) | angul'ilo
 escuchar | aŭskulti
 esudo | ŝildo
 (armas) | blazonŝildo

est

escuela | lern'ejo
 escupir | el'jeti
 (saliva) | kraĉi [to-
 -fera reloj | ciferpla-
 esforzarse | klopodi
 esgrima | skermo
 esmalte | emajlo
 esmeril | *smirgo
 espada | glavo
 (naip.) | piko
 espárrago | asparago
 especias | spic'aĵo
 espeso | densa
 espigón | pivoto
 espina (bot.) | dorno
 (vertebr.) | vertebra-
 ro
 -pino blanco | kratago
 espita | krano
 espliego | lavendo
 esposo | edzo
 espuela | sprono
 espuma | ŝaŭmo
 esquilar | tondi
 establo | stalo
 estaca | paliso
 estación (año) | sezo-
 Estado | ŝtato [no
 - Mayor | stabo
 estampa | bildo
 estanque | lag'eto, ba-
 estante | breto [seno
 este (geo.) | oriento
 esterilla | mato
 estimar | ŝati
 estopa | stupo [ĝeni
 estorbar | mal'helpi,
 estornino | sturno
 estornudar | terni
 estrella | stelo
 -ñimiento | mal'lakso
 estribo | pied'ingo
 estropear | difekti
 esturión | sturgo
 (grande) | huzo

(pequeño) | sterledo
 etapa | stadio
 exhalación (mala) |
 haladzo
 exhortar | admoni
 exigir | postuli
 éxito | sukceso
 expectoración | sputo
 experto | sperta
 explicar | klarigi
 exponer | elmet, risk
 expulsar | peli
 -tendr, alargar | etend
 (un paño, etc.) | ster-
 ni
 extensión | amplekso
 extranjero | fremda
 extraño | stranga

F

fachada | fasado
 faisán | fazano
 faisán negro | tetro
 faja papel | banderolo
 (raya) | strio
 falda | jupo
 faldón | basko
 faltar | manki
 fanega | buŝelo
 fango | koto
 faro | lum'turo
 farol | lanterno
 fastidiar | tedi
 fecha | dato
 felicitar | gratuli
 felpa | pluŝo
 feria | foiro
 ferrocarril | fer'vojo
 fiarse | fidi
 fice | merlango [po
 ficha | notkarto, sli-
 (juego) | lud'peco
 fideos | vermiĉelo
 fila | vico
 firma | sub'skribo

flamear | flagri
 flauta | fluto
 flecha | sago
 florete | rapiro
 florín | guldeno
 folletín | felietono
 folleto | broŝuro
 fondo | fundo
 forraje | furaĝo
 forro | substofa, tego
 fragata | fregato
 fraile | monaĥo
 franela | flanelo
 franja | pasamento
 franqueo | afranko
 frecuente | ofta
 freír | friti
 freno | bremsa
 frente | frunto
 (milit.) | fronto
 en — | kontraŭe
 fresa (frut.) | frago
 fresno | frakseno
 frívolo | vanta
 fuego | fajro
 fuente (plato) | plado
 funda | tego
 fundar | fondi
 fundir | fandi
 fusil | paŝilo

G

gabán | palto
 gabinete | kabineto
 gacela | gazelo
 gaceta | gazeto
 gafas | okul'vitroj
 gafete | agrafio
 gala | parado
 -antear | am'ind'umi
 galería | verando
 galón | pasamento
 galopín | bubo
 gallo | koko
 -cresta | *sklareo

gamuza | ĉamo
 (piel) | ŝamo [to
 gana (comer) | apeti-
 (tener —) | mal'sati
 (de buena -) | volonte
 ganar | gajni
 (trabaj.) | perlabori
 gancho | hoko
 ganso | ansero
 garbanzo | *kikero
 garfio | krampo
 garganta | gorĝo
 garza real | ardeo
 garra | ung'ego
 garrafa | karafo
 gaseosa | limonado
 gastar | el'spezi
 -dor (mil.) | pioniro
 gatillo | ĉano
 gato | kato
 gavilán | nizo
 gavilla | garbo
 gaviota | mevo
 gelatina (manjar)
 galantino
 gemelo | du'naskito
 (lentes) | binoklo
 general (cos.) | hetman
 -o de punto | trikoto
 gineta | genoto
 girasol | sun'floro
 giro | mandato *trato
 gitano | cigano
 globo | balono
 glorieta | laŭbo
 glucosa | glikozo
 gobernar | regi
 (casa) | mastr'umi
 gobio (pez) | ploto
 -lendrino | hirundo
 golosinear | frandi
 golpear | frapi
 goma | gumo
 gomoso | dando
 gorra | ĉapo

gorr

gorrión | pasero
gota | guto
(med.) | podagro
gozar (de) | ĝu
gozne | pord'hoko
grabar | gravuri
grada | perono
grajo | garolo
-n duque (ave) | gufo
-ada (proyec.) | gre-
nado

(d. metralla) ŝrapnelo
granizo | hajlo [no
grano (cereal) | gre-
(pepita) | grajno
(cutis) | akno
gremio | *gildo
grifo | krano
gritar | krii
(bestias) | bleki
grosella | ribo
grúa | *argano
grueso | dika
gruta | grotto
gualdrapa | *ĉabrako
guante | ganto
guardar | gardi
guarnecer | garni
-ición (milit.) | garni-
guerrear | militi [zon
guiñar | okul'signi
guisante | pizo
gusano | vermo
gustar | plaĉi (al)

H

habitar | loĝi
hablar | paroli
hacer | fari, igi (17)
hacia | direkte al
-enda (finca) | bieno
hachear | haki
hada | fe'ino
hallar | trovi
harapo | ĉifono

PARTE 2

hasta (incl.) | eĉ
haya (bot.) | fago
he aquí | jen
hebilla | buko
hecho | fakto
hechura | fasono
helada | frosto
helecho | filiko
-ice | helic, ŝraŭbeg
hembra | ino
heno | fojno
herida | vundo
hermano | frato
herpe | likeno
hervir | boli
hez | feĉo
hiel | galo
hielo | glacio
hierba doncella | vin-
hígado | hepato [ko
hijo | filo
hilar | ŝpini
hilas | ĉarpio
hilo | fadeno
hincharse | ŝveli
hinojo | fenkolo
hipo | singulto
hipocondria | spleno
hisopear | aspergi
hogar | fajr'ujo
(casa) | hejmo
hoja | folio
(cortante) | klingo
(de lata) | lado
hojaldre | krakeno
hollín | fulgo
hombre (varón) | viro
hombreira | epoleto
hombro | ŝultro
hongo | fungo
honrado | honesta
horniguar | svari
horror | abomeno
hortaliza | legomo
hospicio | kadukulejo

int

hoy | hodiaŭ
huata | vato
huevo | kava
huelga | striko
huella | post'signo
hueso | ostio
(cuesco) | kerno
huésped | gasto
huevas | frajo
huracán | uragano
hurtar | ŝteli

I

idioma | lingvo
iglesia | preĝejo
(sociedad) | eklezio
igual | egala
(mismo) | sama
imagen | bildo
imán | magneto
imparcial | senpartia
impedir | bari
imponer | trudi
importante | grava
imprimir | presi
impuesto | de'pago
inclinarse | klini [stara
-dependiente | mem-
indiana | kalikoto
-car | montri, signi
inflamación | brulumo
influenza | gripo
información | raporto
(averiguac.) | enketo
ingenioso | el'pense-
(agudo) | sprita [ma
ingenuo | naiva
iniciador | pioniro
inmune | imuna
insolación | sun'umo
-titutriz | guvernistin
-truído | klera
interés | procento
interjec. indefin. | nu!
-mediario | per'anto

inundar | super'akvi
inventar | el'pensí
-rnáculo | *orangerio
invierno | vintro
ira | kolero
iris | ĉiel'arko
irremisible | nepra
isla | insulo
istmo | ter'kolo

J

ja, ja! | ha, ha!
jabalí | apro
jabón | sapo
-cillo | talko
jacinto | hiacinto
jamón | ŝinko
jarabe | siropo
jardín | ĝardeno
jarra | vazo
jarro | kruĉo
jaula | kaĝo
jazmín | jasmeno
jefe | ĉefo, estro (17)
jengibre | zingibro
jerarquía | hierarĥio
jerigonza | ĵargono
-oglifiko | hieroglifo
(acertijo) | rebuso
jibia | sepio
jilguero | kardelo
jirafa | ĝirafa
joroba | ĝibo
joven | ĵuna
joya | juvelo
jubón | korsajo
judía | fazeolo
judío | hebreo
jueves | ĵaŭdo
jugar | ludi
jugo | suko
juicioso | saĝa
junta | estr'aro
(reunión) | hun'veno
justo (exact.) | ĝusta

juzgar | juĝi

L

labio | lipo
labrar | plugi
lacre | sigel'vakso
lado | flanko
(geom.) | latero
ladrar | boji
ladrillo | briko
lagarto | lacerto
lágrima | larmino
lamer | leki
-para (igl.) | lucerno
lamprea | petromizo
langosta | palinuro
(insect.) | akrido
-nza (coche) | timono
-dera | teksoŝipeto
lápiz | kraĵono
largo | longa
(a lo —) | laŭ'longe
lástima | domaĝo
lastre | balasto
látigo | vipo
(azote) | skurĝo
-tón | flava kupro
laúd | liuto
lava (volcán) | lafo
-tiva | klistero
lazo (cintas) | banto
(cordón) | laĉo
(caza) | kapt'ilo
leal | lojala
lebrillo | pelvo
leche | lakto [mo
-cilla (pesc.) | laktu-
lechuga | laktuko
lechuza | strigo
leer | legi
lejía | lesivo
lejos | for
lema | devizo
lengua | lango
(idioma) | lingvo

lenguado | soleo
lentes | naz'umo
letanía | litanio
letra | litero [tiko
(Bellas —) | beletris-
(de cambio) | kambio
levita | surtuto, *re-
ley | leĝo [dingoto
leyenda | legendo
lezna | aleno
libelo | pamfleto
líber | basto
libra | funto
libre (sin deber) |
librea | livreo [kvita
licencia | forpermeso
liebre | leporo
lienzo | tolo
ligero | mal'peza
lila | siringo
limar | fajli
limo | ŝlimo
limón | citrono
limosna | almozo
limpio | pura
(en —) | nete
líquido | fluida
lirio | lilio
(valles) | konvalo
(cárdeno) | irido
liso (unido) | glata
lista (tabla) | tabelo
listo (hábil) | lerta
(dispuesto) | preta
listón | lato
lobo | lupo
loco | freneza
lodo | koto
lombri | koto
lombriko | lumbriko
lomo | lumbo
loquear | petoli
lota (pesc.) | lojto
loza | fajenco
luciérnaga | lampiro

luch

luchar | batali
(gimnasia) | lukti
lugar | loko, ejo (17)
lujo | lukso
luz | lumo

LL

llama | flamo
llamar | voki
(nombrar) | nomi
llano | ebena
llantén | plantago
llave | ŝlos'ilo
llegar | al'veni
lleno | plena
llevar | porti
llorar | plori
lluvia | pluvo

M

macizo | masiva
machacar | pisti
macho | vir(best)o
madera | ligno
madreselva | lonicero
madroño | *arbuto (x)
maduro | matura
maestro | instru'isto
(en su arte) | majstro
magia | sorĉ(ad)o
-nánimo | grandanima
magullar | ĉifi
-labarista | jonglisto
maleta | valizo
malvavisco | alteo
malla | maŝo
mancha | makulo
mandar | ordoni
(milit.) | komandi
(enviar) | sendi
mandíbula | makzelo
manga | maniko
mango | ten'ilo
(escrib.) | plum'ingo
-guito (vest.) | mufo

PARTE 2

maní | ter'pistako
manejo | fasko
mantequilla | butero
mantillo | humo'
manzana | pomo
-zanilla | kamomilo
mañana (la) | mate-
(adv.) | morgaŭ [no
máquina | maŝino
marco | kadro
marcharse | for'iri
marchitarse | velki
marea | mar'fluo
mareo | marmalsano
marfil | eburo
margarita | lekanto
mariposa | papilio
mariscal | marŝalo
marta | mustelo
martes | mardo
más | pli, plej (3)
(ulterioridad) | plu
(aritmética) | *plus
masa | pasto
masilla | mastiko
masticar | maĉi
matar | mort'igi
(reses) | buĉi
materia | ŝtofo
matiz | nuanco
matorral | arbetaĵo
matrimonio | edz'eco
matriz (anat.) | utero
(fundic.) | *matrico
(escrito) | originalo
maullar | miaŭi
mayor edad | plenaĝa
mazapán | marcipano
mecer | luli
mechón | tufo
media | ŝtrumpo
(hacer) | triki
mediar | per'i
-cemento | kurac'ilo
medicar | kuraci

mol

medida | mezuro
medio | rimedo
(en —) | meze
(mitad) | du'ona
mediodía | tag'mezo
mejilla | vango
melocotón | persiko
mellizo | du'naskito
membrillo | cidonio
-nor (mús.) | *minora
-moria (de) | parkere
menos | mal'pli (3)
menos (arit.) | *mi-
nus
menudo (a) | ofte
mercado | vendoplaco
(constr.) | halo
(oriental) | bazaro
(com.) | komerc'ejo
mercancia | komercaĵ
mercurio | hidrargo
merluza | moruo
mermelada | marme-
mes | monato | lado
mesa | tablo
mesenterio | krispo
mezclar | miksi
mezquita | moskeo
miasmático | *mucida
mica | glimo
mijo | milio
milagro | miraklo
milla | mejlo
mimar | dorloti
mirar | rigardi
mirlo | merlo
misa | meso
mismo (uno) | mem
(igual) | sama
mita | akaro
mochila | tornistro
mochuelo | noktuo
moho | ŝimo
mojar | akv'umi
molde | model'ilo

=: unediĵo (arbutus unedo)

mol

molar | mueli
 -estar | enu'igi, ĝeni
 momia | mumio
 mondar | sen'sel'igi
 mono | simio [rajdi
 montar (cabalg.) |
 (técnica) | munti
 mora (zarza) | rubus-
 moreno | bruna [bero
 morsa | rosmaro
 mosca | muŝo
 moscardón | burdo
 mosquito | kulo
 mostaza | sinapo
 (condim.) | mustardo
 mostrar | montri
 movilizar | mobilizi
 muchacho | knabo
 mucho | multe
 mudo | muta
 mueble | meblo
 muelle (andén) | kajo
 (resorte) | risorto
 mueca | grimaco
 muérdago | visko
 muestra | specimeno
 muleta | lambastono
 multiplicar | mult'igi
 (arit.) | *multipliki
 multitud | amaso
 mundo | mondo
 muñeca (jug.) | pupo
 muñón | stumpo
 muralla | remparo
 murciélago | vesperto
 musaraña | soriko
 muslo | femuro
 mutilado | kripla

N

naba | napo
 nabo | rapo
 nácar | perlamoto
 nacer | nask'igi
 nadar | naĝi

PARTE 2

naranja | oranĝo
 nariz | nazo
 narrar | rakonti
 nata | kremo [ko
 Navidad | Krist'nas-
 necesitar | bezoni
 negro | nigra
 nenúfar | *nimfeo
 neumática | pneŭma-
 ni | nek [tiko
 nido | nesto
 nieto | nepo
 nieve | neĝo
 niño | infano
 níspero | mespilo
 no | ne (12)
 nocivo | mal'utila
 noche | nokto
 (tarde) | vespero
 nomeolvides | miozo-
 nómina | etato [to
 nota | muzik'noto
 notar | rimarki
 novela | romano
 novio | fianĉo
 rudo | nodo
 Ntra. Sra. | Madono
 nuez | nukso
 (nogal) | juglando
 (moscada) | muskato
 número (cant.) | nom-
 nutria | lutro [bro

O

o | aŭ
 obertura | uverturo
 obispo | episkopo
 oblicuo | mal'rekta
 obligar | dev'igi
 oboe | hobojo
 obra | laboro
 (lit., arte) | verko
 obrar | aĝi
 obstante (no) | tamen
 obstruir | bari, ŝtopi

OSO

obtener | ricevi, atin-
 oca | ansero [gi
 ocurrir | okazi
 odiar | mal'ami
 oeste | okcidento
 oficio | metio
 ofrecer | proponi
 ¡oh! | ho!
 oír | aŭdi
 ojiva | ogivo
 ojo | okulo
 ola | ondo
 oler (tr.) | flari
 (intrans.) | odori
 olfatear | *snufi
 olmo | ulmo
 olvidar | forgesi
 olla | pota
 ombligo | umbiliko
 omóplato | skapolo
 onza (peso) | unco
 oportunidad | ŝanco
 oprimir | premi
 orar | preĝi
 ordeñar | melki
 organillo | gurdo
 orgulloso | fiero
 orilla | bordo [deri
 orillar (telas) | bor-
 orin (óxido) | rusto
 orinar | urini
 orla | bordero
 (d. plafón) | kartuŝo
 oro (naip.) | karoo
 oropéndola | oriole
 orozuz | glicirizo
 ortega | tetrao
 ortiga | urtiko
 oruga | raŭpo
 orujo | rekremento
 orzaga | atriplo
 oscilar | ŝancel'igi
 (llama) | flagri
 oscuro | mal'luma
 oso | urso

ostentación | parado
otoño | aŭtuno
otro | alia
ovario | ov'ujo

P

padre | patro
padrino | baptopatro
(duel.) | sekundanto
país | lando
paisaje | pejzaĝo
pájaro | birdo
palabra | vorto
(habla) | parolo
pala | ŝovel'ilo
palanca | lev'ilo
palco | loĝio
paleta (alb.) | trulo
-ma (mano) | manpla-
palmotear | klaki [to
palomo | kolombo
paludismo | malario
panecillo | bulko
(almendr.) | makaro-
pantano | marĉo [no
pañales | vind'ajo
pañó | drapo
pañuelo | tuko [kapo
papamoscas | *muŝi-
papel (teat.) | rolo
(pintado) | tapeto
-pelera | paperkorbo
papilla | kaĉo
paraguas | ombrelo
parar | halt(ig)i
-rasol | sun'ombrelo
pardilla | kanabeno
parecer | ŝajni
pared | muro
paréntesis | krampo
parir | naski
paro (ave) | paruo
párpado | palpebro
-padear | palpebr'umi
partear | akuŝi [ni

participar | partopre-
(notificar) | sci'igi
particular | privata
pasa | sek'vin'bero
pasearse | promeni
pasillo | koridoro
pastel | kuko
patata | ter'pomo
patillas | vang'haroj
patín | glit'ilo
patio | korto
pato | anaso [so
(d. Norte) | mol'ana-
patriotero | ŝovinisto
pauta(dor) | *rastra-
pavo | meleagro [lo
paz | paco
peca | lentugo
pecho | brusto
pedazo | peco
pedernal | siliko
pedestal | piedestalo
pedir | peti
(encargar) | mendi
pegar | glui
(golpear) | bati
peinar | kombi
pejesapo | buf'fiŝo
película | ŝel'eto
(cine) | *filmo
peligro | danĝero
pelo | haro
pelota | pilko
peluca | peruko
pellizcar | pinĉi
pena | sufero
(moral) | ĉagreno
-diente (incl.) | kruta
peonza | turbo
pepino | kukumo
pepita (enferm.) |
pera | piro [pipsó
percal | katuno
percha (zoo.) | perko
(pértiga) | stango

(vest.) | vest'kroĉ'ilo
perdonar | pardonni
peregrinar | pilgrimi
peregil | petroselo
pericráneo | skalpo
peritar | *ekspertizi
perfil | profilo
perforar | bori
perfume | parfumo
periódico | ĵurnalo
perito | sperta
perjudicial | mal'utila
permanecer | resti
peran | sed
pertenecer | aparteni
pértiga | stango
perro | hundo
(de aguas) | pudelo
(doguillo) | mopso
pescadilla | merlango
peso | pez(il)o
pespunterar | stebi
pestaña | okul'haro
petimetre | dando
pez (zoo.) | fiŝo
(d. pino) | peĉo
pezuña | hufo
piano de cola | forte-
piar | pepi [piano
picamaderos | pego
picaporte | pordferm-
pícaro | malnobl [ilo
picazón | juko
pico | beko [telo
(herram.) | pik'mar-
pie (medida) | futo
(estar de —) | stari
piedra | ŝtono
(- infernal) | lapiso
(- pómez) | pumiko
piel (cutis) | haŭto
(corteza) | ŝelo
(d. bestia) | felo
(cuero) | ledo
pierna | kruro

pie

pieza | peco
 pillete | bubo
 pimienta | pipro
 pimienta | ruĝpipro
 (planta) | *papriko
 pincel | peniko
 pino albar | piceo
 (de piñón) | pinio
 pintar | pentri
 pinzas | pinĉ'ilo
 pinzón | fringo
 - real | pirolo
 piña | pini'frukto
 (Americ.) | ananaso
 piñón | pini'semo
 piojo | pediko
 -pirigallo | onobriko
 piso (suelo) | planko
 (nivel) | etaĝo
 (habit.) | ĉamb'aro
 -zarra (piedr.) | ardez
 (encer.) | nigra tabul
 pita | *agavo
 pizarrín | grifelo
 plancha | glad'ilo
 (tabla) | tabulo
 placer | plezuro
 plano (aplast.) | plata
 planta (pie) | plando
 (veget.) | kresk'ajo
 plaquita | lameno
 plata | arĝento
 platea | partero
 plato | telero
 (comida) | mang'porci
 -illos (mús.) | cimba-
 plegar | faldi [lo
 pleito | proceso
 plomo | plumbo
 plumión | lanugo
 pobo | poplo
 poder | povi
 (dar —) | rajt'igi
 podredumbre | putro
 polaina | gamaŝo

PARTE 2

polea | rul'lev'ilo
 -ichinela | pulĉinelo
 -ígono | mult'angulo
 polilla | tineo
 pólvora | pulvo [dro
 -vos (tocador) | pu-
 (pulver.) | pulvoro
 polla silvestre | tetrao
 ponche | punĉo
 ponencia | komisiono
 poner | meti
 porque (conj.) | ĉar
 portarse | kondukti
 posible | ebla
 poste | fosto
 postres | deserto
 potasio | kalio
 poyo | podio
 pozo | puto
 (d. minas) | *ŝakto
 prado | herb'ejo
 precioso | multekosta
 preguntar | demandi
 prenda | garanti'ajo
 pensar | premi
 preñada | graveda
 preparado | preta
 prestar | pruntedoni
 -suntuoso | aroganta
 presupuesto | budĝeto
 primo | kuzo
 principal | ĉefo
 -mente | precipe
 probar | provi
 (demostrar) | pruvi
 procedencia | de'veno
 procesado | akuz'ito
 prodigar | mal'ŝpari
 prohibir | malpermes
 prohijar | adopti
 -romedio | mezonom-
 pronto | baldaŭ [bro
 pronunciar | el'paroli
 proponerse (fin) | celi
 propulsor | helico

que

-tubercancia | tubero
 provocar | inciti
 proyección | lum'bil-
 puchero | poto [do
 pueblo | popolo
 (lugar) | vilaĝo
 -nte (buq.) | ferdeko
 puerco espin | histri-
 puerto | haveno [ko
 pues (causa) | ĉar
 (consecuencia) | do
 pulgada | colo
 pulgón | *afiso
 pulir | poluri
 pulpo | *polpo
 pulsera | braceleto
 pulular | svarmi
 punta | pinto
 punto | punkto
 (juego) | poento
 - y aparte | alineo
 - coma | punktokomo
 dos - | du'punkto
 -tuación | interpunk-
 puntual | akurata [cio
 punzar | piki
 punzón | pik'ilo
 puñal | ponardo
 puño | pugno
 (camis.) | man'umo
 pupilo | zorgato

Q

que (conj.) | ke
 (comparat.) | ol (3)
 (relativ.) | kiu (18)
 quebrantar | frakasi
 quedar | resti
 quejarse | plendi
 quemar | brul'igi
 querer | voli
 (amar) | ami
 (apetecer) | deziri
 querido | kara
 queso | fromaĝo

qui

quiebra | bankroto
 quilate | karato
 química | hemio
 quitar | de'preni
 (hurtar) | šteli
 (apartar) | for'igi
 quizás | eble

R

rábano | rafano
 (picante) | kreno
 rada | rodo
 rail | relo
 raíz | radiko
 rama | branĉo
 -mo (flores) | bukedo
 rascar | grati
 rasgo (car.) | trajto
 raso (tela) | atlaso
 raspar | skrapi
 -trillar (tierra) | erpi
 rastrojo | stoplo
 ratón | muso
 raya (línea) | streko
 (lista) | strio [mo
 rayo (meteor.) | ful-
 (luz, rueda) | radio
 raza | raso, gento
 razón | prav(ec)o
 -social | firmonomo
 razonar | rezoni
 realismo | rojalismo
 rebaja | rabato
 recipiente | baseno
 recluta | rekruto
 -ar | rekruti, varbi
 recoger | kolekti
 (cosechar) | rikolti
 (levantar) | levi
 recopilar | kompili
 recurso | rimedo
 rechinar | grinci
 red | reto
 redaño | krispo
 redimir | el'aĉeti

PARTE 2

redondo | ronda
 referir | raporti
 refinar | rafini
 refugiarse | rifuĝi
 refunfuñar | grumbli
 rehusar | rifuzi
 regaliz | glicirizo
 regalar | donaci
 (buen trato) | regali
 regañón | mal'afabla
 regar | sur'verŝi
 regatear | marĉandi
 registrar | kontroli
 -gla (instr.) | lini'ilo
 regocijarse | ĝoji
 reino | regno
 reír | ridi
 (mofándose) | rikani
 reja | krado
 relacionarse | rilati
 reloj | horloĝo
 rellenar | remburi
 remachar | vinkti
 remendar | fiki
 remolacha | beto
 (sopa de -) | barĉo
 reno | norda cervo
 renunciar | rifuz'igi
 (resignar) | rezigni
 repentino | subita
 reprender | riproĉi
 -sentar | re'prezenti
 reptil | ramp'ajo
 represa | kluzo
 república | respubliko
 repugnar | mal'logi
 requesón | kazeo
 resbalar | (ek)gliti
 res | bruto
 reseñar | recenzi
 -friarse | malvarmumi
 resguardar | ŝirmi
 resolver | solvi
 -istir | kontraŭ'stari
 respirar | spiri

ROS

restante | cetera
 restar | el'preni
 (arit.) | *subtrahi
 resumir | re'sumi
 retama | stipo, genisto
 retener | de'teni
 retrato | portreto
 retrete | neces'ejo
 reventar | krevi [piri
 -vestir (pañó) | dra-
 revolotear | flirti
 -volver (girar) | kirli
 rey | reĝo
 -ezuelo (ave) | regolo
 rezar | preĝi
 rico | riĉa
 rienda | konduk'ilo
 riesgo | risko
 rimeró | *stako
 rincón | angulo
 riñón | reno
 río | rivero
 rivalizar | konkuri
 rizar (pelo) | frizi
 (mar.) | refi
 robar | rabi
 (hurtar) | šteli
 roble | kverko
 roblón | vinkto
 robusto | fortika
 rocío | roso
 -daballo | pleŭronekt
 hacer rodar | ruli
 rodilla | genuo
 rodillo | rulo
 roer | mord'eti
 rojo | ruĝa
 rollo | rulo
 romero | rosmareno
 ron | rumo
 ronco | raŭka
 ropa | vest'ajo, ŝtofo
 -blanca | tol'ajo
 -sa de 100 h. | *cen-
 tifolio

rosquilla | kringo
 rostro | vizaĝo
 rôtula | *patelo
 rubio | blonda
 (pescado) | ploto
 -brica (firma) | para-
 ruda (bot.) | ruto [fo
 rueda | rado
 ruibarbo | rabarbo
 ruido | bruo
 ruiseñor | najtingalo
 rural | kampara

S

saber | scii
 a saber | nome
 saborear | gust'umi
 sacar (extr.) | ĉerpi
 sacerdote | pastro
 saciado | sata
 sacrificar | oferi
 sacudir | skui
 saeta | sago
 salar | pekli
 salchichón | kolbaso
 -lida (venta) | debito
 salitre | salpetro
 salmo | psalmo
 salsa | saŭco
 saltamontes | akrido
 saltar (liq.) | ŝpruci
 salud | sano
 (estar... de -) | farti
 salvado (trigo) | bra-
 salvaje | sovaĝa [no
 salvar | savi
 sandía | akvomelono
 sanedrín | sinedrío
 sanguijuela | hirudo
 sapo | bufo
 sarampión | morbiloj
 sargento | serĝento
 sárna | skabio
 sartén | pato
 sastre | tajloro

sauce | saliko
 saŭco | sambuko
 saya | jupo
 scherzo | skerco [rio
 secretaria | kancela-
 secar (enjug.) | viŝi
 sed (tener) | soifi
 seda | silko
 seducir | de'logi
 segar | falĉi
 seguidamente | tuj
 seguir | sekvi [do
 -ndo (temp.) | sekun-
 seguro (sin riesgo) |
 sekura
 sello | marko, signo
 (correos) | poŝtmar-
 (lacre) | sigelo [ko
 semejante | simila
 semblante | mieno
 sémola | grio
 sencillo | simpla
 sensato | saĝa
 sentarse | sid'iĝi
 sentido | senco
 (percep.) | sento
 sentimiento | bedaŭro
 señal | signalo
 (garantía) | kaŭcio
 señor | sinjoro
 señorita | fraŭl'ino
 separado | aparta
 separar | dis'igi
 ser | esti
 serbo | sorpo
 sereno | sen'nuba
 (vigil.) | noktogardist
 -vicio (estar de) | de-
 ĵori
 (tomar al —) | dungii
 servir (para) | taŭgi
 sesión | kun'sido
 seta | fungo
 seto | bar'ilo [imo
 seudónimo | pseŭdon-

sí (afirm.) | jes
 (condicional) | se
 (dubitativo) | ĉu
 sien | tempio
 siglo | jar'cento
 silbar | fajfi
 (sisear) | sibli
 silvestre | sovaĝa
 silla | seĝo
 (de montar) | selo
 singular | unu'nombro
 sino | sed
 síntoma | simptome
 sisa (impto.) | akcizo
 sitiar | sieĝi
 sobaco | subbrako
 sobornar | sub'aĉeti
 sobrar | mal'manki
 sobre (carta) | kover-
 to
 sobretodo | surtuto
 (gabán) | palto
 sobrino | nevo
 sodio | natrio
 sofá | kanapo
 sofí | ŝaho
 sofocar | hont'igi
 sol | suno
 solamente | nur
 soldar (pegar) | luti
 (autégen.) | *soldi
 soltero | fraŭlo
 sollo | ezoko
 sombra | ombro
 sombrero | ĉapelo
 (d. copa) | tub'forma -
 somorgujo | kolimbo
 -námbulo | somnamb-
 sonar (vaso) | tinti
 soñar (ilus.) | revii
 sopa | supo
 soplar | blovi
 soportar | el'porti
 sordo | surda
 -prender | surprizi

sortear | loti
 (repartir) | lot'umi
 sortija | ringo
 sosa | sodo
 sospechar | suspekti
 -tener | subteni, sur-
 -se en el aire | ŝvebi
 -ido (sig. mús.) | *die-
 sotana | sutano [so
 suave | milda
 subasta | aŭkcio
 -dito | regato, subulo
 -urbio | antaŭ'urbo
 sucedáneo | *surogato
 sucumbir | sub'kuŝi
 sucursal | filio
 sudor | ŝvito
 sueldo | salajro
 suelo | planko
 (laborable) | grundo
 sueño | dorm'emo
 (imagen) | songo
 (ilusión) | revo
 suero | *sero
 -lácteo | selakto
 suerte | feliĉo
 (ocasión) | ŝanco
 sujetador | pren'ilo
 (papeles) | bindo'pin-
 sujeto | subjekto [glo
 sulf., ácid. | vitriolo
 (ferr.) verda —
 (cúpr.) | blua —
 suma (oper.) | adicio
 sumergir | trempi
 superficie | supr'ajo
 surco | sulko
 surtido | sortimento
 surtidor | fontano
 suscripción | abono
 suspirar | sopiri
 sustituir | anstataŭ-
 (ig)i
 sustraer | el'tiri

T

taberna | drink'ejo
 -bleta (tejado) | ŝin-
 do
 tacón | kalkan'umo
 tachar | for'streki
 tafilete | marokeno
 talón (pie) | kalkano
 tallo | trunk'eto
 también | ankaŭ
 tamizar | kribri
 -mpón | stampkuseno
 tanto más | des pli
 tañido | sonoro
 tapar | kovri
 (agujero) | ŝtopi
 tapiz | tapeto
 -pón (corcho) | korko
 taquigrafía | steno—
 tarde | post'tag'mezo
 (noche) | vespero
 tarea | tasko
 tarjeta | karto
 tartamudear | kartavi
 tasar | taksi
 taza | taso
 tea (madera) | keno
 tecla | klavo
 techo | plafono
 teja | tegolo
 tejado | tegmento
 -ido orgánico | *histo
 tejo | taksuso
 tejón | melo
 tela | ŝtofo
 telar | teks'ilo
 telón | rul'kurteno
 temblar | tremi
 temer | timi
 templo | sankt'ejo
 temprano | frue
 tenazas | pren'ilo
 tenca | tinko, perĉo
 -der (alargar) | etendi
 (un paño) | sterni

tenedor | forko
 (de libros) | librote-
 tener | havi [nanto
 teniente | leŭtenanto
 tensión | streĉo
 teñir | tinkturi
 terciopelo, veluro
 terco | obstina
 terrado | teraso
 tesoro | trezoro
 teta | mamo
 tetera | te'kruĉo [no
 (p. hervir) | te'maŝi-
 (rusa) | samovaro
 tiburón | ŝarko
 tiempo (atmos) | ve-
 tienda | butiko [tero
 tijeras | tond'ilo
 timbre | sonor'il'eto
 (sello) | stamp(il)o
 timón | direkt'ilo
 tina | kuvo
 tinta | inko
 tiña | favo
 tío | onklo
 -vivo | karuselo
 tiple | soprano
 tira (raya) | strio
 tirantes | ŝelko
 -rar (lanzar) | ĵeti
 (disparar) | paŝi
 (tensión) | streĉi
 tisis | ftizo
 títere | marioneto
 título (trat.) | (17)
 (epígrafe) | rubriko
 tiza | kreto
 toalla | viŝ'tuko
 tobillo | maleolo
 -cador (aseo) | bu-
 duaro
 (objeto) | galanterio
 tocar | tuŝi
 (campana) | sonori
 (bocina) | son'igi

(mús.) | ludi
 tocino | lardo
 tocón | stumpo
 todo (entero) | tuta
 todos | ĉiuj (18)
 toesa | klafto
 tomar | preni
 (beber) | trinki
 tomo | volumo
 tonto | stulta
 tope | *bufro
 tomillo | timiano
 tonelada | *tuno
 topetón | ek'tuŝ'ego
 topo | talpo
 tordo | turdo
 -neo (lid) | turniro
 (corrida) | karuselo
 tornillo | ŝraŭbo
 toro | vir'bovo
 toronjil | meliso
 tórtola | turto
 tortuga | testudo
 torre | turo
 (casa) | somer'domo
 tos | tuso
 toscó | kruda
 tostar | rosti
 tozudo | obstina
 trabajar | labori
 traicionar | perfidi
 traje | kostumo
 (de casa) | negliĝo
 trama | tra'fadeno
 -nsformar | aliformig
 -dor (electr.) | —toro
 tranvía | tram'vojo
 trapo | tuko
 (harapo) | ĉifono
 tratar | temi (pri)
 a través | laŭ'larĝe
 trazo (raya) | streko
 trébol | tri'folio
 trementina | terebinto
 tren | vagonaro

trenza | har'ligo
 trenzar | plekti
 trepar | grimpi
 tribu (raza) | gento
 trigo (grano) | greno
 (sarrac.) | poligono
 trillar | draŝi
 trineo | glitveturilo
 triunfo (juego) | atu-
 to
 triunvirato | triviraro
 trompa (zoo.) | rostro
 trompeta | trumpeto
 trompo | turbo
 tronar | tondri
 tronco | trunko
 tropa (tropel) | trupo
 tropezar | fal'eti
 trozo | peco
 tumba | tombo
 tumbaga | tumbako
 tumor (cuello) | kro-
 turba | torfo [po
 turbación | embaraso
 turno | vico
 turrón | migdalajo
 tutor | zorganto
 (curador) | kuratoro

U

ubre | mamó
 ¡uf! | fi!
 último | lasta
 umbral | sojlo
 uncir | jungi
 untar | ŝmiri
 uña | ungo [to
 (encuader.) | *ongle-
 urdimbre | *varpo
 urogallo | tetro
 urraca | pigo
 usura | procentego
 utensilio | uzajo
 uva | vin'bero

V

vacaciones | ferioj
 vacilar (moral) | he-
 ziti
 (hacer -) | ŝanceli
 vacío | mal'plena
 (fís.) | *vakuo
 vainilla | vanilo
 valiente | kuraĝa
 válvula | klapo
 vara | vergo
 (medida) | ulno
 varaseto | spaliro
 -ios | diversaj, plu-
 vaso | glaso [raj
 varón | viro
 (anat., bot.) | *angio
 vecino | najbaro
 vehículo | vetur'ilo
 vejiga | veziko
 velo | vualo
 vellosidad | vilo
 vena | vejno
 venda | bandaĝo
 (cabestrillo) | skarpo
 vendabal | *ŝtormo
 ventaja | (pli)bono
 ventana | fenestro
 ventosa | kupo
 ver | vidi
 verano | somero
 verbosidad | vervo
 en verdad | ja
 verderón | fringelo
 vergüenza | honto
 verosímil | kred'eblo
 verter (sólidos) | ŝuti
 vesó (zoo.) | putoro
 vez | fojo
 (turno) | vico
 en vez de | anstataŭ
 viaje | vojaĝo
 víbora | vipuro
 vidrio | vitro
 viernes | vendredo

vig

viga | trabo
 villa | somer'domo
 (aldea) | vilaĝo
 viña | vin'ber'ejo
 viola | ald'violono
 violar | mal'virg'igi
 viruela | variolo
 visir | veziro
 vitela | veneno
 viudo | vidvo
 vivaque | bivako
 vocablo | vorto
 volar | flugi
 -cán | vulkano [men
 -umen (geom.) | volu-
 volver (-tear) | turni

PARTE 2.

(regresar) | re'veni
 votar | voĉdon, balot
 voz | voĉo

Y

y | kaj
 ya | jam [ĝon
 yema (veget.) | bur-
 (huevo) | ov'flavo
 yesca | meĉaj, tindro
 yeso | gipso, kreto
 yunque | amboso

Z

zafiro | safiro
 zanahoria | karoto

zur

zanco | ir'ilo, *stilzo
 zancuda | stilz'birdo
 zángano | burdo
 zapapico | pioĉo
 zapatilla | pantoflo
 zapato | ŝuo
 zar | caro
 zarigüeya | didelfo
 zarza | rubuso
 zócalo | soklo
 zoquete | ŝtipo
 zorra | vulpo
 zueco | galoŝo
 zumo | suko
 zurcir | fiki, kun'
 kudri

LA BIBLIOTEKO

Biblioteko estas ejo, kie oni havas ordigitan kolekton da libroj por esti legataj, t. e. (tio estas) librolegejo. La nomon biblioteko oni aplikas krome al libroŝranko aŭ librobretaro. Ankaŭ libraron aŭ libroserion oni nomas ofte biblioteko.

La bildo montras lernejan bibliotekon. La knabo sidanta ĉe la skribotablo estas la bibliotekisto. Bibliotekisto estas homo, kiu zorgas pri la ordigo kaj konservado de la biblioteko. Alia knabo estas leganto, kiu staras antaŭ librobretoj, kun katalogo en la manoj. Katalogo estas inventaro aŭ listo de libroj, manuskriptoj aŭ aliaj objektoj. (Inventaro estas detala listo pri la posedaĵo ies).

En la desegne prezentata legoĉambro, du geknaboj (knabo kaj knabino) sidas ĉe la granda legotablo. Ili havas antaŭ si, sur la tablo, librojn, kiujn ili atente legas. Do li estas leganto kaj ŝi, legantino. Sur la ekstremo de la (lego)tablo kuŝas kelkaj kajeroj. En la fermitaj tirkestoj de la bibliotekista tablo, troviĝas, nun ne videbla, kartoteko, t. e. katalogo en formo de kartaro. Kiam nova libro alvenas, la bibliotekisto skribas pri ĝi karton kun la nomo de la aŭtoro, titolo de la verko, temo, k. t. p. (kaj tiel plu) kaj envicigas ĝin en la kartaron. (aŭ ordigas ĝin inter la aliaj kartoj).

Specialaj subdividoj (aplikeblaj al la temoj, p. 117)

<i>formaj</i>	<i>lingvaj</i>	<i>literaturaj</i>
(01) teorio	—0 fonetiko	—1 poezio
(02) resumo	—1 ortografio	—2 teatro
(03) enciklopedio	—2 etimologio	—3 novelo
(04) pritrakto	—3 vortaro	—4 pritrakto
(05) gazeto	—4 sinonimoj	—5 elokvento
(06) societo	—5 gramatiko	—6 leteroj
(07) instruo	—6 versfarado	—7 humoro
(08) kolekto	—7 reformo	—8 kolekto
(09) historio	—8 lernolibro	—9 specoj; kritiko
	—9 tropoj	

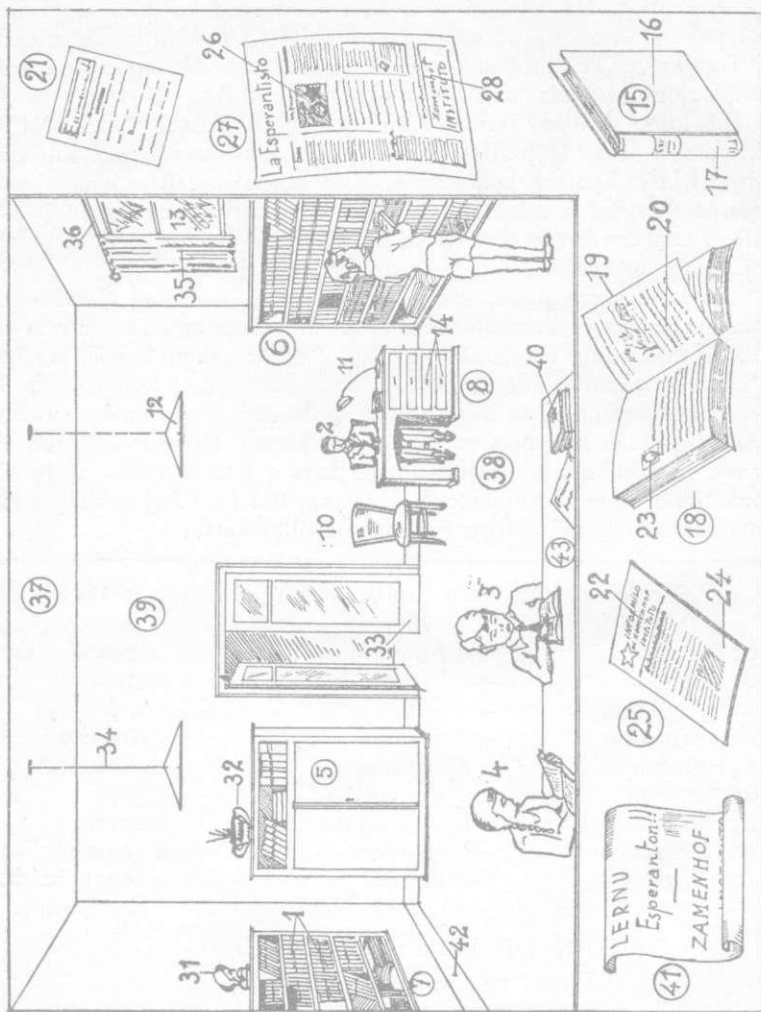
DIVIDOJ DE LA ESP. KLASADO

1/9 Temoj ne-Esperantaj

E o ... Esperanta Movado

E : 1/9 Esperanto en rilato al aliaj temoj (/ = ĝis)

E 1/9 Esperanta Lingvo

EL LA MONDO DE LA LIBROJ

Bibliotekekonomio

LA SLIPO

Ĉi tie mi montras sistemon de slipo, kiu estas tre praktika, kaj kiun mi uzas kun sukceso.

Anstataŭ preni karton, mi prenas paperan slipon.

Komerformatan paperfolion (28 x 22), mi faldas laŭlarĝe en kvar partoj, ĉiu el ili je la grandeco de centimetroj 22 x 7.

Sub la komerformatan folion, mi metas tri foliojn egalajn, lokante sur ĉiun el ili unu karbopaperon por traskribi, kaj mi enlokigas ilin en la skribmaŝinon (aŭ se oni ne posedas skribmaŝinon, oni povas skribi ankaŭ per malmola anilina kraĵono, sed tiam la karbopapero devas esti speciala por mana traskribado aŭ trakopiado.

Tiel mi ricevas por ĉiu indeksota volumo kvar kopiojn egalajn. Tiam mi substrekas per ruĝa kraĵono: sur la unuan kopion la numeron de la dekuma klasado; sur la duan, la priskribon de la temo; sur la trian la nomon de la aŭtoro, kaj sur la kvaran, la titolon de la verko.

Tiam estas farataj kvar apartaj indeksoj. t. e.: laŭ temoj (numera), laŭ temoj (alfabeta), laŭ aŭtoro, kaj laŭ titolo.

Por la malsamaj partoj el unu volumo de diversajtoj aŭ pritraktanta plurajn temojn (ĝenerala periodaĵo, poligrafio aŭ verko pri pli ol unu temo), estas farebla po unu kvarobla slipo por ĉiu artikolo aŭ traktaĵo en la formo montrita, sed al tiuj specialaj slipoj oni devas aldoni ĉe la dekstra supra angulo la ciferojn montrantajn la lokdifinon en la biblioteko, t. e. (tio estas) la ŝrankon, breton kaj volumon, se oni ne lokigas la librojn laŭ ilia dekumklasada ordo. Se oni ne aranĝas la librojn sur la bretoj laŭ la dekumklasadaĵ ciferoj, tiam ĉiuj slipoj devas surporti la lokmontrajn ciferojn ĉe la supra, dekstra angulo, inkluzive de la slipoj koncernantaj la volumon en ĝia tuteco.

Tiu speco de longaj paperslipoj havas la plutilon (avantaĝon), ke ili, estante pli flekseblaj, ol la kartoj, povas esti kunligitaj ĉe sia maldekstra ekstremo en sufiĉe dikajn faskojn per ŝnureto aŭ per ŝtala risortagrafo, kaj oni povas konsulti ilin facile, kiel libroforman katalogon, ne apartigante ilin el la respektiva serio kaj tial sen la danĝero, ke la slipoj miksiĝu aŭ perdiĝu.

LISTO DE LA CENT UNUAJ DIVIDOJ POR LA BIBLIOTEKA

KLASADO (Dekuma sistemo de Dewey).

0	GENERALAJ VERKOJ	27	Religia historio
01	Bibliografio	28	Eklezio. Sekto
02	Bibliotekekonomio	29	Religio nekristana
03	Ĝenerala Enciklopedio		
04	Ĝenerala Traktaĵo	3	SOCIOLOGIO
05	Ĝenerala Periodaĵo	31	Statistiko
06	Ĝenerala Societo, - Kongreso	32	Politiko
07	Ĵurnalo, ĵurnalismo	33	Ekonomio publika
08	Ĝenerala Kolekto, - Verkaro	34	Juro
09	Maloftaĵo. Manuskriptoj.	35	Administrato
		36	Asocio. Instituto
		37	Edukado
		38	Komerco
		39	Kutimo. Moro. Folkloro
1	FILOZOFIO		
11	Metafiziko		
12	Temo metafizika	4	FILOLOGIO, LINGVOSTUDO
13	Menso kaj korpo		
14	Sistemo filozofia	41	Internacilingva
15	Psikologio	42	Angla
16	Logiko	43	Germana
17	Etiko, Moralo	44	Franca
18	Filozofo antikva	45	Itala
19	Filozofo moderna	46	Hispana
		47	Latina
2	RELIGIO	48	Greka
21	Teologio natura	49	Alia
22	Biblio		
23	Doktrino. Dogmo. Teologio	5	SCIENCO NATURA
24	Religia praktiko	51	Matematiko
25	Predika. Pastra. Paroha	52	Astronomio
26	Eklezia Instituto. Laboro.	53	Fiziko
		54	Ĥemio. Mineralogio
		55	Geologio

- 56 Paleontologio
 57 Biologio. Antropologio
 58 Botaniko
 59 Zoologio

6 **SCIENCO APLIKITA.
 TEKNOLOGIO**

- 61 Medicino
 62 Inĝenierarto
 63 Agrikulturo (Terkulturo)
 64 Ekonomio hejma
 65 Komerco. Transporto
 66 Industrio ĥemia
 67 Fabrikado, manufakturo
 68 Industrio mehanika. Metio
 69 Konstruarto

7 **BELARTOJ, SPORTO**

- 71 Ĝardenplanado
 72 Arĥitekturo
 73 Skulptado. Numismatiko
 74 Desegno. Arto grafika
 75 Pentrado
 76 Gravurado

- 77 Fotografado
 78 Muziko
 79 Amuzo. Sportoj

8 **LITERATURO**

- 81 Internacilingva
 82 Angla
 83 Germana
 84 Franca
 85 Itala
 86 Hispana
 87 Latina
 88 Greka
 89 Aliaj

9 **HISTORIO**

- 9 (3) Historio antikva
 9 (4) Historio eŭropa
 9 (5) Historio azia
 9 (6) Historio afrika
 9 (7) Historio nordamerika
 9 (8) Historio sudamerika
 9 (9) Historio oceania, polusa
 91 Geografio, vojaĝado
 92 Biografio

HELPAJ SIGNOJ: Formo, (o); loko, (1/9); raso, (=); dato, «...»; lingvo, =; rilato, :; divido, -; alfabeto, A/Z; numero 1/9.

Kelkaj ekzemploj formeblaj el la tabelo supre donita:

- 61 (o6) (7) Medicina Societo en Norda Ameriko.
 51 (=5) La Matematiko ĉe la Aziaj rasoj.
 9 (4) «1914/8» Historio de Eŭropo de 1914-1918.
 22 = 1 La Biblio en Esperanto.
 41 : 5 La Internacia Lingvo en Scienco.
 43-3 Germana Vortaro.
 412-36 Esperanta-Hispana Vortaro (=E 36).
 812-1 Originala Esperanta Poezio.

EKZERCOJ

Es conveniente leer de viva voz para practicar la pronunciación. Véase el Alfabeto y Acento prosódico, págs. 17 y 18. V. Apéndice n.º 2

La frato de mia najbaro estas tre bona.

Li vendis hieraŭ sian cigarujon kaj (li) aĉetis ĉe (aŭ en la butikoj) sia onklo dek oranĝojn (aŭ dekon de oranĝoj) por la infanoj; por (tio,) ke ili estu kontentaj. Ili dankis lin sincere.

Si estas diboĉema kaj tial (ŝi) fartas malbone.

Demandaro

Kiu estas bona?—La frato.
Kies frato?—Tiu de mia najbaro.

Ĉu la frato estas bona? — Jes.
Kia estas la frato? — Bona.

Kiu vendis sian cigarujon?—Li.
Kion li vendis?—Sian cigarujon.
Kaj kion li aĉetis?—Dek oranĝojn (aŭ dekon da oranĝoj).

Kie li ilin (aŭ ĝin) aĉetis? (aŭ kie li aĉetis ilin?) — Ĉe (aŭ en la butikoj) sia onklo.

Kiam?—Hieraŭ. Ĉu hieraŭ?—Jes, tiam.

Kies estas la butikoj? — De lia onklo.

En kiu butikoj estis aĉetitaj la oranĝoj?—En tiu de lia onklo.

Kiom da oranĝoj (aĉetis la frato) —Dek (aŭ dekon da oranĝoj).

EJERCICIOS

El hermano de mi vecino es muy bueno.

Él vendió ayer su cigarrera y compró en casa de (o en la tienda de) su tío diez naranjas (o una docena de naranjas) para los niños; para que estén contentos. Ellos le dieron las gracias sinceramente.

Ella es disoluta y por eso se encuentra mal.

Cuestionario

¿Quién es bueno?—El hermano.

¿El hermano de quién?—El de mi vecino.

¿Es bueno el hermano? — Sí.

¿Cómo (cuál) es el hermano?—Bueno.

¿Quién vendió su cigarrera?—Él.

¿Qué vendió él? — Su cigarrera.

Y ¿qué compró?—Diez naranjas (o una docena de naranjas).

¿Dónde las (o la) compró?—En casa de (o en la tienda de) su tío. (El tío pertenece al sujeto).

¿Cuándo?—Ayer. ¿Ayer?—Sí, entonces.

¿De quién es la tienda?—De su tío. (El tío no es del sujeto).

¿En qué tienda fueron compradas las naranjas?—En la de su tío.

¿Cuántas naranjas (compró el hermano)? — Diez (o una docena de naranjas).

Ĉu li aĉetis la oranĝojn ĉe sia kuzo? — Ne.

Kiu aĉetis pirojn? — Neniu.

Por kiu (aŭ kiuj) li aĉetis (aŭ aĉetis li) la oranĝojn? — Por la infanoj.

¿Compró él las naranjas en casa de su primo? — No.

¿Quién compró peras? — Nadie.

¿Para quién (o quiénes) compró él las naranjas?—Para los niños.

Al kiu li donis ilin? (aŭ li ilin donis?)—Al la infanoj. Por kio li aĉetis ilin? — Por (tio) ke la infanoj estu kontentaj. Kiun dankis la infanoj? — Lin. Ĉu sincere? — Jes, (tiel). Kion faris ili? — Ili dankis lin sincere. (aŭ Sincere ili dankis lin). **La sintaxis o construcción es completamente libre en Esperanto; la principal condición es la claridad, a la cual presta inapreciable apoyo la terminación N que distingue el acusativo.**

Kia ŝi estas? — Diboĉema. Kaj kiel ŝi fartas? — Malbone. Kial ŝi fartas malbone? — Ĉar (aŭ tial ke aŭ pro tio ke) ŝi estas diboĉema. Ĉu ŝi estas diboĉema? — Jes, ŝi estas tia.

Ejercicio. — Construir una frase y hacer sobre ella todas las preguntas y respuestas posibles, en la forma indicada. Nótese que cuando la pregunta no empieza con una palabra interrogativa (*kio, kiu, etc.*, véase lección 18), se le antepone la palabra ĈU, que no se traduce en castellano.

Los interrogativos son también **relativos**, ej.: La butiko, en **kiu**¹ (aŭ **kie**) li aĉetis la oranĝojn. **kiujn**² li donis al la infanoj, apartenas al lia onklo. Tiu, **kiu** aĉetis la oranĝojn, estis li.

¹⁾ Pronúnciese *kí-u*. ²⁾ Pronúnciese *kí-ujn* (plural, acusativo).

Dialogo

Bonan tagon (aŭ saluton), amiko. Kiel vi fartas?

Bone, kaj vi?

Bone, dankon (*mi donas al vi*).

Kaj via familio, ĉu ĝi (aŭ ili) fartas bone? (aŭ bone fartas?).

Jes, ankaŭ.

Ĉu vi scias, kioma horo estas?

Nun estas la oka (horo) kaj tri-dek kvin minutoj.

Tial (aŭ tiel do) mi adiaŭas vin, ĉar mi tuj devas ekiri al la

Diálogo

Buenos días (o se le saluda), amigo, ¿cómo está usted?

Bien, ¿y usted?

Bien, gracias (*doy a usted*).

Y su familia ¿está (o están) bien?

Sí, también.

¿Sabe usted qué hora es?

Ahora son las ocho y treinta y cinco minutos.

Así, pues, me despido de Vd., porque debo marcharme en se-

oficejo, kiu estas malproksime.

Ne prokrastu, do, adiaŭ.

Fartu bone. — Ĝis (la) revido.
— Saluton. — Salutu (de mia flanko) vian edzinon kaj ceteran familion.

guida a la oficina, que está lejos.

No retarde, pues, adiós.

Vd. siga bien.—Hasta la vista (o hasta más ver).—Saludos—. Salude (de mi parte) a su esposa y demás familia.

Komerca letero

Estimata sinjoro:

Aĉetonte kelkajn meblojn (aŭ kvanton da mebloj), mi petas vin, ke vi bonvolu sendi al mi tiel baldaŭ, kiel eble (aŭ kiel eble plej baldaŭ) vian ilustritan katalogon, montrante viajn plej malaltajn prezojn, pagokondiĉojn kaj plejgrandan rabaton por revendado.

Kun sinceraj salutoj, antaŭdankas vin por via respondo,

Subskribo

Carta comercial

Muy Sr. mio:

Habiendo de comprar algunos (o varios) muebles, le ruego se sirva enviarme tan pronto como le sea posible (o cuanto antes) su catálogo ilustrado, indicando sus precios más reducidos, condiciones de pago y rebaja máxima para la reventa.

Le saluda sinceramente y agradece por anticipado su contestación,

Firma

Modelo de tarjeta postal para pedir correspondencia en Esperanto

Por las revistas esperantistas, el anuario de la Asociación Esperantista Universal o en los grupos, es fácil procurarse direcciones de correligionarios que desean intercambio de vistas, sellos y correspondencia sobre diversos asuntos. (Escribir las direcciones en idioma nacional.)

Estimata samideano (aŭ samideanino) : Mi havas la plezuron sendi al vi ĉi tiun ilustritan poŝtkarton, kaj mi permesas al mi peti, ke vi bonvole sendu al mi interŝanĝe vidaĵon pri via interesa urbo aŭ lando. Samideanan saluton.

Nombre y dirección bien legible.

LA ESPERO

Esta inspirada poesía del Dr. L. L. Zamenhof, con música compuesta por el Barón F. de Ménéil, constituye el Himno Esperantista

En la mondon¹ venis nova sento,
Tra la mondo iras forta voko²;
Per flugiloj³ de facila vento
Nun de loko flugu ĝi al loko⁴.

Ne al glavo sangon soifanta
Ĝi la homan tiras familion⁵:
Al la mond⁶ eterne militanta
Ĝi promesas sanktan harmonion.

Sub la sankta signo de l⁷ espero
Kolektiĝas pacaj batalantoj,
Kaj rapide kreskas la afero
Per laboro de la esperantoj⁷

Forte staras muroj de miljaroj⁸
Inter la popoloj dividitaj;
Sed dissaltos la obstinaj baroj,
Per la sankta amo disbatitaj.

Sur neŭtrala lingva fundamento,
Komprenante unu la alian,
La popoloj faros en konsento
Unu grandan rondon familian⁹.

Nia diligenta kolegaro
En laboro paca ne laciĝos,
Ĝis la bela songo de l' homaro
Por eterna ben¹⁰ efektivigo.

FEDERACIÓN
ESPAÑOLA
DE ESPERANTO
HISPANA ESPERANTO-FEDERACIO

1) Acusativo de dirección, por no ser ésta expresada por la preposición *en*. 2) Llamamiento. 3) Alas. 4) Lugar. 5) (No) Arrastra la familia humana. Nótese la claridad que dá el acusativo, a pesar del hipérbaton. 6) Véase regla 16 de la Gramática. 7) De los que tienen esperanza. 8) o *jarmiloj*, millares de años. 9) Un gran ruedo familiar. Para la traducción de las demás palabras, véase el diccionario (parte 1).

La sinalefa, o sea la pronunciación de una vocal final de palabra y otra inicial de la siguiente en una sola emisión de voz, no existe en Esperanto; así, para leer los versos, la principal regla que hay que tener en cuenta es que a cada vocal corresponde una sílaba.

LA ESPERO

Himno Esperantista

Poezio de
L. L. ZAMENHOF

Muziko de
F. DE MËNIL

Movo de akcela marŝo.

1. En la mon-don ven-is nov-a sent-o, tra la mon-do ir - as fort-a
2. Sub la sank - ta sig-no de l'Es - pe-ro ko-lek-ti-ĝas pa-caj ba-ta-
3. Sur neŭ - tra - la ling-va fun-da-men-to kom-pre-nan-te u-nu la al-

lok-o, per-flug-il-oj de fa-cil-a vent-o, Nun de lok-o flug-u ĝi al
lan-toj, kaj ra-pi-de kres-kas la a - fe - ro per la - bo-ro de la Es-pe-
i - an, la po-po-loj far - os en kon-sen-to u - nu gran-dan ron-don fa-mi-

lok-o. Ne al glav-o sang-on so - i - fant-a ĝi la ho-man tir - as fa - mi-
ran-toj. For-te sta-ras mu-roj de mil-ja-roj in-ter la po - po - loj di - vi-
li - an Ni - a di - li - gen - ta ko - le - ga - ro en la - bo - ro pa - ca ne la-

li - on. Al la mond'e-ter-ne mi-lit-ant-a Ĝi pro-me-sas Sankt-an har-mo-ni-on.
di-taj; sed dis-sal-tos la ob-sti-naj ba-roj per la Sank-ta A - mo dis-ba-ti-taj.
ci-ĝos, ĝis la be-la son-ĝo de l'Ho-ma-ro por e-ter-na ben' e-pek-ti-vi-ĝos

REGLAS PRACTICAS SOBRE LA FONETICA DEL ESPERANTO

Notará el lector, que hay en el alfabeto de Esperanto cuatro letras que no tienen equivalencia exacta en castellano; son: ĝ, ĵ, ŝ, z. Para ellas se ha señalado la equivalencia en otros idiomas, a saber: el francés y catalán, que poseen dichos sonidos; pero para hacer posible su correcta pronunciación a los que sólo saben el español, se dan las siguientes indicaciones y comparaciones por su orden de menor a mayor dificultad.

Ŝ es semejante a la *s*, pero se pronuncia doblando la punta de la lengua hacia el paladar. Es también parecida a la **CH** castellana, pero en vez de ser africada (es decir momentánea) es fricativa (es decir, puede continuarse, si se quiere, todo el tiempo que el aliento permita). Es consonante sorda, o sea sin el sonido de la glotis (gloto) o vibración de las cuerdas vocales. (voĉaj kordoj).

Ĵ es el mismo sonido que el anterior, pero con vibración de las cuerdas vocales.

Las cuerdas vocales son dos membranas situadas en la laringe y que por su vibración producen un sonido (musical) al pronunciar todas las vocales y aun ciertas consonantes. Para hacerse cargo de lo antedicho, compárense los dos grupos siguientes de consonantes:

Castellano		Esperanto	
Sonoras	Sordas	Sonoras	Sordas
b	p	z	s
d	t	ĵ	ŝ
v	f	ĝ = dĵ	ĉ = tŝ
g	k		c = ts

Para observar mejor la vibración de las cuerdas vocales, tápanse con las puntas de los dedos ambas orejas y pronúnciense dichas consonantes. Se observará que al pronunciar las sonoras se oye un ligero zumbido, el cual no se oye al pronunciar las consonantes sordas. Este zumbido es producido por el sonido de la glotis o vibración de

las cuerdas vocales. Se observa mejor lo antedicho, si se pronuncian la **b**, la **d** y la **g**, entre vocales, que es cuando les damos un sonido más puro.

Z es el sonido de la **S**, pero con la vibración de las cuerdas vocales.

Vulgarmente a las consonantes sonoras se las califica de suaves y a las sordas, de fuertes. Ello es debido a que la resistencia que oponen al aire las cuerdas vocales en su vibración, hace que el aliento sea expelido con menor fuerza.

Ĉ es sonido compuesto de **DĴ**, como **Ĉ** lo es de **TS** y **C** lo es de **TS**.

Además, hay que prestar atención a las siguientes consonantes:

V Pronunciarla labio dental, esto es, distinta de la **B** que es labial. (bovo).

H No pronunciarla como la **J** castellana, sino más suave, como la **H** andaluza o extremeña, es decir, con una leve aspiración (homo).

LETRAS DE ESPERANTO DIFICILES PARA LOS CATALANES

Así como los castellanos encuentran alguna dificultad en la pronunciación correcta de ciertas consonantes, en cambio los catalanes la tienen en la pronunciación correcta de ciertas vocales por lo que vamos a darles los siguientes consejos:

La **A**, aunque esté en sílaba que no lleve el acento prosódico, no debe perder el carácter de **A**, esto es, no ha de pronunciarse nunca con el sonido de la "vocal neutra" catalana, sino como la **A** castellana. Como aclaración diremos que la "vocal neutra" catalana es un sonido que se pronuncia sin ninguna tensión de los músculos de las mejillas, los cuales permanecen completamente flojos, mientras que la **A** del Esperanto y del castellano se pronuncian, tanto si la sílaba es fuerte, como si es floja, con la misma tensión de los músculos de las mejillas, resultando en ambos casos una **A** clara y no un sonido indistinto entre la **A** y la **E**.

También deben procurar los catalanes no dar a la **E** y a la **O** un sonido ya abierto o ya cerrado según las sílabas o las palabras,

siguiendo la costumbre de su idioma. La E y la O del Esperanto son como la E y la O del castellano es decir, una vocal intermedia entre la abierta y la cerrada del catalán, así no diremos: *Le bélen vèlun li ne vòles dóni*, sino *La belan velon li ne volas doni*.

Asimismo han de evitar los catalanes el sonorizar la S en sílaba inversa y especialmente en final de palabra, pues cuando la palabra siguiente empieza en vocal se oye bien claramente la pronunciación de la Z catalana o esperanta; así no se debe pronunciar: *Mi deziraz iri*, sino *Mi deziras iri*. En todos los casos debemos procurar que la S sea sibilante y nunca con tendencia a *ŝ* o a *z* esperanta.

CONSONANTES LIQUIDAS

Se llama consonante líquida la que va seguida de vocal y precedida de consonante formando sílaba con ellas, como la *l* de (**clase**) o la *r* de (**Andrés, trabaja**). El español posee solamente como consonantes líquidas la *l* detrás de **b, c (k), f, g (gu), p**, y la *r* detrás de **b, c, d, f, g, p, y t**.

Hay en Esperanto las siguientes consonantes líquidas, además de las que existen en español: Detrás de *ĉ*, la *j* (Francjo) ; detrás de *f*, la *j* (fjordo) y la *t* (ftizo); detrás de *g*, la *n* (gnomo) y la *v* (gvidi). detrás de *k*, la *n* (knabo), la *s* (ksilofono) y la *v* (kvartalo); detrás de *m*, la *n* (mnemoniko); detrás de *n* la *j* (Julnjo); detrás de *p*, la *f* (pfenigo), la *n* (pneŭmatika), la *s* (psikologo) y la *t* (Ptolomeo pterodaktilo); detrás de *s*, la *c* (scienco), la *f* (sfero), la *k* (skatolo), la *l* (slipo), la *m* (smeraldo), la *n* (snufi), la *p* (speco), la *t* (stelo), la *v* (sveni); detrás de *ŝ*, la *l* (ŝlosi), la *m* (ŝmiri), la *n* (ŝnuro), la *p* (ŝpini), la *r* (ŝranko), la *t* (ŝtono), y la *v* (ŝveli).

La manera más fácil de aprender a pronunciar estas consonantes líquidas es hacerlas preceder de una palabra que termine en vocal, por ejemplo el artículo (**la**) o un pronombre personal (mí, li, etc.), así: *La psikologo gvidis la knabon. Li svenis pro la ŝtelo je la skatolo de smeraldoj*. Al pronunciar consecutivamente estas palabras, es fácil apoyar a la vocal anterior la consonante que precede la consonante líquida, quedando así convertido, en cuanto a la pronunciación, en una sílaba inversa seguida de otra directa. Cuando se ha hecho varias veces este ejercicio, se va probando de establecer una pausa entre la palabra que termina en vocal y la que contiene la

consonante líquida, hasta que se logre pronunciar esta última palabra con corrección y aisladamente.

Algunos españoles tienen dificultad en pronunciar ciertas consonantes en sílaba inversa, y así, por ejemplo, las palabras *arimetiko*, *krom jam cent*, las pronuncian *arimetíko*, *kron, jam sen*. Debe corregirse esta falta. Ejemplos: La cent unu knaboj jam estas tie, *krom aliaj cent ok infanoj, kiuj lernas arimetikon*. La kvastojn ekkaptis infano. Se leerá: *Latsentúnuknáboy jaméstastie, kromaliaytsentókinfánoy, kí-uy lérnasaritmetikon. Lakvástoynekkáptisinfáno*.

La mayoría de españoles pronuncian la **R**, ya como *ere*, ya como *erre*. Otros, en cambio, siguiendo la regla lógica de dar a cada letra un solo sonido, se esfuerzan en pronunciarla siempre como *ere*. Tras muchas experiencias y averiguaciones, hemos venido a la conclusión de que, si bien dicha letra, como las demás, debe tener lógicamente un solo sonido, como ocurre en otros idiomas, éste no debe ser demasiado suave ni demasiado fuerte, sino mediano, pero bien marcado.

Hay que esforzarse siempre en dar una pronunciación correcta a todas las letras y no confundir por ejemplo *eco*, *edzo*, *eksiĝi*, *edziĝi*, ni pronunciar mal por ejemplo *paco* como *pakso* y *advokato* como *akvokato*.

Cuando dos letras iguales o semejantes van una detrás de otra, hay que pronunciar las dos, ejemplos: **Sci**ii; al **la**; **ma**llerte **di**ssendi; **la** aferoj **di**sspecigitaj (*aŭ* **di**sspecigitaj) **ne** estas **sen** ordo; **ĝo**ji-gita; **di**ŝsiri; **mar**fiŝsendistoj; **bo**jis. **for**resti.

APÉNDICES (Aldonoj)

(Por ili uzu la Unuan Parton de la Vortaro)

1) Ejercicios lexicográficos (Vortaraj ekzercoj).

a) Formu el unu radiko serion da devenantaj vortoj, uzante afiksojn (lecionoj 17, 19 kaj 4) kaj aliajn radikojn (11), tradukante ilin hispanen, konsiderante kaj komparate ilian signifon ekzemple: **abat'**: abato (*abat*); abatino (*abadesa*); abatejo (*abadia*); abata, abatina, abateja (*abacial*); abateco (*abadiato*); abateca (*abadengo*); abatlando, abathieno, abate, abatigi, k. t. p. (kaj tiel plu) = y así sucesivamente.

b) Grupigu la radikojn science kaj fake, ekzemple: Botaniko:

abi', abrikot', acer', akaci'; Zoologio: abel', agl', akar', akrid'. k. c. (kaj ceteraj); Religio: abat', k. c.; Politiko: addik', k. c.; Geografio fizika; abism', abrupt'; Gramatiko: ablativ', k. c.; Psikologio. abnegaci', abomen', absorb'; Komerco: abon', afrank', agent'; Aritmetiko: adici'. Medicino: abort', absces'; k. t. p. Komunajn vortojn klas (ad)u gramatike.

2) Modo de usar este libro para aprender el idioma

Cuando se sabe la pronunciación de las letras y la regla del acento prosódico (pág. 17 y 18), se aprenden los ejercicios (analizándolos, cuando se tenga alguna duda, con el Diccionario, parte 1, que contiene todas las raíces y terminaciones con referencias a la lección correspondiente de la Gramática). Cuando se saben bien y sin titubear los primeros ejercicios y se pronuncian con naturalidad como en el propio idioma, entonces se procede al estudio de la Gramática, dedicando especial atención a las lecciones 1, 3, 4, 5, 6, 12, 15, 17, 18 y 19, por contener (sin contar las raíces de los ejemplos) parte del vocabulario. Téngase en cuenta que el contenido de este libro está muy condensado y que, aunque el Esperanto es muchísimo más fácil que cualquier otro idioma, se necesita tiempo y afición para aprenderlo bien.

Al mismo tiempo que se va estudiando la gramática, es recomendable escribir ejercicios y cartas semejantes a los aprendidos, pero con otras palabras que se hallarán en el Diccionario, y traducir al español y en prosa el himno esperantista "La Espero". También pueden ser utilizados como ejercicios de traducción y análisis, los Apéndices redactados en Esperanto, y "La Problemo de unu Internacia Helpa Lingvo", página 14.

3) Sobre la eficacia de este sistema de Diccionario

A las personas a quienes cupiere duda sobre la eficacia de este sistema, les diremos que es más sencillo buscar una palabra en los pequeños diccionarios de este libro, que en uno grande y que, además, haciendo resaltar la semejanza o diferencia de las palabras en ambos idiomas y estimulando la iniciativa del alumno para la formación de palabras derivadas y compuestas, el método empleado hace más fácil llegar a la posesión del Esperanto.

4) Observación sobre la regla 15 de la Gramática

Se desprende de esta regla, que pueden usarse multitud de raíces que no están en el diccionario, pero dice, muy acertadamente, la Academia que, a fin de evitar la degeneración del idioma, antes de emplear una nueva raíz, es deber ineludible de todo esperantista cerciorarse de que la misma no es supérflua, esto es, sustituible por alguna palabra (simple, derivada o compuesta), ya fundamental, ya oficial, o ya, al menos, de uso muy corriente.

El la antaŭparolo de la verko

Del prólogo de la obra

FUNDAMENTO DE ESPERANTO

de D-ro L. Zamenhof

1. pro la unueco de nia afero ĉiu bona esperantisto devas antaŭ ĉio bone koni la *fundamenton* de nia lingvo;
2. la fundamento de nia lingvo devas resti por ĉiam *netuŝebla*;
3. ĝis la tempo kiam aŭtoritata centra institucio decidis *pli-grandigi* (neniam *ŝanĝi!*) la ĝisnunan fundamenton per oficialigo de novaj vortoj aŭ reguloj, ĉio bona, kio ne troviĝas en la "Fundamento de Esperanto", devas esti rigardata ne kiel deviga, sed nur kiel *rekomendata*.

NOMBRES PROPIOS (Propraj nomoj)

En el caso de los nombres propios, se trata de una transcripción según la ortografía y terminaciones del Esperanto, ya que dichas palabras son las que menos difieren en todos los idiomas, ej.: *Ameriko* América; *Tokio*, Tokio; *Atlántiko*, (él) Atlántico; *Alpoj*, Alpes; *Ebro*, Ebro. Con desinencias: *Amerika Kontinento*, *Tokianoj*, *Atlantika Oceano*, *Alpa*, *Ebra regiono*, etc.

Ciertos nombres propios no han sido aún esperantizados y se usan en idiomas nacionales, cuando éstos emplean caracteres romanos.

Las direcciones para el correo o telégrafo, por no saber Esperanto todos los empleados, se escriben generalmente en idioma nacional.

A continuación indicamos algunos de los nombres propios más difíciles para el principiante por empezar con menos de tres letras iguales o correspondientes. (Véase pág. 58).

a) **Etnográficos** (individuo); el nombre del país se forma con —uj (lección 17).

Anglo, (*un*) inglés

Dano, *dinamarqués*

Germano, *alemán*

Greko, *griego*

Hindo, *indio (de Asia)*

Hispano, *español*

Hino, *chino*

Kimro, *del Principado de Gales*

Sakso, *sajón*

Svedo, *sueco*

Sviso, *suizo*

b) **Geográficos** (países); el nombre del habitante se forma con —an' (lección 17).

Algerio, *Argelia*

Kaplando, *El Cabo*

Nederlando, *Holanda*

Usono, *Estados Unidos de N. América*

Ciudades, regiones, etc.: Antverpeno, *Amberes*; Elzaso, *Alsacia*; Rjno, *Rhin*.

c) **Personales e históricos**. Femeninos con —in'; diminutivos con êj o—nj, (lección 17).

Agneso, *Inés*

Anno, *Ana*

Elizabeto, *Isabel*

Emanuelo, *Manuel*

Frederiko, *Federico*

Georgo, *Jorge*

Habelo, *Abel*

Hanibalo, *Aníbal*

Henriko, *Enrique*

Jakobo, *Jaime*

Johano, *Juan*

Ludoviko, *Luis*

Noaho, *Noé*

Pañlo, *Pablo*

Petro, *Pedro*

Rajmundo, *Ramón*

Vilhelmo, *Guillermo*

Vincento, *Vicente*

TABELO DE LA ENHAVO

Prezento kaj klariga noto	5
Portreto de D-ro. L. L. Zamenhof	6
Biografia skizo pri D-ro. L. L. Zamenhof	7
Portreto de J. Anglada	8
El Problema de un Idioma Internacional Auxiliar.	9
Breve Historia del Esperanto, sus ventajas y progresos.	10
La Problemo de Unu Internacia Helpa Lingvo.	14
Advertencia	16
Alfabeto	17
Gramatiko (Partoj de la Parolado)	18
Gramatiko (Reguloj)	21
Afiksoj: a) Prefiksoj	22
Afiksoj: b) Sufiksoj	23
Tratamientos	24
Korelativoj (Voces simples)	25
Listo de adverboj	26
Listo de prepozicioj	28
Listo de konjunkcioj	30
Listo de interjekcioj	31
Metoda ekzercaro	32
La Vestoj (priskribo)	40
La Vestoj (demandoj kaj respondoj pri korpopartoj).	41
La Vestoj (bildo)	42
La Vestoj (listo de nomoj - substantivoj).	43
La Familio (bildo)	44
La Familio (listo de nomoj kaj demandaro).	45
La Familio (priskribo)	46
La Domo (priskribo)	47
La Domo (interparolado)	48
La Domo (bildo)	50
La Domo (listo de nomoj)	51
La Kuirejo (priskribo)	52
La Kuirejo (dialogo)	53

La Kuirejo (bildo)	54
La Kuirejo (listo de vortoj)	55
La Koloroj. La Forto de la Kutimo	56
Diccionario (Vortaro), 1. ^a parto, «Hispana-Esperanta», kun la radikoj oficialaj kaj la plej uzataj neoficialaj.	57
Diccionario (Vortaro), 2. ^a parto, «Hispana-Esperanta», kun la radikoj malsimilaj al la hispana lingvo kaj la plej oftaj kunmetaĵoj.	93
La Biblioteko (priskribo)	113
Specialaj subdividoj aplikeblaj al la temoj (p. 117).	113
Dividoj de la Esperanta klasado	113
La Biblioteko (bildo)	114
La Biblioteko (listo de vortoj kaj slipo).	115
El la Mondo de la Libroj (Bibliotekekonomio).	116
Listo de la cent unuaj dividoj por la biblioteka klasado.	117
Helpaj signoj kaj Ekzemploj.	118
Ekzercoj (Ejercicios) kaj Demandaro	119
Dialogo	120
Komerca letero	121
Modelo de tarjeta postal	121
La Espero (kun klarigaj notoj).	122
La Espero (muziknotoj kun teksto).	123
Reglas prácticas sobre la fonética del Esperanto.	124
Letras de Esperanto difíciles para los catalanes.	125
Consonantes líquidas, etc.	126
Apéndices (Aldonoj):	
Ejercicios Lexicográficos (Vortaraj ekzercoj).	127
Modo de usar este libro para aprender el idioma.	128
Sobre la eficacia de este sistema de Diccionario.	128
Observación sobre la regla 15 de la Gramática	129
El la verko «Fundamento de Esperanto».	129
Nombres Propios (Propraj Nomoj)	129
Tabelo de la enhavo	131
Eraroj kaj rimarkoj	133